

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ПРАКТИКУМ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ
Частина II: “Клінічна термінологія”

Для студентів I курсу медичних факультетів

Запоріжжя 2015

УДК 811.124:616 (076)

ББК 81.2я73

Л 27

Рецензенти:

Сиволап В.В., д. мед. н., професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими Запорізького державного медичного університету.

Удяк Г.І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри практики англійської мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Укладачі:

Куліченко А.К., к. пед. н., старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Скрипник Ю.С., викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Хітрова І.О., викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Л 27 Практикум з латинської мови. Ч. II : Клінічна термінологія : для студ. I курсу мед. ф-тів / [Уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 123 с.

Практикум з латинської мови призначено для студентів I курсу медичних факультетів. Його можна використовувати додатково для самостійного опрацювання навчального матеріалу, а також для закріплення теми “Клінічна термінологія”. Зміст практикума відповідає рівню підготовленості студентів. Найефективніша послідовність роботи: вправа-переклад – медичні вирази – довідник майбутнього лікаря.

Рекомендовано до впровадження у навчальний процес:

кафедрою іноземних мов Запорізького державного медичного університету (протокол № 1 від 26.08.2014 р.);

цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін Запорізького державного медичного університету (протокол № 1 від 27.08.2014 р.);

центральною методичною радою Запорізького державного медичного університету (протокол № 3 від 27.11.2014 р.).

© Куліченко А.К., Скрипник Ю.С., Хітрова І.О., 2015
© ЗДМУ, 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Структура клінічних термінів.....	5
Суфікси прикметників.....	13
Клініка I.....	20
Клініка II.....	24
Префіксація в клінічних термінах. Утворення складноскорочених слів.....	31
Клініка III.....	36
Клініка IV.....	40
Самостійна підготовка до заліку з клінічної термінології.....	45
Додаток I. Додаткові вправи з клінічної термінології.....	51
Додаток II. Стійкі медичні вирази.....	57
Додаток III. Систематичний словник.....	60
Додаток IV. Словник-довідник майбутнього лікаря.....	70
Додаток V. Латинсько-українсько-російський словник.....	87
Додаток VI. Російсько-українсько-латинський словник.....	107
Список використаних та рекомендованих джерел.....	122

ПЕРЕДМОВА

Практикум з латинської мови, частина II. “Клінічна термінологія” – це посібник, присвячений зазначеній термінологічній групі медичної лексики і призначений для використання на аудиторних заняттях з латинської мови на I курсі медичних факультетів. Обсяг матеріалу відповідає вимогам навчальної програми дисципліни “Латинська мова та медична термінологія”. Увесь матеріал поділено на окремі теми, які співпадають з двохгодинним практичним заняттям.

У кожній темі-розділі представлено інформацію про граматичне явище, специфіку його використання, обов’язковий лексичний мінімум, тренувальні вправи різної складності на закріплення вивченого матеріалу.

У практикумі подано матеріал для самостійної підготовки до заліку. Представлені у практикумі словники містять лексику спеціальних клінічних дисциплін і можуть використовуватися, як додатковий матеріал для самостійної роботи студентів. Спеціальні медичні вирази та словник-довідник професійної клінічної термінології, формують перший професійний лексикон студента-медика і можуть бути корисними для студентів старших курсів.

Послідовність розміщення теоретичного і практичного матеріалу представлено відповідно до принципів сучасної методики викладання спеціальних дисциплін, до яких і належить латина. Під час розробки навчально-методичної праці укладачами було використано джерела теоретичного і фактичного матеріалу, необхідні для вивчення дисципліни “Латинська та основи медичної термінології” у вищому медичному навчальному закладі

Структура клінічних термінів
Структура клинических терминов

Серед клінічних термінів розрізняють однослівні, які цілком зберегли основні елементи значень класичних мов, наприклад грецькі: *asthma, diploë, diagnosis, lethargia* або латинські: *abscessus, remissio, pulsus* та ін. Є у сучасній клінічній термінології цілий ряд таких однослівних найменувань, які набрали іншого значення порівняно з тим, яке вони мали в класичних мовах. Одні з них у класичних мовах не мали медичного значення, а інші вживали у стародавній медицині в дещо іншому значенні, ніж в медицині пізнішого і нинішнього часу.

Іншу групу однослівних клінічних термінів, які становлять основну масу клінічної термінології, складають похідні і складні, утворені шляхом сполучення декількох словотворчих елементів. Перші утворюються сполученням кореня і префікса (*hyp-ergia; dia-rrhoea; dys-pnoe; syn-opsia*), або кореня і суфікса (*an-hydr-osis; peri-metr-itis; ex-ost-osis; hyp-osm-ia*), або кореня і суфікса (*lip-oma; hepat-itis*).

Складні однослівні терміни утворюються шляхом сполучення двох або більше коренів слів грецького походження за допомогою сполучного голосного *-o-* чи без нього, наприклад: *geront-o-logia; oste-o-sclerosis; tachy-pnoë*.

Тож свідоме вивчення структури клінічного терміна ґрунтується на аналізі окремих складових, які називають терміноелементами. Серед терміноелементів виокремлюють:

1) грецькі кореневі терміноелементи, які є еквівалентами латинських анатомічних назв, наприклад: *ophthalm – oculus, i m – око; nephr – ren, renis m – нирка; ot – auris, is f – вухо;*

2) кінцеві терміноелементи, які означають патологічні зміни тканини чи органів, способи обстеження і лікування, види оперативних втручань тощо, наприклад: *-necrosis – відмирання тканин і органів; -sclerosis – ущільнення і затвердіння тканин або органів; -graphia – дослідження за допомогою рентгенівського знімка; -therapia – способи лікування; -tomia – операція шляхом розрізу.*

Засвоєння значення окремих терміноелементів не тільки дозволяє зорієнтуватися у структурі клінічного терміна, запозиченого з класичних мов, або побудованого на їх основі, оскільки терміноелементи у більшості випадків складають змістову підвалину терміна, а й сприяють збагаченню лексичного багажу, професійної мови фахівця медичного профілю.

Серед клінічних термінів є і терміни латинського походження, наприклад: *abscessus, us m – нарив; ulcus, eris n – виразка; pulsus, us m – пульс; resectio, onis f – видалення частини органа. Якщо термін gastrectomia означає «повне видалення шлунку», то для позначення терміна «видалення частини шлунку» вживається resectio gastritis.*

Двослівні й багатослівні клінічні терміни за своєю структурою нагадують

двослівні й багатослівні анатомічні терміни і утворюються згідно з правилами латинської граматики.

Суфікси відіграють значну роль у клінічних термінах, інколи їх цілком слушно відносять до терміноелементів.

Наприклад: *-itis* – запальний процес;
-oma – наявність пухлини.

.....

Среди клинических терминов различают однословные, которые полностью сохранили основные элементы значений классических языков, например, греческие: *asthma, diploë, diagnosis, lethargia* или латинские: *abscessus, remissio, pulsus* и др. Есть в современной клинической терминологии целый ряд таких однословных наименований, которые приобрели другое значения сравнительно с тем, которое они имели в классических языках. Некоторые из них в классических языках не имели медицинского значения, а другие употреблялись в древней медицине в нечто другом значении, чем в медицине позднего и нынешнего времени.

Другую группу однословных клинических терминов, которые являются основной массой клинической терминологии, составляют производные и сложные, образованные путем сложения нескольких словообразовательных элементов. Первые образуются с помощью корня и приставки (*hyp-ergia; dia-rrhoea; dys-pnoe; syn-opsia*), приставки, корня и суффикса (*an-hydr-osis; peri-metr-itis; ex-ost-osis; hyp-osm-ia*), или корня и суффикса (*lip-oma; hepat-itis*).

Сложные однословные термины образуются путем соединения двух или больше корней слов греческого происхождения при помощи соединения гласного *-o-* или без него, например: *geront-o-logia; oste-o-sclerosis; tachy-pnoë*.

Таким образом, сознательное изучения структуры клинического термина гарантируется с помощью анализа отдельных составных, которые называются терминологическими элементами. Среди терминологических элементов выделяют:

1) греческие корневые терминологические элементы, которые есть эквивалентом латинских анатомических названий, например: *ophthalm* – *oculus*, *i m* – глаз; *nephr* – *ren, renis m* – почка; *ot* – *auris, is f* – ухо;

2) конечные терминологические элементы, которые обозначают патологические изменения тканей или органов, способы обследования и лечения, виды оперативных вмешательств и прочее, например: *-necrosis* – отмирание тканей и органов; *-sclerosis* – уплотнения и затвердения тканей или органов; *-graphia* – исследование при помощи рентгеновского снимка; *-therapia* – способы лечения; *-tomia* – операция путем разреза.

Усвоение значения отдельных терминологических элементов не только позволяет ориентироваться в структуре клинического термина, позаимствованного из классических языков или построенного на их основании, поскольку терминологические элементы в большинстве случаев составляют смысловые основания термина, но и сопутствуют

обогащению лексического багажа, профессионального языка специалистов медицинского профиля.

Среди клинических терминов есть и термины латинского происхождения, например: *abscessus, us m* – нарыв; *ulcus, eris n* – язва; *pulsus, us m* – пульс; *resectio, onis f* – удаления части органа. Если термин *gastrectomia* значит «полное удаления желудка», то для обозначения термина «удаления части желудка» употребляется *resectio gastritis*.

Двусловные и многословные клинические термины по своей структуре напоминают двусловные или многословные анатомические термины и образуются они согласно правилам латинской грамматики.

Суффиксы играют более значительную роль в клинических терминах, что иногда их в полне правомерно относят к терминологическим элементам.

Например: *-itis* – воспалительный процесс;

-oma – наявность опухоли.

Суфікс (закінчення), суффікс (окончание)	Значення, значеніе	Приклади, примери
-ia, ae f (-ія; -ия)	відхилення від норми; отклонения от нормы;	anemia, ae f анемія; анемия; anisacria, ae f неспіврозмірність кінцівок; несоразмерность конечностей
-ismus, i m (-ізм; -изм)	1. явище, властивість патологічного характеру; явлення, свойство патологического характера 2. отруєння; отравление	strabismus, i m страбізм, косоокість; страбизм, косоглазие nanismus, i m нанізм, малорослість; нанизм, малорослость alcoholismus, i m алкоголізм, синдром фізичної залежності від алкоголю; алкоголизм, синдром физической зависимости от алкоголя mercurialismus, i m меркуріалізм, отруєння ртуттю; меркуриализм, отравление ртутью

<p>-itis, idis f (-іт; -ит)</p>	<p>запалення; воспаление</p>	<p>hepatitis, idis f гепатит, запалення печінки; гепатит, воспаление печени tonsillitis, idis f тонзиліт, запалення мигдалин; тонзилит, воспаления миндалин</p>
<p>-iasis, is f (-іаз; -иаз)</p>	<p>патологічний процес чи його результат; патологический процесс или его результат</p>	<p>cholelithiasis, is f холелітіаз, жовчокам'яна хвороба; холелитиаз, желчекаменная болезнь elephantiasis, is f елефантіаз, слоновість; элефантиаз, слоновость</p>
<p>-io, ionis f (-ія, -ия)</p>	<p>дія або результат якоїсь дії; действие или результат какого-то действия</p>	<p>palpatio, ionis f прощупування, пальпація; пальпация, ощупывание respiratio, ionis f респірація, дихання; респирация, дыхание</p>
<p>-itas, atis f (-ість, -та та ін; -ость, -та и др.)</p>	<p>постійна (часто вроджена) якість патологічного характеру; постоянное (часто врожденное) качество патологического характера</p>	<p>pastositas, atis f пастозність; пастозность surditas, atis f глухота; глухота</p>
<p>-osis, is f (-оз; -оз)</p>	<p>хронічне захворювання, процес незапального характеру; хроническое заболевание, процесс невоспалительного характера</p>	<p>nephrosis, is f функціональне захворювання нирок; нефроз, функциональное заболевания почек neurosis, is f невроз, зворотній розлад психічної діяльності; невроз, обратимое расстройство психической деятельности</p>
<p>-cytosis, is f (-цитоз; -цитоз)</p>	<p>різке збільшення кількості клітин; резкое увеличения количества клеток</p>	<p>leucocytosis, is f лейкоцитоз, збільшення кількості лейкоцитів; лейкоцитоз, увеличения количества лейкоцитов</p>

-omatosi, is f (-оматоз; -оматоз)	розповсюдження, велика кількість пухлин; распространение, множественность опухолей	adenomatosis, is f аденоматоз, наявність великої кількості залозистих пухлин; аденоматоз, наличие большого количества железистых опухолей
-mycosis, is f (-мікоз; -микоз)	грибкове ураження, розповсюдження грибка; грибковое поражение, распространение грибка	stomatomycosis, is f стоматомікоз, молочниця порожнини рота; стоматомікоз, молочниця полости рта
-oma, atis n (-ома; -ома)	пухлина; опухоль	lipoma, atis n ліпома, жировик; липома, жировик carcinoma, atis n карцинома, ракова пухлина; карцинома, раковая опухоль
-ema, atis n (-ема; -ема)	висип, висипання, набряк; сыпь, высыпание, отек	enanthema, atis n енантема, внутрішнє висипання; энантема, внутреннее высыпание
-or, oris m (-тор, -сор, -хор)	предмет, который производит действие; лицо, производящее действие; предмет, що виконує дію; особа, яка виконує дію	curator, oris m осуществляющий лечение, той, хто здійснює лікування
-ura, ae f (-тура, -сура, -хура)	результат действия; результат дії	apertura, ae f апертура, апертура

Лексичний мінімум
Лексический минимум

Іменники I відміни
Существительные I склонения

cysta, ae f	кіста; киста
fractura, ae f	перелом; перелом
gangrena, ae f	гангрена; гангрена
hernia, ae f	грижа; грыжа
insufficiencia, ae f	недостатність; недостаточность

Іменники II відміни
Существительные II склонения

icterus, i m	жовтуха; желтуха
ileus, i m	кишкова непрохідність; кишечная непроходимость
morbus, i m	хвороба, захворювання; болезнь, заболевание
cancer, cri m	рак; рак
spasmus, i m	спазм, судома; спазм, судорга
syndromum, i n	синдром; синдром
vitium, i m	порок; порок
volvulus, i m	заворот кишок; заворот кишок

Іменники III відміни
Существительные III склонения

amputatio, onis f	ампутація; ампутация
inflammatio, onis f	запалення; воспаление
curatio, onis f	лікування; лечение
exacerbatio, onis f	загострення; обострение
commotio, onis f	струс; сотрясение
complicatio, onis f	ускладнення; осложнение
contusio, onis f	контузія, забій; контузия, ушиб
eruptio, onis f	висип, висипання; сыпь, высыпание
resectio, onis f	резекція, відсікання, видалення; резекция, отсечение, удаление
sectio, onis f	розтини, розріз, розтин; рассечение, разрез, вскрытие
(sub)luxatio, onis f	(під)вивих; (под)вывих

transfusio, onis f	переливання; перливание
stupor, onis f	ступор, заціпеніння; ступор, оцепенение
tremor, oris m	тремор, тремтіння; тремор, дрожание
tumor, oris m	пухлина; опухоль
dolor, oris m	біль, болючість; боль, болезненность
adipositas, atis f	ожиріння, огрядність; ожирение, тучность
graviditas, atis f	вагітність; беременность
gravida, ae f	вагітна; беременная
pastositas, atis f	пастозність, набряклість; пастозность, отёчность
febris, is f	лихоманка; лихорадка
stenosis, is f	стеноз, звуження; стеноз, сужение
paralysis, is f	параліч; паралич
diagnosis, is f	діагноз; диагноз
glaucoma, atis n	глаукома; глаукома
coma, atis n	кома; кома
oedema, atis n	набряк; отек
symptoma, atis n	симптом; симптом
ulcus, eris n	виразка; язва
vulnus, eris n	рана; рана

Іменники IV відміни

Существительные IV склонения

abscessus, us m	абсцес; абсцесс
habitus, us m	габітус, зовнішній вигляд; габитус, внешний вид
partus, us m	пологи; роды
prolapsus, us m	пролапс, випадіння; пролапс, выпадение
reflexus, us m	рефлекс, відповідь на подразник; рефлекс, ответ на раздражение
decubitus, us m	пролежень; пролежень
singultus, us m	гикавка; икота
status, us m	стан, положення; состояние, положение
vomitus, us m	блювання; рвота

Іменники V відміни

Существительные V склонения

caries, ei f	карієс, костюїда; кариес, костоеда
perniciēs, ei f	загибель; гибель
rabies, ei f	сказ; бешенство
scabies, ei f	короста; чесотка

Вправи Упражнения

1. Утворіть іменники з суфіксом *-io* від дієслівної основи:

Образуйте существительные с суффиксом *-io* от глагольной основы:

А. Resectum (вирізати, відсікати / вырезать, отсекасть); extirpatum (вирвати з коренем, викорінювати / вырвать с корнем, искоренять); secare (різати, розсікати / резать, рассекать); punctum (колоти / колоть); extractum (вилучати / извлекать); extensum (витягувати, розтягувати / вытягивать, растягивать).

Б. Obturatum (закупорювати / закупоривать); osclusum (замикати, закривати / запираць, закрывать); contractum (стягувати / стягивать); luxatum (вивихувати, зміщувати / вывихивать, смещать); invasum (вторгаться, проникати / вторгаться, проникать); transfusum (переливати / переливать); secretum (виділяти / выделять); depressum (давяти вниз, подавлювати / давить вниз, подавливать); commotum (стрясати / сотрясать); compressum (зжимати / сжимать); infectum (просочувати, заражати / пропитывать, заражать); selectum (відбирати / отбирать); mutatum (змінювати / изменять); injectum (вкидати / вбрасывать); perforatum (пробурювати / пробурливать).

2. Утворіть іменники з суфіксом *-or* від дієслівної основи:

Образуйте существительные с суффиксом *-or* от глагольной основы:

constrictum (зжимати / сжимать); depressum (опускати, давяти вниз / опускать, давить вниз); injectum (вкидати / вбрасывать); supinatum (перевертати, відкидати назад / переворачивать, откидывать назад); erectum (випрямляти / выпрямлять); monitum (напоминати, спостерігати / напоминать, надзирать); excavatum (видовбувати / выдалбивать); asseptum (приймати / принимать); receptum (отримувати / получать); ordinatum (приводити до порядку / приводит в порядок).

3. Утворіть іменники з суфіксом *-ura* від дієслівної основи:

Образуйте существительные с суффиксом *-ura* от глагольной основы:

junctum (з'єднувати / соединять); strictum (зжимати / сжимать); curvatum (скривлювати / искривлять); fissum (розщепляти, розколювати / расщеплять, раскалывать); commissum (з'єднувати, скріплювати / соединять, скрепляют); sutum (шити, зшивати / шить, сшивать); fractum (ламати, розбивати / ломать, разбивать).

Суфікси прикметників Суффиксы прилагательных

Для роботи з прикметниками знання українсько-латинських відповідностей в закінченнях має особливе значення. Кореневі морфеми (зазвичай – разом з суфіксами) більшості з них транслітеруються під час переходу з латинської мови в українську: «коматоз-ний», «ревматоїд-ний», «катараль-ний», «аліментар-ний» та ін. Значення більшості суфіксів ви вже зрозуміли на прикметниках анатомічного розділу, але у термінів клінічної тематики вони можуть розвивати додаткові, або побічні значення. Крім того, специфіка клінічної лексики полягає в тому, що й деякі кореневі елементи під час вживання в кінці слів формалізувались і за своїми функціями можуть бути прирівняні до суфіксів. Ми будемо називати їх суфіксоїдами. Так усічений корінь -*gen-*, утворений від лат. *geneo* (народжувати, породжувати), оформлюючий разом з закінченнями *-us*, *-a*, *-um* прикметники із значенням «той, що породжує, той, що викликає (або породжений, викликаний)...», у складі прикметників практично за функцією стає рівним суфіксу; цей і подібні йому формалізовані компоненти також знайшли місце в наведеній нижче таблиці. Але, не варто думати, що перехідних прикметників мало. Їх достатня кількість, і найчастіше уживані ви знайдете у лексичному мінімумі. Наприклад, прикметник «*malignus*» відсутній в українській мові у транслітерованому вигляді, але він активно фігурував у створенні корпусу подібних іменників: «малігнізація» – достатньо розповсюджений термін в онкологічній практиці. Зрозумівши латино-українські відповідники в закінченнях клінічних термінів, ви зможете самі їх конструювати, на що спрямована й частина вправ параграфа. Виняток становлять лише ті з транслітеративів, орфографію яких необхідно запам'ятати, щоб використовувати в письмовій практиці (істеричний – *hystericus* тощо).

.....

Для работы с прилагательными знание русско-латинских соответствий в концовках особо значимо. Корневые морфемы (зачастую – вместе с суффиксами) большинства из них транслитерируются при переходе с латинского языка на русский: «коматоз-ный», «ревматоид-ный», «катараль-ный», «алиментар-ный» и др. Значение большинства суффиксов вы уже усвоили по прилагательным анатомического раздела, однако у терминов клинической тематики они могут развивать дополнительные или побочные значения. Кроме того, специфика клинической лексики состоит в том, что и некоторые корневые элементы вследствие регулярного употребления их в конце слов формализовались и по своим функциям могут быть приравнены к суффиксам. Мы будем называть их суффиксоидами. Так, усеченный корень *-gen-*, происходящий от лат. *geneo* (рожать, породжать), оформляющий в сочетании с окончаниями *-us*, *-a*, *-um* прилагательные со значением «порождающий, вызывающий (или порождённый, вызванный)...», в составе прилагательных практически по функции становится равным суффиксу; этот и подобные ему формализованные компоненты также нашли

место в нижепредставленной таблице. Не следует, однако, думать, что переводных прилагательных мало. Их достаточное количество, и самые употребительные из них вы найдёте в лексическом минимуме. Например, прилагательное «*malignus*» не прижилось в русском языке в транслитерированном виде, но зато оно активно участвовало в создании корпуса подобных существительных: «малигнизация» – достаточно распространенный термин в онкологической практике. Уяснив латинско-русские соответствия в концовках клинических терминов, вы сможете сами их создать, на что направлена и часть упражнений параграфа. Исключение составляют лишь те из транслитератов, орфографию которых необходимо запомнить, чтобы употреблять в письменной практике (истерический – *hystericus* и т.п.).

Суфікс (закінчення), суффікс (окончание)	Значення, значеніе	Приклади, примери
-ic- (us, a, um) (-ичний; -ический)	відносність; относительность	toxicus, a, um токсичний; токсический rheumaticus, a, um ревматичний; ревматический catarrhalis, e катаральний; катаральный lobaris, e лобарний, дольовий; лобарный, долевой coronarius, a, um коронарний, вінцевий; коронарный, венечный
-al- (is, e) (-альний; -альный)	- « - « -	
-ar- (is, e) (-арний; -арный)	- « - « -	
-ar- (ius, a, um) (-арний; -арный)	- « - « -	
-os- (us, a, um) (-озний; -озный)	велика кількість того, що назване основою; обилие того, что названо основой	serosus, a, um серозний; серозный adiposus, a, um адипозний, жировий; адипозный, жировой
-bil- (is, e) (-бельний; -бельный)	підданий тому, що виражене основою; подвергнутый тому, что выражено основой	(in)operabilis, e інооперабельний, той, що (не)підлягає операції; инооперабельный, (не)подлежащий операции (in)curabilis, e (не)виліковний; (не)излечимый
-ns, -ntis (-нтний, -ючий; -нтный, -ящий, -ющий)	що викликає дію; производящий действие	perforans, ntis прободаючий; прободающий latens, ntis латентний, що ховається; латентный, скрывающийся

-ide- (us, a, um) (-оїдний, -видний; -оидный, -видный)	схожий на те, що виражене основою; похожий на то, что выражено основой	xiphoideus, a, um мечовидний; мечевидный sigmoideus, a, um сігмовидний; сигмовидный
-form (is, e) (-формний, -видний, подібний; -формный, -видный, образный)	має форму того, що виражене основою; имеющий форму того, что выражено основой	vermiformis, e червоподібний; червеобразный emboliformis, e емболіформний; эмболиформный
-fer, -era, -erum (-виносний; -выносящий)	несучий (що виносить) те, що виражене основою; несущий (уносящий) то, что выражено основой	sudorifer, era, erum потовий, потовиносний; потовой, потовыносящий seminifer, era, erum сім'яний, сім'явиносний; семенной, семьявыносящий
-gen (us, a, um) (-генний; -генный)	зумовлений, породжений; що породжує; обумовлений, порожденный; порождающий	angiogenus, a, um ангиогенний (судинного походження); ангиогенный (сосудистого происхождения)
-trop (us, a, um) (-тропний; -тропный)	спрямований на те, що виражене основою; направленный на то, что выражено основой	neurotropus, a, um нейротропний, направлений на нервову систему; нейротропный, направленный на нервную систему
-priv (us, a, um) (-привний; -привный)	зумовлений відсутністю того, що виражене основою; обумовлений отсутствием того, что выражено основой	renoprivus, a, um ренопривний, зумовлений відсутністю нирки; ренопривный, обусловленный отсутствием почки

Лексичний мінімум
Лексический минимум

(sub)acutus, a, um	(під)гострий; (под)острый
acquisitus, a, um	надбаний; приобретенный
benignus, a, um	доброякісний; доброкачественный
chronicus, a, um	хронічний; хронический
complicatus, a, um	ускладнений; осложненный
congenitus, a, um	вроджений; врожденный
congestivus, a, um	застійний; застойный
diffusus, a, um	дифузний, поширений; диффузный, распространенный
hereditarius, a, um	спадковий; наследственный
hystericus, a, um	істеричний; истерический
infectiosus, a, um	інфекційний; инфекционный
juvenilis, e	юнацький; юношеский
latens, ntis	латентний, прихований; латентный, скрытый
laesus, a, um	порушений; нарушенный
malignus, a, um	злякисний; злокачественный
partialis, e	парціальний, частковий; парциальный, частичный
permanens, ntis	перманентний, постійний, що зберігається; парманентный, постоянный, сохраняющийся
polytopicus, a, um	множинний; множественный
puerilis, e; infantilis, e	дитячий; детский
primarius, a, um	первинний; первичный
purulentus, a, um	гнійний; гнойный
secundarius, a, um	вторинний, вторичний
senilis, e	синільний, старечий; синильный, старческий
totalis, e	тотальний, загальний, повний; тотальный, общий, полный
viralis, e	вірусний; вирусный
(in)plenus, a, um;	(не)повний; (не)полный
(in)completus, a, um	

Вправи Упражнения

1. Утворіть прикметники з загальним словотворчим значенням

«схожий на»:

меч (гр. xiphos), шило (гр. stilos), клин (гр. sphen), трапецію (гр. trapezium), павутину (гр. arachne), щит (гр. thyreos), крило (гр. pteryg-), сосок (гр. mastos), клин (лат. cuneus), гриб (лат. fungus), веретено (лат. fusum), черва (лат. vermis).

Образуйте прилагательные с общим словообразовательным значением «похожий на»:

меч (греч. xiphos), шило (греч. stilos), клин (греч. sphen), трапецию (греч. trapezium), паутину (греч. arachne), щит (греч. thyreos), крыло (греч. pteryg-), сосок (греч. mastos), клин (лат. cuneus), гриб (лат. fungus), веретено (лат. fusum), червя (лат. vermis).

2. Утворіть латинські прикметники з загальним словотворчим значенням:

«багатий на»: волокна (волокнистый), слиз (слизистый), печери (печеристый), ганглії, клубочки, зернятка (зернистый), судинки (судинный), бугри (бугристый).

«що належить до»: грудної клітини, барабана, діафрагми, сонної артерії, шлунку, лімфи, таламусу, сечовника.

Образуйте латинские прилагательные с общим словообразовательным значением:

«богатый»: волокнами (волокнистый), слизью (слизистый), пещерами (пещеристый), ганглиями, клубочками, зёрнышками (зернистый), сосудиками (сосудистый), буграми (бугристый).

«относящийся к»: грудной клетке, барабану, диафрагме, сонной артерии, желудку, лимфе, таламусу, мочеточнику.

3. Перекладіть клінічні терміни, вкажіть значення суфіксів:

Переведите клинические термины, укажите значение суффиксов:

perforatio appendicis, abscessus chronicus, abscessus hepatis ascaridosus, glaucoma malignum pigmentosum, glaucoma juvenile, polypus mucosus simplex, polypus fibrosus, cancer papillaris, eruptio medicamentosa, ulcus gangraenosum, cysta dentalis radicularis, cysta bronchogena, cysta palatina, cancer pulmonis.

4. Напишіть латинською мовою:

соматичний, динамічний, вісцеральний, оваріопривний, апластичний, медикаментозний, кримінальний, каверозний, травматичний, психотропний, істеричний, гепатогенний, метастатичний, фурункульозний, фізіологічний, тіреотропний, аліментарний, тіреопривний, лімфатичний, радикальний, діагностичний, інфільтруючий, лімфаденоїдний.

Напишите на латинском языке:

соматический, динамический, висцеральный, овариопривный, апластический, медикаментозный, криминальный, каверозный, травматический, психотропный, истерический, гепатогенный, метастатический, фурункулёзный, физиологический, тиреотропный, алиментарный, тиреопривный, лимфатический, радикальный, диагностический, инфильтрирующий, лимфаденоидный.

5. Перекладіть латинською мовою, відмінюючи вказані в дужках прикметники з іменниками.

Хвороба (гостра, хронічна, інфекційна, вроджена, спадкова, надбана); запалення (гнійне, хронічне, гостре); набряк (що зберігається, гнійний, фурункульозний, двосторонній); еритема (вузлувата, токсична, травматична, симптоматична); пухлина (злаякісна, доброякісна); тремор (фізіологічний, старечий, емоційний); ступор (епілептичний, апатичний, манакальний); недостатність (коронарна, легенева, ниркова); травма (закрита, відкрита, психічна, акустична, родова, черепно-мозкова); синдром (астматичний; нейротоксичний).

Переведите на латинский язык, согласуя указанные в скобках прилагательные с существительными.

Болезнь (острая, хроническая, инфекционная, врожденная, наследственная, приобретённая); воспаление (гнойное, хроническое, острое); отёк (сохраняющийся, гнойный, фурункулёзный, двухсторонний); эритема (узловатая, токсическая, травматическая, симптоматическая); опухоль (злокачественная, доброкачественная); тремор (физиологический, старческий, истерический, эмоциональный); ступор (эпилептический, апатический, манакальный); недостаточность (коронарная, лёгочная, почечная); травма (закрытая, открытая, психическая, акустическая, родовая, черепно-мозговая); синдром (астматический, нейротоксический).

6. Перекладіть латинською мовою.

А. Посттравматична кома; мітральний стеноз; інфекційний гепатит; гнійний плеврит; перитонзиллярний абсцес; черевна грижа; інфекційна жовтуха; юнацька глаукома; юнацький склероз; ускладнений карієс; порок серця; кістозне запалення; коматозний стан; ускладнення пневмонії; доброякісна пухлина; нестримне блювання; постійні судоми; аліментарне ожиріння; анафілактична кома; астматичний синдром; бронхіальна астма; ускладнений дуоденіт.

Б. Спадкове захворювання; лікування доброякісної пухлини; гострий заглотковий абсцес; ускладнення гнійного бронхіту; стеноз мітрального клапану; лікування гострого плевриту; загострення хронічного тонзиліту; множинний алергічний висип; вроджений порок серця; лікування некротичних пролежнів; ішемічне захворювання серця; паралітична кишкова непрохідність; гостре респіраторне захворювання; внутрішньовенне переливання крові; вроджена кишкова непрохідність; астеничний зовнішній вигляд; гострі печінкові коліки; прогресуючий набряк легенів; видалення молочної залози; повне випадіння матки; дитячий

мозковий параліч; ускладнення вагітності: токсикоз, блювання, набряк, загострення захворювання нирок.

Переведите на латинский язык.

А. Посттравматическая кома; митральный стеноз; инфекционный гепатит; гнойный плеврит; перитонзиллярный абсцесс; брюшная грыжа; инфекционная желтуха; юношеская глаукома; юношеский склероз; осложнённый кариес; порок сердца; кистозное воспаление; коматозное состояние; осложнение пневмонии; доброкачественная опухоль; неукротимая рвота; постоянные судорги; алиментарное ожирение; анафилактическая кома; астматический синдром; бронхиальная астма; осложнённый дуоденит.

Б. Наследственное заболевание; лечение доброкачественной опухоли; острый заглочный абсцесс; осложнение гнойного бронхита; стеноз митрального клапана; лечение острого плеврита; обострение хронического тонзиллита; множественная аллергическая сыпь; врождённый порок сердца; паралитическая кишечная непроходимость; острое респираторное заболевание; внутривенное переливание крови; врождённая кишечная непроходимость; астенический внешний вид; острые печёночные колики; прогрессирующий отёк лёгких; удаление молочной железы; полное выпадение матки; детский мозговой паралич; осложнения беременности: токсикоз, рвота, отёчность, обострение заболеваний почек.

7. Перекладіть українською мовою.

Переведите на русский язык.

А. Asthma bronchiale; infarctus renum; eruptio medicamentosa; eruptio allergica; syndromum asthmaticum; syndromum neurotoxicum; curatio conservativa; phasis latens (primaria, secundaria, incubativa) morbi; morbi professionales; insufficientia coronaria; spasmus corticalis; hernia vera; hernia spuria (pseudocoele); icterus hepatogenus; ulcera trophica; pneumonia bilateralis; prolapsus recti; febris tropica; status praefebriilis, cirrhosis hepatis; vitium cordis acquisitum; vitium valvae mitralis; stenosis ostii aortae; punctio liquoris cerebrospinalis; pastositas palpebrarum (crurum, textuum faciei); stomatomycosis mucosae oris; cystae ovarorum polytopicae; mobilitas articulationum congenita; partus complicatus; anaemiae gravidarum; graviditas normalis; fractura pedis transversa; fractura femoris aperta (clausa).

Б. Paralysis plexus brachialis; amputatio pulmonis partialis; amputation uteri alta; phasis latens morbi; rigiditas musculorum occipitalium; obesitas constitutionalis congenita; pneumonia catarrhalis bilateralis; vitia congenita organorum et sestematum aegroti; curatio syndromi posthypoxici; auscultatio sonorum cordis; palpato abdominis profunda; laesiones functionales renum; partus normalis; abscessus hepatis ascaridosus; prolapsus tunicae mucosae utethrae; amputatio mammae sinistrae; cysta ossea benigna.

Клініка (клиника) – I

Грецькі позначення органів, частин тіла. Грецькие обозначения органов, частей тела.

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
somat(o)-, -soma	тіло, тільце; тело, тельце
phleb(o)	вена; вена
pneum(o)-	легені, повітря, газ; легкое, воздух, газ
cardi(o)-, -cardia, -cardium	серце; сердце
angi(o)-	судина; сосуд
cephal(o)-, -cephalia	голова; голова
ophthalm(o)-, -ophthalmia	око; глаз
phac(o)-, -phakia	кришталік; хрусталик
op-, -opt	зір; зрение
optic(o)-, opia-, -opsia	зорове сприйняття; зрительное восприятие
blepharo-	повіко; веко
trich(o)-, -trichia	волосся; волосы
rhin(o)-	ніс; нос
ot(o)-, -otia	вухо; ухо
gloss(o)-, glossia	язик; язык
stomat(o)-	рот; рот
odont(o)-, -odontia	зуб; зуб
ul(o)-	десна; десна
cheil(o)-, -cheilia	губа; губа
uran(o)-	піднебіння; нёбо
mel(o)-	щока; щека
gnath(o)-, -gnathia	верхня щелепа; верхняя челюсть
genio-, -genia	нижня щелепа; нижняя челюсть
phon(o)-, -phonia	звук; звук
dactyl(o)-, -dactylia	палець; палец
onycho-, -onychia	ніготь; ноготь
arthr(o)-	суглоб; сустав
acr(o)-, -acria	кінцівка, висота; конечность, высота
gon-	коліно; колено
oste(o)-	кістка; кость
cheir(o)-, chiro-, -cheiria, -chiria	рука; рука
pod(o)-, -podia	нога, стопа; нога, стопа
r(h)achi-	хребет; позвоночник
spondyl(o)-, -spondylia	хребець; позвонок
steth(o)-, thorac(o)-	груди; грудь

**Терміноелементи, що означають науку, методи діагностики,
лікування, захворювання.**

**Терминоэлементы, обозначающие учение, методы диагностики,
лечение, заболевание.**

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення (українське)	Значение (русское)
-logia, logo-, -logus	наука, вчення, розділ наукової дисципліни; відноситься до порушення мови; спеціаліст, лікар	наука, учение, раздел научной дисциплины; относящийся к нарушениям речи; специалист, врач
-therapia	лікування (не хірургічне)	лечение (не хирургическое)
-pathia	страждання, захворювання, настрій	страдание, заболевание, настроение
-metria, -metr	вимірювання, вимірюючий, визначаючий	измерение, измеряющий, определяющий
-scopia, -scopus	інструментальний огляд, спостереження, дослідження; прилад, інструмент для дослідження	инструментальный осмотр, наблюдение, исследование; прибор, инструмент для исследования
-graphia, -gramma	рентгенографія, процес записування, реєстрація сигналу	рентгенография, процесс записывания, регистрации сигнала
algo-, -algia, -algesia, -odynia	біль, больові відчуття	боль, болевые ощущения,
-iatria, -iatro, -iater	лікування великих груп хворих; лікар	врачевание, лечение больших групп больных; врач

Вправи

Упражнения

1. Утворіть латинською мовою назви наук про хвороби:

тіла; серця; судини; ротової порожнини, очей; суглобів; вуха; носа і горла.

Образуйте на латинском языке названия наук о болезнях:

тела; сердца; сосудов; ротовой полости; глаз; суставов; уха, носа и горла.

2. Перекладіть терміни латинською мовою і поясніть їх значення:

остеоартроз, спондиліт, риніт, одонтома, глосит, флебоз, отит, артрома, офтальміт, стоматит, пневмартроз, блефарит, гіпертрихоз.

Переведите термины на латинский язык и объясните их значение:

остеоартроз, спондилит, ринит, одонтома, глоссит, флебоз, отит, артрома, офтальмит, стоматит, пневмартроз, блефарит, гипертрихоз.

3. Зробіть аналіз елементів, що утворюють клінічні терміни, і поясніть значення останніх.

Сделайте анализ элементов, составляющих клинические термины, и объясните значение последних.

Podalgia, rhinoscopia, stethoscopus, cephalometria, anthropometria, cardiopathia, somatologia, angiogenus, acroprius, arthrodesis, cranioschisis, cheilorrhesis, otalgia, odontogenus, glossitis, otorhinolaryngologus, ophthalmoscopus, gnathoschisis, pharmacotherapia, phytotherapia, chirometria, pneumographia, cardiogramma, macrogenia, acroalgia, angiopathia, cardiorrhesis, rhachioschisis, phthisiatria, psychiater, craniometria, gonalgia, macrocephalia, thyropathicus, thyreoprivus, periosteum, cardiogenus, stomatologus, pathologia, pneumorrhesis, pneumocentesis, encephalopathia, brevidactylia, melorrhesis, dextrocardia, ophthalmitis, psychopathia, phacomatosis, phonometria, phacoma, spondylodynia, micrognathia, phoniater, somatologia.

4. Запишіть латинською мовою, поясніть:

кардиальний, патологічний, кардіоваскулярний, перитонзилярний, сидеропривний, соматогенний, ангіопатичний, остеоартропатія, васкуліт, ангіїт, глоссома, стоматолог, хіроскоп, фоніатр, симпатичний, спонділома, бальнеотерапія, акроціаноз, антропометричний, артрологія, риноскоп, рахітичний, дактилоскопія, кардіологічний, кардіограма, хейліт, флебологія, акромегалія, аеротерапія, ангиокардіографія, гепатомегалія, ларингоспазмія, полідактилія.

Запишите на латинском языке, объясните:

кардиальный, патологический, кардиоваскулярный, перитонзиллярный, сидеропривный, соматогенный, ангиопатический, остеоартропатия, васкулит, ангиит, глоссома, стоматолог, хироскоп, фониастр, симпатический, спондилома, больнеотерапия, акроцианоз, антропометрический, артрология, риноскоп, рахитический, дактилоскопия, кардиологический, кардиограмма, хейлит, флебология, акромегалия, аеротерапия, ангиокардиография, гепатомегалия, ларингоспазмия, полидактилия.

5. Утворіть однослівні терміни з заданим значенням, використовуючи терміноелементи.

Розчеплення хребта, біль у коліні, захворювання головного мозку, огляд рота, прилад для дослідження носа, біль у венах, запалення хребта, хвороба серця, зумовлений ураженням печінки, лікування зубів, біль у грудній клітині, головний біль, рентгенографічне дослідження головного мозку, прилад для дослідження грудної клітини, вимірювання черепа, біль в області підшлункової залози, зумовлений відсутністю легень, наука про хвороби, прилад для дослідження прямої кишки, зумовлений захворюванням, огляд носа і глотки, наука про кістки, зумовлений ураженням серця, тобто серцевого походження.

Образуйте однословные термины с заданным значением, используя терминологические элементы.

Расщепление позвоночника, боль в колене, заболевание головного мозга, осмотр рта, прибор для исследования носа, боль в венах, воспаление позвоночника, болезнь сердца, обусловленный поражением печени, лечение зубов, боль в грудной клетке, головная боль, рентгенологическое исследование головного мозга, прибор для исследования грудной клетки, измерение черепа, боль в области поджелудочной железы, обусловленный отсутствием легкого, наука о болезнях, прибор для исследования прямой кишки, обусловленный заболеванием, осмотр носа и глотки, наука о костях, обусловленный поражением сердца, то есть сердечного происхождения.

6. Утворіть багатослівні клінічні терміни латинською мовою.

Гострий гнійний артрит, виразковий стоматит, загострення алергічного риніту, лікування гнійного плевриту, ускладнення двостороннього бронхіту, спадкова хвороба серця, набутий кардіоваскуліт, токсичний набряк легень, старечий остеоартроз, епідемічний менінгіт, доброякісна остеома гомілки, розтин гнійного абсцесу, прогресивний оніхомікоз, загострення хронічного панкреатиту, одонтогенна флегмона, отогенний менінгіт, зовнішня і внутрішня офтальмопатія.

Создайте многословные клинические термины на латинском языке.

Острый гнойный артрит, язвенный стоматит, обострение аллергического ринита, лечение гнойного плеврита, осложнение двухстороннего бронхита, наследственная болезнь сердца, приобретенный кардиоваскулит, токсический отек легких, старческий остеоартроз, эпидемический менингит, доброкачественная остеома голени, вскрытие гнойного абсцесса, прогрессирующий онихомикоз, обострение хронического панкреатита, одонтогенная флегмона, отогенный менингит, наружная и внутренняя офтальмопатия.

Клініка (клиника) - II

Терміноелементи, що позначають внутрішні органи та тканини; стать, вік.
Терминоэлементы, обозначающие внутренние органы и ткани; пол, возраст.

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
gastr(o)-, -gastrsia	шлунок; желудок
enter(o)-	кишечник (тонкий); кишечник (тонкий)
col(o)-	нижній відділ кишечника; нижний отдел кишечника
lapar(o)-	живіт, череву; живот, чрево
proct(o)-	задній прохід, пряма кишка; задний проход, прямая кишка
typhl(o)-	сліпа кишка; слепая кишка
nephr(o)-	нирка; почка
splen(o)-	селезінка; селезенка
pyel (o)-	ниркова миска; почечная лоханка
cyst(o)-	сечовий міхур, мішок; мочевой пузырь, мешок
cholecyst(o)-	жовчний міхур; желчный пузырь
choledocho-	загальна жовчна протока; общий желчный проток
cholangi(o)-	жовчна судина; желчный сосуд
metr(o)-, -metra, hyster(o)-	матка, матковий; матка, маточный
-metrium	шар матки; слой матки
salping(o)-	маткова труба; маточная труба
trachel(o)-	шийка матки; шейка матки
colp(o)-	піхва, вагіна; влагалище
oophor(o)-	яєчник; яичник
oo- (oon-)	яйце; яйцо
dacryocyst(o)-	слізний мішок; слезной мешок
orchi-, -orchia, orchid-, -orchidia	чоловіча статеві залоза, яєчко; мужская половая железа, яичко
my(o)-, myos-,	м'яз, м'язовий шар; мышца, мышечный слой

-mysium	
chondr(o)-	хрящ, хрящовий; хрящ, хрящевой
neur(o)-, neuri-	нерв, нервова система; нерв, нервная система
aden(o)-	1. залоза; 2. лімфовузол; 3. аденоїди; 1. железа; 2. лимфоузел; 3. аденоиды
mast(o)-, -mastia	молочна залоза, жіночі груди; молочная железа, женская грудь
sphygm(o)-	пульс; пульс
gyn(o)-, gynaec(o)-	жінка, жіночий; женщина, женский
andr(o)-	чоловік; мужчина
paed(o)-, -paedia	дитина, дитячий; методи лікування, виправлення; ребенок, детский; методы лечения, исправления
geri-, ger(o)-, geront(o)-	старий, похилого віку, старечий; старик, старческий
omph(o)-, omphal(o)-	пуповина; пуповина
myel(o)-	кістковий, спинний мозок; костный, спинной мозг
spir(o)-	дихання; дыхание

**Терміноелементи, що позначають патологічні стани органів та тканин,
терапевтичні та хірургічні прийоми.**

**Терминоэлементы, обозначающие патологические состояния органов и тканей,
терапевтические и хирургические приемы.**

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
-trophia	харчування; питание
-ptosis	опускання, зміщення до низу; опущение, смещение вниз
-ectasia, -ectasis	розширення, розтягнення; расширение, растяжение
-stenosis	звуження; сужение
-sclerosis	затвердіння, ущільнення; затвердение, уплотнение
-malacia	розм'якшення, ненормальна м'якість; размягчение, ненормальная мягкость

-stasis	зупинка, застій; остановка, застої
-kinesia, -kinesis	рух; движение
-dynamia	сила, посилення; сила, усиление
-cele	грижа; грыжа
-lysis, -lyt-	1. порушення, розщеплення; 2. операція по звільненню органа від зрощень; 1. разрушение, расщепление; 2. операция по освобождению органа от спаек, сращений
-plastica	відновлювальна пластична хірургічна операція; восстановительная пластическая хирургическая операция
-pexia	прикріплення, фіксація; прикрепление, фиксация
tom(o)-, -tomia	шар, пошаровий; розтин, розріз; слой, послойный; рассечение, разрез
-ectomia	відтинання, видалення; отсечение, удаление
-(r)rhapsia	накладання шва, зшивання; наложение шва, сшивание
-stomia	створення штучного отвору, нориці або співустя; создание искусственного отверстия, свища или соустья
-euryasis; -eurynter	спосіб розширення органа; інструмент для розширення органа; прием расширения органа; инструмент для расширения органа
-iatria, -iater	лікування; врачевание, лечение
-schisis	розщеплення органа; расщепление органа
-rhexis	розрив, руйнування органа; разрыв, разрушение органа
-desis	хірургічна операція зі створення нерухомості, укріплення положення органа; хирургическая операция по созданию неподвижности, укреплению положения органа
-clasia	хірургічна операція з руйнування частини тіла; хирургическая операция по разрушению части тела
-centesis	прокол, пункція; прокол, пункция
-privus	зумовлений відсутністю або видаленням органа; обусловленный отсутствием или удалением органа

Вправи

Упражнения

1. Утворіть назви запальних захворювань, процесів наступної локалізації:
підшлункової залози; шлунка та кишечника; тонкого та товстого кишечника; нирок; сечового міхура; жовчного міхура; бронхів; плеври; головного мозку; глотки; гортані та трахеї; рота; носу; повіки; ниркової миски та нирки; матки; селезінки.

Образуйте названня воспалительных захворювань, процессов следующей локализации:

поджелудочной железы; желудка и кишечника; тонкого и толстого кишечника; почек; мочевого пузыря; желчного пузыря; бронхов; плевры; головного мозга; глотки; гортани и трахеи; рта; носа; века; почечной лоханки и почки; матки; селезенки.

2. Утворіть назви пухлин, що розвиваються із тканин:

хряща; нирки; печінки; м'яза; залози; зуба; кісткового мозку; кістки; лімфатичних залоз.

Образуйте названия опухолей, развивающихся из тканей:

хряща; почки; печени; мышцы; железы; зуба; костного мозга; кости; лимфатических желез.

3. Визначте терміноелементи, поясніть їх значення.

Выделите термины, объясните их значение.

A. Splanchnologia, splanchnoptosis, splanchnoplexia, gastroenterologus, enterocolitis, colostomia, laparotomia, laparoscopia, gastrorrhagia, laparothoracotomia, gastrectasia, bronchiectasia, oesophagitis, gastroscopus, proctostenosis, pneumothorax, hysterectomy, salpingolysis, hydropneumothorax, colpeurynter.

Б. Nephrotomia, pyelonephritis, nephropathia, cystoscopy, cholestasis, nephrorrhaphia, pyeloma, cholecystostomy, nephrectomy, omphalitis, dacryocystostenosis, cystoscopy, cystalgia, nephrology, orchiptosis, nephrosclerosis, colpoplastica, salpingolysis, oophorostomy, metrostomy, hysteroma.

В. Perichondritis, adenectomy, tonsillectomy, myotrophy, myalgia, neuropathic, phlebostenosis, adenomalacia, lymphadenomatosis, myocardium, neuritis, osteochondrosis, myasthenia, myoblastus, chondroblastoma, sphygmogramma.

Г. Thoracotomy, cholekinesis, urethritis, ureteritis, renostomy, dacryocystostenosis, angiostenosis, ureterography, orchipexia, splenorraphia, laparocentesis, nephrorrhagia, nephrotomography, nephrorrhaphia, arthrodesis, hydrotherapia, osteomalacia, rachioschisis, pneumorrhaxis, acroparalysis, gastroduodenitis, splenoptosis, tracheotomy.

4. Утворіть однослівні терміни з вказаним значенням на основі грецьких терміноелементів.

Розм'якшення головного мозку, спеціаліст з лікування чоловічих хвороб, біль в області прямої кишки, фіксація ободової кишки, спинномозкова грижа, розтягнення легень, м'яз серця, запалення серцевого м'яза, утворення зовнішньої нориці на нирці, видалення мигдалин, запалення слізного мішка, руйнування кістки, розщеплення хребта, рух жовчі, звуження жовчних судин, захворювання м'язів, біль у сечовому міхурі, запалення печінки, запалення ниркової миски та нирки, розтягнення нирки, звуження слізного мішка, пухлина сечового міхура, пристрій для дослідження сечового міхура, спеціаліст з лікування ниркових захворювань, наука про хвороби сечостатевої системи, наука про жіночі хвороби, поширене зображення, запалення сліпої кишки.

Образуйте однословные термины с заданным значением на основе греческих терминов.

Размягчение головного мозга, специалист по лечению мужских болезней, боль в области прямой кишки, фиксация ободочной кишки, спинномозговая грыжа, растяжение легких, мышца сердца, воспаление сердечной мышцы, создание наружного свища на почке, удаление миндалин, воспаление слезного мешка, разрушение кости, расщепление позвоночника, движение желчи, сужение желчных сосудов, заболевание мышц, боль в мочевом пузыре, воспаление печени, воспаление почечной лоханки и почки, растяжение почки, сужение слезного мешка, опухоль мочевого пузыря, прибор для исследования мочевого пузыря, специалист в лечении почечных заболеваний, наука о болезнях мочеполовой сферы, наука о женских болезнях, послойное изображение, воспаление слепой кишки.

5. Визначте ТЕ (похідні основи) і поясніть їх значення:

Вычлените ТЭ (производящие основы) и объясните их значение:

А. Acidosis (*acidum* кислота / кислота), coniosis (гр. *konia* пил / пыль), pneumoconiosis, ascaridosis, mycosis (гр. *mykos* гриб / гриб), fibrosis (розростання волокнистої з'єднувальної тканини / разрастание волокнистой соединительной ткани), osteofibrosis, tubercularis, lymphologia, lymphocytus, lymphocytosis, lymphocytoma, lymphoma, morphinismus, mercurialismus (хронічне отруєння ртуттю / хроническое отравление ртутью), prostatismus (синдром / синдром), arthrosis (хронічна хвороба / хроническая болезнь), arthritis, nephrosis, nephritis, hepatosis (дистрофічні зміни / дистрофические изменения), hepatitis, cholangitis, spondylosis (дистрофічні зміни / дистрофические изменения), spondylitis, thrombocytosis, cretinismus (фр. *cretin* кретин / кретин), amoebiasis, pyelitis, helminthosis, silicosis (*silicium* кремний / кремний), myocardium, myocardiosclerosis, myocardiofibrosis, myositis, myoma, myoblastoma, ventriculitis, thrombosis, rhinitis, thrombocytus, thrombocytosis, sacromatosis (*sarcoma, atis n*), papillomatosis, varicosis.

Б. Omphalitis, typhlitis, oophoritis, dacryocystitis, trachelitis s. cervicitis, salpingitis, orchitis, gonarthrosis, diverticulosis (*diverticulum* дивертикул – випинання стінки порожнистого органу / выпячивание стенки полого органа), diverticulitis, mastoiditis, thyreotoxicosis, sigmoiditis, thyreocytus, thyreoiditis, gigantismus, ureteritis.

В. Cheilosis, cheilitis, gingivitis s. ulitis, parodontitis, pulpitis, meloschisis, meloplastica, uranoplastica, geniohyoideus, genioglossus, odontoma, glossoptosis, papillitis, cheilognathouranoschisis, sinusitis maxillaris s. haighmoritis.

6. Перекладіть:

Переведите:

Hernia vaginalis, hernia subcutanea, lymphocytosis infectiosa acuta, colitis cystosa, colitis superficialis, resectio pylori, colitis ulcerosa non specifica, inflammatio fibrinosa, inflammatio purulenta, sarcoma osteogenum, chondromatosis ossium, punctio pancreatoduodenalis, ductus biliferi, hernia femoralis, refluxus intestinorenalis, splenitis maligna, pyelitis cystosa, pyelonephritis tuberculosa, bursitis articulationis genus, ankylosis dentium, albuminuria gravidarum, bursitis radiohumeralis, pyelonephrosis chronica, lien mobilis,

splenopexia, carcinoma ovarii, carcinoma renis, carcinoma mammae, carcinoma fibrosum, carcinoma gigantocellulare, tumor malignus, tumor benignus, carcinoma hepatocellulare, refluxus caecoiliacus, nephrosis acuta, icterus hepatogenus, nephrosis congenita, ileus congenitus, pleuritis carcinomatosa, osteoarthrosis senilis.

7. а) Утворіть в Nom. і Gen. sing. назви запальних захворювань, процесів наступної локалізації:

рота, язика, шлунку, очеревини, прямої кишки, сечоводу, нирок, селезінки, сечовипускного каналу, сечового міхура, жовчного міхура, головного мозку, гортані, оболонки головного мозку, трахеї, мигдаликів, суглоба, матки, ниркової миски, хребта, плеври, жовчних проток, підшлункової залози.

б) Утворіть в називному та родовому відмінках однини назви пухлин, що розвиваються із тканин:

хряща, кістки, м'язи, печінки, лімфатичної тканини (лімфи), зуба, епітелію, ендотелію.

а) Образуйте в Nom. и Gen. sing. названия воспалительных заболеваний, процессов следующей локализации:

рта, языка, желудка, брюшины, прямой кишки, мочеоточника, почек, селезенки, мочеиспускательного канала, мочевого пузыря, желчного пузыря, головного мозга, гортани, оболочек головного мозга, трахеи, миндалин, сустава, матки, почечной лоханки, позвоночника, плевры, желчных протоков, поджелудочной железы.

б) Образуйте в именительном и родительном падежах единственного числа названия опухолей, развивающихся из тканей:

хряща, кости, мышцы, печени, лимфоидной ткани (лимфы), зуба, эпителия, эндотелия.

8. Виокремте ТЕ, поясніть їх значення.

Вычлените ТЭ, объясните их значение.

A. Splanchnologia, gastroenterologia, intestinoplastica, ileocoloplastica, laparotomia, laparothoracotomia, gastrectasia, bronchoectasis, vagotomia, spondylotomia, enteroptosis, proctospasmus, hydrotherapia, pneumonopexia, stenocardia, ileosigmoidostomia, pylorostenosis, choledochoplastica, phthisiatria (гр. *phthisis* сухоти, туберкульоз / чахотка, туберкулез), choledochostomia, colostoma, colostomia, acroparalysis, choledochogastrotomia, splenoptosis, hysteroscopia, tomographia, nephrotomographia, nephrostomia, splenitis, hepaticoduodenostomia, splenorrhaphia, osteomalacia, chondromalacia, splanchnoptosis, metroplastica, pancreatotomia, pancreatocholangiorentgenographia, thoracolaparotomia, thoracogastroschisis.

B. Salpingolysis, patellodesis, renoprivus, thyreoprivus, ovarioprivus, dacryocystographia, colporrhaphia, metreurynter, salpingectomy, trachelotomia, rhachiotomia, thoracocentesis, cranioschisis, dacryocystostenosis, laparocentesis, arthrodesis, cardiorrhesis, spondylodesis, cholangioma, spondyloschisis, urethritis,

hystercervicotomia, ureterographia, ureterotomia, orchipexia, orchietomia, trachelotomia, diverticulectomia, salpingostomia, cholangitis, colpopexia.

9. Перекладіть:

гангренозна пневмонія, поверхнева пахова грижа, злоякісна пухлина, альвеолярний рак, шкірний рак, слизовий рак, рак легені, альвеолярна саркома, численна геморрагічна саркома, гострий апендицит, серозний гепатит, гнійний гепатит, сіднична грижа.

Переведите:

гангренозная пневмония, поверхностная паховая грыжа, злокачественная опухоль, альвеолярный рак, кожный рак, слизистый рак, рак легкого, альвеолярная саркома, множественная геморрагическая саркома, острый аппендицит, серозный гепатит, гнойный гепатит, ягодичная грыжа.

10. Утворіть латинською мовою терміни за поданим значенням.

А. Біль в області хребта, фіксація (блукаючої) нирки, опущення нирки, видалення матки, розтин черева, утворення зовнішньої нориці на нирці, розтин (паренхіми) нирки, фіксація ободової кишки, розтин (розріз) ободової кишки, накладання нориці на ободову кишку, зубна пухлина, спазм товстої кишки, видалення передміхурової залози, фіксація (блукаючої) селезінки, біль в області прямої кишки, фіксація прямої кишки; розм'якшення: кістки, хряща, головного мозку; пластикна операція на гортані, розширення легенів, травма зуба, ускладнений карієс.

Б. Запалення: піхви, сигмоподібної кишки, пазухи; пластика піхви та проміжності, розрив піхви, висічення пупка, запалення слізного мішка, розширення слізного мішка, рентгенографія маткових труб, запалення маткових труб та яєчника, утворення оперативним шляхом отвору в матковій трубі, розширення піхви, руйнування кістки, інструмент для розширення прямої кишки, розщеплення хребта.

Образуйте на латинском языке термины с заданным значением.

А. Боль в области позвоночника, фиксация (блуждающей) почки, опущение почки, удаление матки, чревосечение, создание наружного свища на почке, рассечение (паренхимы) почки, фиксация ободочной кишки, рассечение (вскрытие) ободочной кишки, наложение свища на ободочную кишку, зубная опухоль, спазм толстой кишки, удаление предстательной железы, фиксация (блуждающей) селезенки, боль в области прямой кишки, фиксация прямой кишки; размягчение: кости, хряща, головного мозга; пластическая операция на гортани, расширение легких, травма зуба, осложненный кариес.

Б. Воспаление: влагалища, сигмовидной кишки, пазухи; пластика влагалища и промежности, разрыв влагалища, иссечение пупка, воспаление слезного мешка, расширение слезного мешка, рентгенография маточных труб, воспаление маточных труб и яичника, создание оперативным путем отверстия в маточной трубе, расширение влагалища, разрушение кости, инструмент для расширения прямой кишки, расщепление позвоночника.

Префіксація у клінічних термінах. Утворення складноскорочених слів.

Префиксация в клинических терминах.

Образование сложносокращенных слов.

Префіксальне словотворення дуже характерне для іменників та прикметників клінічної тематики. Вносячи в слово закріплене за ним значення, префікс може вказувати на місце локалізації патології, наявність або ступінь вираження будь-якого відхилення від нормальної анатомічної будови або фізіологічного перебігу процесів в організмі людини.

Як правило, префікси притягуються до рідних з мови основ: грецькі – до грецьких, латинські – до латинських. Винятки бувають, але вони не часті.

Багато з префіксів, що беруть участь в утворенні клінічних термінів, ви зустрічали і раніше, в словах анатомічної тематики. Однак варто звернути увагу на те, що значення їх у складі клінічного терміна може абсолютно змінитися. Так, префікси *hyper-*, *hypo-*, *para-* та інші в анатомічних термінах вживаються виключно в «локальному» сенсі (над-, під-, близько-), тоді, як в клінічних термінах вони отримують нове, тільки там і реалізоване ними значення більшого або меншого вираження хворобливого явища, схожості з симптоматикою і тощо.

Як правило, префікси не використовують на стиках з основами сполучні голосні, навіть якщо там стикаються дві приголосні: *hypertrophia*, *ectopia*, *subluxatio* та ін.

Вміти правильно виокремити префікс у складному слові, особливо, якщо він знаходиться в середині складного терміна – дуже важливе вміння, яким вам необхідно опанувати.

.....
Приставочное словообразование очень характерно для существительных и прилагательных клинической тематики. Внося в слово закрепленное за ней значение, приставка может указывать на место локализации патологии, наличие или степень выраженности какого-либо отклонения от нормального анатомического строения или физиологического течения процессов в организме человека.

Как правило, приставки притягиваются к родным по языку основам: греческие – к греческим, латинские – к латинским. Исключения бывают, но они нечасты.

Многие из приставок, участвующих в образовании клинических терминов, вы встречали и раньше, в словах анатомической тематики. Однако следует обратить внимание на то, что значение их в составе клинического термина может совершенно измениться. Так приставки *hyper-*, *hypo-*, *para-* и другие в анатомических терминах потребляются исключительно в «локальном» смысле (над-, под-, около-), тогда как в клинических терминах они получают новое, только там и реализуемое ими значение большей или меньшей выраженности болезненного явления, сходства по симптоматике и т.д.

Как правило, приставки не используют на стыках с основами соединительные гласные, даже если там состыковываются две согласные: *hypertrophia*, *ectopia*, *subluxatio* и др.

Уметь правильно вычленить приставку в сложном слове, особенно если она находится в середине сложного термина – очень важное умение, которым вам не обходимо овладеть.

Найважливіші префікси грецького походження.

Наиболее важные приставки греческого происхождения.

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
hyper-	прояв ознаки вище норми; проявление признака выше нормы
hypo-	прояв ознаки нижче норми; проявление признака ниже нормы
eu-	прояв ознаки в нормі; проявление признака в норме
a- (an-)	відсутність; отсутствие
syn- (sym-)	з'єднання, зрощення; соединение, сращение
en- (em-)	в, всередині; в, внутри
ex- (ex-)	поза, зовні; вне, снаружи
peri-	навколо; вокруг
para-	1. біля; 2. схожість; 1. около; 2. схожесть
epi-	над, зверху; над, сверху
anti-	проти; против
endo-	всередині; внутри
ecto-, exo-	зовні; снаружи
meta-	1. позаду, після 2. перехід, зміна; 1. позади, после 2. переход, изменение
mezo-	середній, проміжний; средний, промежуточный

Найважливіші префікси латинського походження.

Наиболее важные приставки латинского происхождения.

Лат. ТЕ, лат. ТЭ	Значення, значение
sub-, infra-	під; под
inter-, intra-	між, всередині; между, внутри
dis-	розділення; разделение
des-, de-, se	відділення, видалення; отделение, удаление
in- (im-)	1. в, всередині 2. відсутність, видалення; 1. в, внутри 2. отсутствие, удаление
contra-	проти; против
com- (con-)	з'єднання, зрощення; соединение, сращение
re-, retro-	позаду, за; позади, за
prae-	перед, пред; перед, пред
post-	після; после

Лексичний мінімум
Лексический минимум

Терміни латинського походження
Термины латинского происхождения

ablatio, onis f	відділення, відшарування; отделение, отслойка
accessus, us m	припадок; припадок
defecatio, onis f	дефекація; дефекация
compressio, onis f	компресія, сдавлювання; компрессия, сдавливание
expectoratio, onis f	відхаркування; отхаркивание
exsiccosis, is f	зневоднення; обезвоживание
exsudatio, onis f	випотівання, виділення ексудату; выпотевание, выделение экссудата
extractio, onis f	витяг; извлечение
extravasatio, onis f	крововилив; кровоизлияние
infectio, onis f	інфекція, зараження; инфекция, заражение
invasio, onis f	інвазія, впровадження паразитів в організм; инвазия, внедрение паразитов в организм
obliteratio, onis f	облітерація, зрощення; облитерация, заращение
perforatio, onis f	перфорація; перфорация
remissio, onis f	ремісія; ремиссия
retentio, onis f	затримка; задержка
retardatio, onis f	уповільнення; замедление
refluxus, us m	рефлюкс; рефлюкс

Терміни грецького походження
Термины греческого происхождения

anorexia, ae f	анорексія, відсутність апетиту; анорексия, отсутствие аппетита
asphyxia, ae f	асфіксія, удушення; асфиксия, удушьє
atresia, ae f	атрезія, відсутність (природного) отвору; атрезия, отсутствие (естественного) отверстия
diabetes, ae m	діабет; диабет
dyspepsia, ae f	диспепсія, розлад травлення; диспепсия, расстройство пищеварения
empathia, ae f	емпатія; эмпатия
exophthalmus, i m	екзофтальм, булькатість; экзофтальм, пучеглазие
syncope, es f	непритомність; обморок
paresis, is f	парез; парез

Вправи Упражнения

1. Підберіть грецькі префікси, які збігаються за значенням з латинськими:

Подберите греческие приставки, совпадающие по значению с латинскими:
in-..., extra-..., com..., super..., inter-..., contra-... .

2. Підберіть латинські префікси, які збігаються за значенням з грецькими:

Подберите латинские приставки, совпадающие по значению с греческими:
a-..., syn-..., es-..., epi-..., endo-..., ecto-... .

3. Проаналізуйте терміни з префіксами, поясніть значення.

Проанализируйте термины с приставками, объясните значение.

А. Dysphagia, dysergia, dyssenergia, dysentria, hypotonia, hypertensio, periosteum, pericardium, endocardium, endocarditis, hypertrophia, atrophia, hypotrophia, eutrophia, anaemia, anoxia, anoxaemia, hypoglykaemia, hyperthermia, syndactylia, parotitis, ectopia, enophthalmus, exophthalmus, dysplasia, aplasia, hyperaemia, exoplasma, endometrium, endometritis, perimetrium, mesocolon, metaplasia, metastasis, endoscopia, phonendoscopus.

Б. Retropharyngeus, subcutaneus, praepatellaris, secretio, desinfectio, infraorbitalis, suprasternalis, praemortalis, interosseus, intercostalis, desensibilisatio, subscapularis, extrauterinus, impressio, inoperabilis, incurabilis, dysbacteriosis, hyposecretio, reinfectio, extracapsularis, hyperthyreosis, implantatio, reimplantatio, retropatellaris, evacuatio, exsudatio.

4. Запишіть терміни латинською мовою, поясніть їх значення.

А. Телепатія, телескоп, симпатія, апатія, антипатія, симетрія, гіпостаз, гемоліз, гідроліз, фагоцит, анестезіолог, стетоскоп, перископ, телефон, кінематографія, кардіодистрофія, неврастенія, гіпогеніталізм, енофтальм, екзофтальм, остеомієліт, фонендоскоп, фетоскоп, термокаутер, гомогенний.

Б. Ангідроз, епікард, перикард, дизурія, ішемія, ішурія, логастенія, логорея, сфігмометрія, гідронефроз, гастроррагія, альгоменорея, дісменорея, адинамія, тімома, спірометрія, міатонія, міотонія, міатрофія, міотрофія, дисфагія, дісхроматопсія, фотофобія, піорея, анемія, отит, риніт, офтальміт, пахіменінкс, лептоменінкс, доліхоцефалія, доліхоколон, гетероморфоз, некротомія, алергія, лактогенез, гіпермнезія, фонопедія, геміплегія, поліомієліт, поліоенцефаломієліт, геміглоссит.

Запишите термины на латинском языке, объясните их значение.

А. Телепатия, телескоп, симпатия, апатия, антипатия, симметрия, гипостаз, гемолиз, гидролиз, фагоцит, анестезиолог, стетоскоп, перископ, телефон, кинематография, кардиодистрофия, неврастения, гипогенитализм, энофтальм, экзофтальм, остеомиелит, фонендоскоп, фетоскоп, термокаутер, гомогенный.

Б. Ангидроз, эпикард, перикард, дизурия, ишемия, ишурия, логастения, логорея, сфигмометрия, гидронефроз, гастроррагия, альгоменорея, дисменорея, адинамия,

тимома, спироетрия, миатония, миотония, миатрофия, миотрофия, дисфагия, дисхроматопсия, фотофобия, пиорея, анемия, отит, ринит, офтальмит, пахименинкс, лептоменинкс, долихоцефалия, долихоколон, гетероморфоз, некротомия, аллергия, лактогенез, гіпермнезия, фонопедия, гемиплегия, поліомієліт, поліоенцефаломиєліт, геміглосит.

Клініка (клініка) - III

Терміноелементи, що позначають функціональні та патологічні стани.

Терминоэлементы, обозначающие функциональные патологические состояния, процессы.

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
-rhoë	дихання; дыхание
-genesis, -genia, -genesia	народження, породження, походження, розвиток, генез; рождение, порождение, происхождение развитие, генез
-aesthesia	відчуття, чуття, чутливість; чувство, ощущение, чувствительность
stheno-	сила; сила
astheno- -asthenia	слабкість, ослаблення; слабость, ослабление
-penia	недостача, зменшення кількості; недостаток, уменьшение количества
-(r)rhoë -(r)rhoëa	виділення, течія, витікання; выделение, течение, истечение
-tonia	напруга, тонус; напряжение, тонус
-plasia	утворення, розвиток тканини, клітини, органу; образование, развитие ткани, клетки, органа
-tensio	тиск; давление
-phagia	поїдання, поглинання, ковтання; поедание, поглощение, глотание
-philia	любов, схильність; любовь, склонность, предрасположенность
-phobia	боягузтво, відроза; боязнь, отвращение
-tropia	напрямок, напрям дії; направление, направленность действия

-ergia, -urgia	діяльність, реактивність; деятельность, реактивность
phreno-, -phrenia	розум, розумові здібності; ум, умственные способности
phrenico-	діафрагма; диафрагма
crino-, -crinia	відділення, виділення, секреція; отделение, выделение, секреция
psycho-, -psychia	що належить до душевних, духовних властивостей, до психіки; относящийся к душевным, духовным свойствам, к психике
-plegia	удар, параліч; удар, паралич
aetio-	що належить до причини хвороби; относящийся к причине болезни
athero-	відкладення жиру, жироподібних речовин; отложение жира, жиробразных веществ
morpho-	вигляд, форма, будова чого-небудь; вид, форма, строение чего-либо
-poësis, -poët-	вироблення чого-небудь (крові, сечі); выработка чего-либо (крови, мочи)
-mnesia	що належить до пам'яті; относящийся к памяти

**Терміноелементи, що позначають назви тканин, секретів, виділень.
Терминоэлементы, обозначающие названия тканей, секретов,
выделений.**

haem(o)-, haemat(o)-	кров, наявність крові; кровь, наличие крови	aër(o)-	повітря; воздух
-aemia	кров, змінена за складом; кровь, изменённая по составу;	oxy-, -oxia	кисень; кислород
cyt(o)-	клітина; клетка	tox(o)-	отрута; яд
derm(p)-, dermat(o)-, -dermia	шкіра; кожа	sphygm(o)-	пульс; пульс
ur(o)-, -uria	сеча; моча	top(o)-, -topia	місце, місце положення; место, местоположение
		sial(o)-, -sialia	слина; слюна
		copr(o)-	кал; кал
		galact(o)-, -galactia	МОЛОКО; МОЛОКО

chole-, -cholia	жовч; желчь		
pyo-	гній; гной	lip(o)-	жир; жир
hydr(o)-	вода, рідина (в органах); вода, жидкость (в органах)	sider(o)-	залізо; железо
hidr(o)-	піт; пот	lith(o)-, -lithiasis	камінь, наявність конкрементів; камень, наличие конкрементов
onc(o)-	1. пухлина, 2. об'єм; 1. опухоль, 2. объем	hist(o)-	тканина; ткань
carcin(o)-	рак, ракова пухлина; рак, раковая опухоль	blasto-, -blastus	зародок, зародкові тканини; зародыш, зародышевые ткани

Вправи Упражнения

1. Проаналізуйте терміни, виокреміть їх складові елементи, поясніть значення.

Проанализуйте термины, выделите составляющие их элементы и объясните значение.

A. Haematologia, haematuria, haematoma, haemorrhagia, haemolyticus, haematogenous, anaemia, hyperaemia, toxemia, uraemia, pyaemia, acetonaemia, ischaemia (гр. *ischo* – затримувати, перешкоджувати; задерживать, препятствовать), galactosaemia, galactosuria, bacteriuria, pyuria, acetonuria, hyperkaliaemia, haemangoma, albuminuria, sideropenia, hypophosphataemia, histologia.

B. Cardioplegia, nycturia (гр. *nycto* – ніч, ніч), cytopenia, cyanodermia, dermatologia, pyodermia, hyposthenia, asthenia, neurasthenia, osteomyelitis, paraproctitis, dyskinesia, lipodystrophia, dyspepsia, chondroplasia, spasmophilia, chondrodystrophia, dermatomyositis, agalactia, aërophagia, nyctophobia, zoophobia, cheilophagia, psychotropus, neurotropus, aetiotropus, histologicus, uropoësis, lymphopoësis, myasthenia.

B. Sialorrhoea, diarrhea, apnoë, dyspnoë, hyperaesthesia, pyorrhoea, asphygmia, hydraemia, atherosclerosis, dyscholekinesis, acholia, haemopholia, chirurgia, coprostasis, galactostasis, leucopenia, leucocytosis, thrombopenia, thrombocytosis, thrombosis, psychotherapia, endocrinologia, amorphous, dysmnnesia, amnesia, hypomnesia, retromnesia.

2. Утворіть латинською мовою терміни із заданими значеннями.

Вміст в крові (складових частин) жовчі; кров у грудній клітині; пухлина розвинута з жирової тканини; ускладнення ковтання; наявність гною в черевній порожнині; лікування кров'ю; запалення лімфатичного вузла; запалення шкіри; нагноєння шкіри; м'язова слабкість; пухлина, що виходить з потових залоз; вироблення сечі; порушення розвитку кісткового мозку; лікування повітрям; лікування киснем; нестача кисню; порушення живлення м'язів; відсутність

реактивності; підвищена рухливість; запалення слинних залоз, виділення з носа; виділення (секрету, слизу) з вуха; підвищення кількості лімфоцитів; застій жовчі; руйнування клітин; відсутність чутливості; знижений тиск; знижений тонус м'язів; скупчення повітря і крові в перикарді; зменшене (ослаблене) дихання; запалення внутрішньої оболонки повік; запалення молочної залози; розлад сечовипускання; вимірювання пульсу; кишкова кровотеча; кровотеча з бронхів; різке підвищення кількості тромбоцитів; зумовлений відсутністю заліза; відсутність тону м'язів; відсутність дихання; вимірювання тиску; порушення місця розташування; направлений на щитоподібну залозу; наука про лікування хвороб душі.

Образуйте на латинском языке термины с заданными значениями.

Содержание в крови (составных частей) желчи; кровь в грудной клетке; опухоль, развившаяся из жировой ткани; затруднение глотания; наличие гноя в брюшной полости; лечение кровью; воспаление лимфатического узла; воспаление кожи; нагноение кожи; мышечная слабость; опухоль, исходящая из потовых желез; выработка мочи; нарушение развития костного мозга; лечение воздухом; лечение кислородом; недостаток кислорода; нарушение питания мышц; отсутствие реактивности; повышенная подвижность; воспаление слюнных желез; выделение из носа; выделение (секрета, слизи) из уха; повышение количества лимфоцитов; застой желчи; разрушение клеток; отсутствие чувствительности; пониженное давление; пониженный тонус мышц; скопление воздуха и крови в перикарде; уменьшенное (ослабленное) дыхание; воспаление внутренней оболочки век; воспаление молочной железы; расстройство мочеиспускания; измерение пульса; кишечное кровотечение; кровотечение из бронхов; резкое повышение количества тромбоцитов; обусловленный отсутствием железа; отсутствие тонуса мышц; отсутствие дыхания; измерение давления; нарушение местоположения; направленный на щитовидную железу; наука о лечении болезней души.

3. Напишіть терміни латинською мовою, поясніть значення ТЕ.

Адинамія, динамометрія, гідропіоуретер, тимопатія, тимома, дизостоз, холедохолітотомія, біліоторакс, мезометрія, мезоколон, бронхоррагія, тромбоцитоз, тромбоцитоліз, гемоліз; вазографія, або аніографія; онкогенний, або бластомогенний; канцерогенний, ангідремія, кардіомонітор, спірометрія, респіраторний, аміотонія, аміотрофія, дискринія, офтальмоскопія, маммографія, мастопатія, уропоез, лімфопоез, піометра, гематокільпос.

Напишите термины на латинском языке, объясните значение ТЭ.

Адинамия, динамометрия, гидробиоуретер, тимопатия, тимома, дизостоз, холедохолитотомия, билиоторакс, мезометрий, мезоколон, бронхоррагия, тромбоцитоз, тромбоцитоллиз, гемолиз; вазография, или аниография; онкогенный, или бластомогенный; канцерогенный, ангидремия, кардиомонитор, спириметрия, респираторный, амиотония, амиотрофия, дискриния, офтальмоскопия, маммография, мастопатия, уропоез, лимфопоез, пиометра, гематокільпос.

4. Утворіть багатослівні терміни латинською мовою.

А. Дисплазія кульшового суглобу; девіація мізинця; патологічна рухливість суглобів; лікування гострого алергічного риніту; анемія (апластична, гемолітична, постгеморрагічна, залозодефіцитна); переливання крові внутрішньовенне; пролапс мітрального клапану; набутий гідрофтальм; загострення хронічного нефриту; запалення середнього вуха (середній отит); вроджена атрезія жовчних проток; розширення границь серця; дитячий церебральний параліч; спастичний ревмокардит; вроджена парціальна анемія; прогресуюча геміатрофія обличчя; полікістозна дисплазія мозку; психогенна афонія.

Б. Глистова інвазія; множинні забої кінцівок; двосторонній екзофтальм; прободання виразки дванадцятипалої кишки; випадання прямої кишки і частини ободової кишки; міхурово-піхвовий свищ; заростання постоперативного свища; лікування цукрового діабету; неповне відхаркування мокротиння; ускладнення акту дефекації; внутрішньочерепний крововилив; забій мозку; емфізема легенів; здавлення грудної клітини (легень, нерва, спинного мозку); старече недоумство (dementia); лікування прихованого старечого психозу.

Создайте многословные термины на латинском языке.

А. Дисплазия тазобедренного сустава; девиация мизинца; патологическая подвижность суставов; лечение острого аллергического ринита; анемия (апластическая, гемолитическая, постгеморрагическая, железодефицитная); переливание крови внутривенное; пролапс митрального клапана; приобретенный гидрофтальм; обострение хронического нефрита; воспаление среднего уха (средний отит); врожденная атрезия желчных протоков; расширение границ сердца; детский церебральный паралич; спастический ревмокардит; врождённая парциальная анемия; прогрессирующая гемиатрофия лица; поликистозная дисплазия мозга; психогенная афония.

Б. Глистная инвазия; множественные ушибы конечностей; двухсторонний экзофтальм; прободение язвы двенадцатиперстной кишки; выпадение прямой кишки и части ободочной кишки; пузырьно-влагалищный свищ; заростание постоперативного свища; лечение сахарного диабета; неполное отхаркивание мокроты; затруднение акта дефекации; внутричерепное кровоизлияние; ушиб мозга; эмфизема легких; сдавление грудной клетки (легких, нерва, спинного мозга); старческое слабоумие (dementia); лечение скрытого старческого психоза.

Клініка (клиника) – IV

Терміноелементи, що позначають різні фізичні властивості, якості, відносини й інші ознаки.

Терминоэлементы, обозначающие различные физические свойства, качества, отношения и другие признаки.

Грецькі ТЕ, греческие ТЭ	Значення, значение
all(o)-	інший, змінений, незвичайний; другой, иной, измененный, необычный
heter(o)-	один з двох, інший, несхожий; один из двух, другой, непохожий
home(o)-, homo-	схожий, однаковий, однорідний; сходный, одинаковый, однородный
is(o)-	рівний, відповідний, однаковий; равный, соответствующий, одинаковый
anis(o)-	нерівний, невідповідний; неравный, несоответствующий
atel(o)-	недорозвинений; недоразвитый
pseud(o)-	не справжній; ложный
ne(o)-	новий; новый
orth(o)-	1. прямий, вертикально направлений; 2. правильний, нормальне положення; 1. прямой, вертикально направленный; 2. правильный, соответствующий нормальному положению
tele-	далекий, віддалений; далекий, отдаленный
tel(o)-	закінчення, завершення; окончание, завершение
xer(o)-	сухий; сухой
therm(o)-, -thermia	теплий; відношення до температури; теплый; отношение к температуре
cry(o)-	холод, низька t°; холод, низкая t°
pyr(o)-	жар; лихоманка;

	жар; лихорадка
macr(o)-	великий, крупний; большой, крупный
micr(o)-	малий, маленький; малый, маленький
megal(o)-, -megalìa	великий; збільшення; большой; увеличение
olig(o)-	малий, незначний, недостатний; малый, незначительный, недостаточный
poly-	багато, множина; много, множество
hemi-	половина; половина
mon(o)-	один; один
di-	два; два
tri-	три; три
pan-, pant(o)-	все, весь, цілком; всё, весь, целиком
lept(o)-	тонкий, ніжний; тонкий, нежный
pachy-	щільний, твердий; плотный, твёрдый
platy-	плоский, широкий; плоский, широкий
brachy-	короткий, укорочений; короткий, укороченный
dolich(o)-	довгий, подовжений; длинный, удлинённый
bathy-	глибокий; глубокий
brady-	повільний; медленный
tachy-	швидкий, частий; быстрый, частый
chrom(o)- -chromìa	1. колір, забарвлення; 2. той, що належить до хрому; 1. цвет, окраска; 2. относящийся к хрому
chlor(o)-	1. зелений; 2. вміст хлору; 1. зелёный; 2. содержание хлора
leuc(o)-	білий; що належить до лейкоцитів;

	белый; относящийся к лейкоцитам
erythr(o)-	червоний; що належить до еритроцитів; красный; относящийся к эритроцитам
cyan(o)-	синій, синюшний; синий, синюшный
melan(o)-	темний, чорний; що створює меланін; темный, чёрный; создающий меланин
xanth(o)-	жовтий; желтый
poli(o)-	сірий; той, що належить до сірої речовини мозку; серый; относящийся к серому веществу мозга
glyc(o)-	солодкий, наявність цукру, глюкози; сладкий, наличие сахара, глюкозы
necr(o)-	той, що омертвів; що належить до трупа; омертвевший; относящийся к трупу

Примітка.

Початкові ТЕ *auto-*, *alio-*, *xeno-* у поєднанні з вільними опорними компонентами *-plastica* (пластика) і *-transplantatio* (пересадка) мають такі значення: *auto-* використання тканин або органів в межах того ж самого організму; *alio-* використання тканин або органів від іншої людини; *xeno-* використання тканин або органів тварин.

Примечание.

Начальне ТЭ *auto-*, *alio-*, *xeno-* в сочетании со свободными опорными компонентами *-plastica* (пластика) и *-transplantatio* (пересадка) имеют следующие значения: *auto-* использование тканей или органов в пределах того же организма; *alio-* использование тканей или органов от другого человека; *xeno-* использование тканей или органов животного.

Вправи

Упражнения

1. Проаналізуйте за складом і поясніть терміни.

Проанализируйте по составу и объясните термины.

А. Autohaemotherapy, bradycardia, tachypnoe, pancytopenia, macrohaematuria, polyuria, oliguria, oligophrenia, schisophrenia, acromegalia, hyperthermia, aerophagia, cyanodermia, erythrocytosis, erythropenia, xerodermia, xerophthalmia, bathypnoe, leptomeningitis, dyschromatopsia, microgenia, pachymeninx, thermometria.

Б. Microcephalia, dolichocephalia, allergia, anisoacria, atelodontia, pseudotumor, neonatus, panophthalmitis, monophobia, polydactylia, oligodactylia, leukaemia, leucosis,

melanoma, xanthopsia, dysopsia, macropsia, biopsy, orthopaedus, hypoglycemia, poliomyelitis, necrodermia, hemisphaerium, cryotherapia, thermoplegia.

B. Thermophilia, brachycephalia, bradysystolia, tachysystolia, hypoxia, acrocyanosis, neoplasma, oxyhaemometria, polyangiitis, polymastia, pancarditis, necrotomia, autopsya, lactogenesis, polioencephalomyelitis, adentia, cheilorrhagia, pachydermia.

2. Виокремте ТЕ, поясніть їх значення.

A. Гетеротипія (атипова локалізація тканин), ізотоп, гетерохромія, неофілія, неофобія, неонатологія, меланома, ксерофтальмія, брахіспонділія, брадісистолія, тахісистолія, гомеостаз, гіпоксія, акроціаноз.

B. Мієлосклероз, акроостеоліз, ацидофільний, макроспонділія, телерент-тенотерапія, псевдоретинобластома, неоплазма, психотерапія, оксигеометр, оксигеомограф, тонометрія, топографічний, панофтальміт, фармакотерапія, фармакоангіографія, психосоматика, психогігієна, геронтопсихіатрія, поліангіїт, поліартеріїт, поліартрит, полімастія, поліневрит, полірадикуліт, панкардит.

Вычлените ТЭ, объясните их значение.

A. Гетеротипия (атипичная локализация тканей), изотоп, гетерохромия, неофилия, неофобия, неонатология, меланома, ксерофтальмия, брахиспондилия, брадисистолия, тахисистолия, гомеостаз, гипоксия, акроцианоз.

B. Миелосклероз, акроостеолиз, ацидофильный, макроспондилия, телеренттенотерапия, псевдоретинобластома, неоплазма, психотерапия, оксигеометр, оксигеомограф, тонометрия, топографический, панофтальмит, фармакотерапия, фармакоангиография, психосоматика, психогигиена, геронтопсихиатрия, полиангиит, полиартериит, полиартрит, полимастия, полиневрит, полирадикулит, панкардит.

3. Утворіть однослівні латинські терміни із заданим значенням.

Знижений вміст калію в крові, розлад сечовипускання, порушення чутливості, відсутність дихання, розлад живлення, підвищення тиску, малі розміри селезінки, збільшення печінки, сухість губ, розширення бронхів, опущення нутрощів, понижений вміст кисню в крові, почастишання серцевих скорочень, брак еритроцитів, рентгенологічне дослідження жовчного міхура, біль в сечовому міхурі, запалення близькоміхурових тканин, видалення зуба, огляд тіла, незначне виділення сечі, рясне виділення сечі, великі розміри голови, виділення слини, порушення розвитку кісток, псевдожовтяниця, запалення внутрішньої оболонки вен, запалення всіх вен, еритема кільцеподібна (ексудативна, вузлувата), гноєрідний, запалення сірої речовини спинного мозку, гнійне запалення повіки.

Образуйте однословные латинские термины с заданным значением.

Пониженное содержание калия в крови, расстройство мочеиспускания, нарушение чувствительности, отсутствие дыхания, расстройство питания, повышения давления, малые размеры селезенки, увеличения печени, сухость губ, расширения бронхов, опущения внутренностей, пониженное содержание кислорода в крови, учащение сердечных сокращений, недостаток эритроцитов, рентгенологическое

исследование желчного пузыря, боль в мочевом пузыре, воспаление околопузырных тканей, удаление зуба, осмотр тела, незначительное выделение мочи, обильное выделение мочи, большие размеры головы, выделение слюны, нарушение развития костей, псевдожелтуха, воспаление внутренней оболочки вен, воспаление всех вен, эритема кольцевидная (экссудативная, узловатая), гноеродный, воспаление серого вещества спинного мозга, гнойное воспаление века.

4. Перекладіть латинською мовою багатослівні терміни.

Емфізема легенів, юнацький прогресивний параліч, ортостатична непритомність, туберкульозна емпієма, гематома головного мозку, травматична анемія, гиперглікемічна кома, геморрагічна анемія, асистолія передсердя, хронічна атрофія м'язів, перитонзиллярний абсцес, гіпертрофічний гінгівіт, гострий поліомієліт, санація порожнини рота, гіперплазія кісткового мозку, підшкірна ін'єкція, внутрішньовенна ін'єкція, гостра серцева недостатність, набутий ревмокардит, вроджена вада серця, пастозність обличчя, розширення меж серця, струс головного мозку, дитячий мозковий параліч.

Переведите на латинський язык многословные термины.

Эмфизема легких, юношеский прогрессивный паралич, ортостатический обморок, туберкулезная эмпиема, гематома головного мозга, травматическая анемия, гиперглицемическая кома, геморрагическая анемия, асистолія предсердий, хроническая атрофия мышц, перитонзиллярный абсцесс, гипертрофический гингивит, острый полиомиелит, санація полости рта, гиперплазия костного мозга, подкожная инъекция, внутривенная инъекция, острая сердечная недостаточность, приобретенный ревмокардит, врожденный порок сердца, пастозность лица, расширение границ сердца, сотрясение головного мозга, детский мозговой паралич.

5. Перекладіть терміни українською мовою, а потім скажіть те ж саме за допомогою грецьких терміноелементов:

Переведите термины на русский язык, а затем скажите то же самое с помощью греческих терминоэлементов:

ruptura vaginae, descensus uteri, amputatio mammae, inflammatio purulenta tubae uterinae, tumor nodi lymphatici, induratio musculi cordis, dolor dentium.

Самостійна підготовка до заліку з клінічної термінології
Самоподготовка к зачёту по клинической терминологии

1. Проаналізуйте за складом слова з префіксами, поясніть їх значення:

Проаналізуйте по составу слова с приставками, объясните их значение:

acholia, dystrophia, epidermis, perigastritis, symbiosis, endarterites, paracystitis, hyposecretio, hypoxia, ectoderma, infrapatellaris, extracardialis, exophthalmos, enophthalmus, reinfects, pararenalis; supraorbitalis, dysbacteriosis, peritonsillaris, synergia, intracranialis, subscapularis, praenatalis, internatalis, postnatalis, hypoqalciaemia, periarterialis, dyskinesia, hypothermia, intervertebralis, hypaesthesia, exoplasma, metaplasia.

2. Вставте пропущені частини слів, використовуючи префікси:

А Грецького походження:

1. Послаблення (відсутність) тонусу – ...tonia.
2. Підвищена напруга – ... tonia.
3. Знижена напруга – ...tonia.
4. Підвищений вміст цукру в крові – ...glykaemia.
5. Знижений вміст цукру в крові – ...glykaemia.
6. Порушення нормальної флори кишечника – ...bacteriosis.
7. Запалення внутрішньої оболонки артерії – ...arteriitis.
8. Зупинка виділення жовчі – ...cholia.
9. Навколощитовидний –... thyreoideus.
10. Підвищена функція щитовидної залози – ...thyreosis.
11. Знижена функція щитовидної залози – ...thyreosis.
12. Надбугорний – ...thalamicus.
13. Запалення тканини навколо сечового міхура – ...cystitis.
14. Навколосерцева сумка – ...cardium.
15. Порушення живлення м`язів – муо...trophia.
16. Нормальне харчування – ...trophia.
17. Серозна оболонка внутрішньої поверхні серця – ...cardium.
18. Втрата (відсутність) апетиту – ...orexia.
19. Розташований біля сечовидільного каналу – ...urethralis.
20. Зрощення пальців – ...dactylia.

Б. Латинського походження:

1. Позаклітинний – ...cellularis.
2. Підключичний – ...clavicularis.
3. Підшкірний – ...cutaneus.
4. Розташований всередині трахеї – ...trachealis.
5. Передлихорадний – ...febrilis.
6. Підгострий – ...acutus.
7. Внутрішньочерепний – ...cranialis.

8. Вдох – ... spiratio.
9. Міжключичний – ...clavicularis.
10. Передродовий – ...natalis.

Вставьте недостающие части слов, используя приставки:

А. Греческого происхождения:

1. Ослабление (отсутствие) тонуса – ...tonia.
2. Повышенное напряжение – ...tonia.
3. Пониженное напряжение – ...tonia.
4. Повышенное содержание сахара в крови – ...glykaemia.
5. Пониженное содержание сахара в крови – ...glykaemia.
6. Нарушение нормальной флоры кишечника – ...bacteriosis.
7. Воспаление внутренней оболочки артерии – ...arteriitis.
8. Прекращение выделения желчи – ...cholias.
9. Околощитовидный – ...thyreoides.
10. Повышенная функция щитовидной железы – ...thyreosis.
11. Пониженная функция щитовидной железы – ...thyreosis.
12. Надбугорный – ...thalamicus.
13. Воспаление ткани около мочевого пузыря – ...cystitis.
14. Околосердечная сумка – ...cardium.
15. Нарушение питания мышц – myo...trophias.
16. Нормальное питание – ...trophias.
17. Серозная оболочка внутренней поверхности сердца – ...cardium.
18. Потеря (отсутствие) аппетита – ...orexia.
19. Расположенный около мочеиспускательного канала – ...urethralis.
20. Сращение пальцев – ...dactylia.

Б. Латинского происхождения:

1. Внеклеточный – ...cellularis.
2. Подключичный – ...clavicularis.
3. Подкожный – ...cutaneus.
4. Находящийся внутри трахеи – ...trachealis.
5. Предлихорадочный – ...febrilis.
6. Подострый – ...acutus.
7. Внутричерепной – ...cranialis.
8. Вдох – ...spiratio.
9. Межключичный – ...clavicularis.
10. Предродовой – ...natalis.

3. Допишіть відсутні частини терміну:

біль вздовж нерву – neur...ia;

утруднення ковтання – dys...;

зменшення кількості лімфоцитів у крові – lympho...;

білокрів'я – ...aemia;
опера́тивний розтин трахеї – tracheo...;
розширення артерії – arterio...;
інструментальне дослідження бронхів – broncho...;
розширення бронхів – bronch...;
розростання органу за рахунок його надмірного живлення – hyper...;
використання в лікувальних цілях прогрівання (високочастотними) токами (буквально: за допомогою тепла) – dia...;
порушення сумісної діяльності органів – dyssyn...;
знижена реактивність організму – hyp...;
відновлююча операція на гортані – ...plastica;
зшивання сухожиллів – tendo...;
розширення лімфатичних судин – ...angioectasia;
запалення повіка – ...itis;
вимірювання тазу – pelvi...;
уповільнення серцевого ритму – ...cardia;
прискорення серцевого ритму – ...cardia;
грибкове враження слизової рота – ...mycosis;
опера́тивне видалення зуба – strum...;
біль в суглобі – ...algia;
судинний невроз – ...neurosis;
вирізання райдужної оболонки – irid...;
інструментальне дослідження слизової оболонки шлунку – gastro...;
опускання повіка – ...ptosis;
захворювання нирок – nephro...;
розділ медицини, що вивчає захворювання крові – haemato...;
виправлення дефектів мови – ...paedia;
захворювання кровоносних судин – angio...;
викликаний патологією печінки – ...genus;
запалення навколосерцевої сумки – peri...;
інструментальний огляд внутрішньої поверхні сечового міхура – ...o...scopia;
повітряна терапія – aëro...;
звуження бронхів – broncho...;
проникнення бактерій в кров – bacteri...;
розумова відсталість – ...phrenia;
графічне зображення м'язової роботи – myo...;
опера́тивне утворення нориці товстої кишки – ...stomia.

Допишите недостающие части термина:
боль по ходу нерва – neur...ia;
затруднение глотания – dys...;

уменьшение количества лимфоцитов в крови – lympho...;
белокровие – ...aemia;
оперативное вскрытие трахеи – tracheo...;
расширение артерии – arterio...;
инструментальное исследование бронхов – broncho...;
расширение бронхов – bronch...;
разрастание органа за счёт его чрезмерного питания – hyper...;
использование с лечебной целью прогревания (высокочастотными) токами
(буквально: с помощью тепла) – dia...;
нарушение совместной деятельности органов – dyssyn...;
пониженная реактивность организма – hyp...;
восстановительная операция на гортани – ...plastica;
сшивание сухожилия – tendo...;
расширение лимфатических сосудов – ...angioectasia;
воспаление века – ...itis;
измерение таза – pelvi...;
замедление сердечного ритма – ...cardia;
учащение сердечного ритма – ...cardia;
грибковое поражение слизистой рта – ...mycosis;
оперативное удаление зуба – strum...;
боль в суставе – ...algia;
сосудистый невроз – ...neurosis;
иссечение радужной оболочки – irid...;
инструментальное исследование слизистой оболочки желудка – gastro...;
опущение века – ...ptosis;
заболевание почек – nephro...;
раздел медицины, изучающий болезни крови – haemato...;
устранение дефектов речи – ...paedia;
заболевание кровеносных сосудов – angio...;
вызванный патологией печени – ...genus;
воспаление околосердечной сумки – peri...;
инструментальный осмотр внутренней поверхности мочевого пузыря – ...o...scopia;
воздухолецение – аёго ...;
сужение бронхов – broncho...;
проникновение бактерий в кровь – bacteri...;
слабоумие – ...phrenia;
графическое изображение мышечной работы – myo...;
оперативное образование свища толстой кишки – ...stomia.

4. Запишіть терміни латинською мовою, поясніть їх значення.

Дистонія, поліурія, гастростомія, лейкоцитоз, неврастенія, ренопривний, холецистектомія, міастенія, екзомал, флебектазія, гіпертрофія, дисфагія, ендометрій, патологія, аеропривний, гіперестезія, ендофлебіт, аплазія, гепатома, ангиогенний, асфіксія, анемія, тонзиллектомія, ларингостеноз, цистоскоп, лапаротомія, ятрогенний, остеомієліт, поліомієліт, гіпоксемія, геморрагія, нефроптоз, оксигенотерапія, монофобія, хондродисплазія, аерофагія, гіпоксія, фетоскоп.

Запишіть терміни на латинском языке, объясните их значение.

Дистония, полиурия, гастростомия, лейкоцитоз, неврастения, ренопривный, холецистэктомия, миастения, экзомфал, флебэктазия, гипертрофия, дисфагия, эндометрий, патология, аеропривный, гиперэстезия, эндофлебит, аплазия, гепатома, ангиогенный асфиксия, анемия, тонзиллэктомия, ларингостеноз, цистоскоп, лапаротомия, ятрогенный, остеомиелит, полиомиелит, гипоксемия, геморрагия, нефроптоз, оксигенотерапия, монофобия, хондродисплазия, аэрофагия, гипоксия, фетоскоп.

5. Розберіть терміни за складом, поясніть їх значення.

Разберите термины по составу, объясните их значение.

A. Spondylotomia, neuralgia, asthenia, anuria, apathia, urologia, thermoplegia, bronchospasmus, tracheotomia, arachnoiditis, leucopenia, erythrocytosis, cystostomia, cytologia, neonatologia, transbuccalis, corpnarospasmus, vulvitis, tracheleurynter, craniotomia, salpingoophoritis, encephalogramma, colpeurynter, stomatomyosis, neuropathia, odontalgia, palatoschisis, haemangioma, cholangitis, cholecystitis, osteodystrophia, gastrorrhagia, endocarditis, haemolysis, oliguria, pyometra, hydrolysis, hypokaliaemia, necrodermia, hyperthermia, mesocolon, subfebrilis, pancreonecrosis, phrenicotomia, orchitis, nephrorrhaphia.

Б. Endometritis, angiogramma, otitis, perimetritis, adenectomy, rhinitis, hysterooma, ophthalmoplegia, tracheloma, cystoplegia, lymphadenitis, exogenous, endogenous, nephroptosis, thoracotomia, pneumosclerosis, polyotia, spasmophilia, haemophilia, lipoma, dystrophia, anergia, photophobia, hydrocephalia, keratomalacia, dacryocystorhinostomia, endophlebitis, oesophago-gastroduodenoscopy, otorhinolaryngologist, gastroenterologia, ectopia, hydrotherapia, craniometria, reinfectio, aphagia.

6. Складіть однослівні терміни із заданими значеннями.

A. Розлад сечовипускання, опущення внутрішніх органів, гній в сечі, синюшність шкіри, відсутність чутливості, водянка голови, різність розміру кінцівок, пухлина залози, збільшення розмірів печінки, розлад травлення, прилад для дослідження внутрішніх звуків, уповільнення серцевого ритму, мала кількість (нестача) еритроцитів, лікування водою, сухість шкіряних покривів, запалення всіх вен, виділення незначної кількості сечі, ушивання піхви, застій жовчі, нестача калію в крові, зумовлений відсутністю заліза.

Б. Розлад утворення кісткової тканини, направлений на причину захворювання, м'язова слабкість, підвищення кількості тромбоцитів, утруднення руху жовчі, відсутність пульсу, зупинка дихання, ускладнення ковтання, багатовухість, багатопалість, підвищене кровонаповнення, сильна кровотеча, відсутність живлення (харчування), запалення маточних труб і яєчників, розлад бактеріальної флори, бактерії в сечі, порушення сумісної діяльності, знижена чутливість, наука про захворювання носа, зниження розумових здібностей, розлад дихання, нагноєння шкіри, недолік лейкоцитів, звуження заднього проходу, руйнування клітин кісткового мозку, застій молока, видалення нирки, розтягнення бронхів, фіксація селезінки, видалення матки, зрощування яєчок, велика чисельність молочних залоз (багатососковість), порушення живлення кісткового мозку, клітка хрящової тканини.

Составьте однословные термины с заданными значениями.

А. Расстройство мочеиспускания, опущение внутренностей, гной в моче, синюшность кожи, отсутствие чувствительности, водянка головы, несоразмерность конечностей, опухоль железы, увеличение размеров печени, расстройство пищеварения, прибор для исследования внутренних звуков, замедление сердечного ритма, малое количество (недостаток) эритроцитов, лечение водой, сухость кожных покровов, воспаление всех вен, выделение незначительного количества мочи, ушивание влагалища, застой желчи, недостаток калия в крови, обусловленный отсутствием железа.

Б. Расстройство образования костной ткани, направленный на причину болезни, мышечная слабость, повышение количества тромбоцитов, затруднение движения желчи, отсутствие пульса, остановка дыхания, затруднение глотания, многоухость, многопалость, повышенное кровенаполнение, обильное кровотечение, отсутствие питания, воспаление маточных труб и яичников, расстройство бактериальной флоры, бактерии в моче, нарушение совместной деятельности, пониженная чувствительность, наука о болезнях носа, понижение умственных способностей, расстройство дыхания, нагноение кожи, недостаток лейкоцитов, сужение заднего прохода, разрушение клеток костного мозга, застой молока, удаление почки, растяжение бронхов, фиксация селезёнки, удаление матки, сращение яичек, множественность молочных желёз (многососковость), нарушение питания костного мозга, клетка хрящевой ткани.

ДОДАТКИ ПРИЛОЖЕНИЯ

Додаток І. Приложение І.

Додаткові вправи з клінічної термінології Дополнительные упражнения по клинической терминологии

Inspectio universalis. Morbi interni

1. Перекладіть.

Переведите.

A. Habitus asthenicus, eruptions polytopicae, hypotonia musculorum abdominis, decubitus necrotici, pastositas communis, ablatio retinae, constitutio neuropathica, pastositas textuum faciei, exophthalmus unilateralis, allergia alimentaria, obesitas alimentaria, inedia medicinalis, difficultas actus defecationis, facies Basedovica, facies phthisica, facies nephritica, venter propendens, tumores nodorum inguinalium, palpātio strumae, auscultation thoracis, atrophia musculorum senilis, turgor textuum implenus, tensio venosa incomplete, sensibilitas dolorosa, laesio sensibilitatis gustatoriae (olfactoriae, cutaneae).

B. Curatio ulceris gastris, perforation ulceris duodeni, exacerbation otitidis mediae purulentae, struma toxica diffusa, punctio lumbalis, exiccosis acuta, acetonuria diabetica, retention urinae, coma hyperglykaemicum, insufficientia renalis acuta, hernia diaphragmalis, prolapsus recti, refluxus gastroesophageus, punctio membranae tympanicae, cirrhosis hepatic biliaris, stupor psychogenus, leptomeningitis serosa acuta, sclerosis angiogena, dystonia vascularis thyreopriva, resectio gastris pyloroantralis, ulcus perforans, obnubilatio mentalis, vomitus cruentus (haematemesis), vomitus fontaneus (hyperemesis), cachexia strumipriva, febris hectica.

2. Перекладіть латинською мовою.

Гематома головного мозку, гемолітична кома, катаральний гострий риніт, хронічна атрофія м'язів, абсцес лімфатичних залоз, застійна ксантохромія спинномозкової рідини, гострий заглотковий абсцес, позаочеревинна лапаротомія, гіпертрофічний гінгівіт, кровоточивість ясен, піелоретроперитонеальний рефлюкс, внутрішньовенне переливання крові, злоякісна пухлина печінки, множинна геморагічна саркома, очеревинна грижа, неспецифічний виразковий коліт, конституційне ожиріння, загострення хронічного ентероколіту, лікування хронічних запорів, вторинний хронічний пієлонефрит, лікування старечого маразму, гострий нирковий асцит.

Переведите на латинский язык.

Гематома головного мозга, гемолитическая кома, катаральный острый ринит, хроническая атрофия мышц, абсцесс лимфатических желез, застойная ксантохромия спинномозговой жидкости, острый заглоточный абсцесс, внебрюшинная лапаротомия, гипертрофический гингивит, кровоточивость десен, пиелоретроперитонеальный рефлюкс, внутривенное переливание крови, злокачественная опухоль печени, множественная геморагическая саркома, брюшинная грыжа, неспецифический язвенный колит, конституциональное

ожирение, обострение хронического энтероколита, лечение хронических запоров, вторичный хронический пиелонефрит, лечение старческого маразма, острый почечный асцит.

Morbi cordis et organum respirationis

1. Перекладіть.

Переведите.

A. Cor horizontale, cor pendulum, dystonia vasculosa, vasculitis haemorrhagica, vitium cordis congenitum, prolapsus valvulae mitralis, hypertrophia myocardii, dilatatio marginum cordis, dystonia vegetovasculosa, curatio morbi ischemici cordis, aplasia valvae mitralis aortae, pulsus deficiens, insufficientia cardiovascularis, collapsus cerebri, endaortitis et arteriitis ramorum arcus aortae, asystolia atriorum, status praeinfarcticus, infarctus myocardii transmuralis, ruptura septi interventricularis, atherosclerosis arteriarum coronarium et aortae, extrasystolae ventriculares polytopicae, ictus cordis, mors clinicalis, facies mitralis.

Б.1. Бактеріальний ревмокардит; набутий порок клапанів аорти; лікування гострого інфаркту міокарда; хронічна аритмія; гостра судинна недостатність, або колапс; закриття артеріального протоку; надшлуночкова тахікардія; інфекційний міокардит; поворотний первинний ендокардит; гіпертензія коронарних судин; серцева астма; вислухання серця; внутрішньосерцеве переливання крові; артеріальна гіпертензія; внутрішньочерепний крововилив; емболія легеневої артерії.

Б.2. Бактериальный ревмокардит; приобретенный порок клапанов аорты; лечение острого инфаркта миокарда; хроническая аритмия; острая сосудистая недостаточность, или колапс; закрытие артериального протока; наджелудочковая тахикардия; инфекционный миокардит; возвратный первичный эндокардит; гипертензия коронарных сосудов; сердечная астма; выслушивание сердца; внутрисердечное переливание крови; артериальная гипертензия; внутрочерепное кровоизлияние; эмболия легочной артерии.

В. Curatio asthmatis bronchialis, exacerbatio bronchitidis chronicae, laryngotracheitis acuta, curatio pharyngitidis purulentae, tuberculosis pulmonum cavernosa, insufficientia cardiopulmonalis, stenosis trunci pulmonalis, punctio pulmonum, induratio fusca pulmonum, ronchi humidi, murmur respiratorium, curatio pneumoniae chronicae, complicatio pneumoniae bilateralis, syndromum asthmaticum, intoxicatio phthisica acuta, exacerbatio rhinitidis allergicae, intubatio tracheae, bronchoectasia congenita, pleuritis carcinomatosa, cancer pulmonis, pneumonia serosa fibrinosa, expectoratio sputi implena.

Г.1. Прикоренева пневмонія, крепітація в легенях, вологе відхаркування, утруднення дихання, стрептококовий фарингіт, лікування перитонзиллярного абсцесу, катар верхніх дихальних шляхів, обструктивний бронхіт, гостре респіраторне захворювання, асфіксичний синдром, були легенів, гнійне мокротиння, бронхіальний спазм, обтурація легені, гангрена легені, ускладнення гострої часткової пневмонії, дифузний абсцес легені, кровохаркання при туберкульозі, свистячі хрипи, аденоїдний габітус, цироз легені або інтерстиціальна пневмонія.

Г.2. Прикорневая пневмония, крепитация в легких, влажное отхаркивание, затруднение дыхания, стрептококковый фарингит, лечение перитонзиллярного

абсцесса, катар верхних дыхательных путей, обструктивный бронхит, острое респираторное заболевание, асфиксический синдром, буллы легких, гнойная мокрота, бронхиальный спазм, обтурация легкого, гангрена легкого, осложнение острой долевой пневмонии, диффузный абсцесс легкого, кровохарканье при туберкулезе, свистящие хрипы, аденоидный габитус, цирроз легкого или интерстициальная пневмония.

Morbi columnae vertebralis, ossium et articulationum. Curatio traumatum

1. Перекладіть.

Переведите.

A. Contractura articulationis acquisita, chondromatosis ossium, bursitis articulationis genus, bursitis radiohumeralis, osteoarthritis senilis, osteomyelitis haematogena acuta, trauma cerebri, protrusio discorum intervertebralia, lumbago acuta, vulnus punctum, ulceratio vulneris purulenti, fractura longitudinalis cruris, arthritis deformans, luxatio articulationis talocruralis, immobilitas articulationum membrorum, paralysis plexus brachialis, repositio articulationum brachii, luxatio inveterate, luxatio habitualis traumatica, luxatio incompleta seu subluxatio, sensibilitas dolorosa, trepanatio cerebri, incarceration cerebri.

Б.1. Лікування деформуючого артриту, нерухомість суглобів (анкілоз), переміжна кульгавість, сколіоз грудного відділу хребта, загострення хронічного поліартриту, внутрішньочерепна травма, вивих стегна, лікування старечого остеопорозу, закритий перелом гомілки, поперечний перелом стопи, розтягнення зв'язок коліна, лікування гнійних ран, посттравматична гематома головного мозку, відкритий перелом ребра, посттравматична кіста, виймання чужорідного тіла, вогнепальне поранення тулуба, опіки та обмороження.

Б.2. Лечение деформирующего артрита, неподвижность суставов (анкилоз), перемежающаяся хромота, сколиоз грудного отдела позвоночника, обострение хронического полиартрита, внутричерепная травма, вывих бедра, лечение старческого остеопороза, закрытый перелом голени, поперечный перелом стопы, растяжение связок колена, лечение гнойных ран, посттравматическая гематома головного мозга, открытый перелом ребра, посттравматическая киста, извлечение инородного тела, огнестрельное ранение туловища, ожоги и обморожения.

Morbi cutis. Morbi infectiosi

1. Перекладіть рідною мовою.

Переведите на родной язык.

A. Eruptiones cutaneae, eruptio allergica, eruptio papulosa, herpes zoster, ulceratio cutis cruris, eczema herpetiforme, urticaria allergica, curatio pediculosis et scabiei, erysipelas chronicum, curatio psoriasis, curatio vulvitidis herpeticae, neurodermitis diffusa,

bullae multiplices, curatio furunculosis polytopicae acutae, vitilignes polytopicae, vitiligo rosea (punctata, reticularis), inflammatio cutis erysipelatosae, herpes tonsurans, acnae vulgares, acne indurate.

Б. *Curatio typhi abdominalis, infectio adenoviralis acuta, infectio streptococcica, vaccinum contra rabiem (antirabicum), complicationes grippi, hepatitis epidemica seu morbus Botkini, curatio dysenteriae, focus infectionis, complicationes hepatitis infectiosae, serum antitetanicum, lupus vulgaris exulcerans, febris flava.*

В.1. Лікування герпетиформного гепатиту, загострення хронічного нейродерміту, гострий кандидомікоз, спадкова екзема кінцівок, протигрибковий засіб, лікування гострого розповсюдженого фурункульозу, плоский рожевий лишай, губний герпес, виразковий вовчак, вітиліго кінцівок, пігментний невус, несправжньосифілітичні папули, простий герпес.

В.2. Лечение герпетиформного гепатита, обострение хронического нейродермита, острый кандидомикоз, наследственная экзема конечностей, противогрибковое средство, лечение острого распространенного фурункулеза, плоский розовый лишай, губной герпес, язвенная волчанка, витилиго конечностей, пигментный невус, ложносифилитические папулы, простой герпес.

Г.1. Протидифтерійна сироватка, гострий інфекційний кон'юнктивіт, симптоми поворотного тифу, лікування вірусного гепатиту В, кривавий стул, лікування глоткової дифтерії, інфекційний артрит, симптоми грипу: жар, суглобовий та головний біль, блювання, втрата апетиту.

Г.2. Противодифтерийная сыворотка, острый инфекционный конъюнктивит, симптомы возвратного тифа, лечение вирусного гепатита В, кровавый стул, лечение глоточной дифтерии, рецидивирующий инфекционный артрит, симптомы гриппа: жар, суставная и головная боль, рвота, потеря аппетита.

Morbi gynaecologici. Pathologiae graviditatis. Partus

1. Перекладіть.

Переведите.

А. *Examinatio uteri manualis, uterus bicornis, erosio cervicis uteri, inflammatio ovarii, curatio adnexitidis bilateralis, vaginosis bacterialis, distractio cervicis uteri, hyperplasia ovariorum, amputatio uteri alta, extirpatio uteri supravaginalis, descensus uteri, prolapsus uteri partialis, carcinoma ovarii, pastositas perinaei, syndromum climactericum, pubertas praecox (tarda), sterilitas absoluta (endocrinica), sepsis postabortiva.*

Б. *Vomitus (emesis) gravidarum, hydrops gravidarum, toxicosis gravidarum praecox (tarda), graviditas extrauterina (abdominalis, tubaria, ovarica), curatio anaemiae haemorrhagicae acutae, anoxia foetus, situs foetus activus, anaemia sideropriva gravidarum, graviditas complicata; complicationes graviditatis: exacerbatio pyelonephritidis, pastositas*

membrorum, vomitus; signa toxicosis gravidarum praecocis: somnolentia, nausea, vomitus matutinus, salivatio magna, fastidium cibi et odorum.

B. Partus praecox (imminens), sectio caesarea, dolores et partum, labores post partum, extractio foetus, clunes praeviae, partus immaturus (prematurus), partus per vias naturales, hydrops foetus universalis, separatio placentae manualis, accretio placentae, sepsis puerperalis, inertia uterina, mors intrauterina.

2. Перекладіть.

Переведите.

A.1. Розрив маткової труби, лікування міоми матки, злоякісна пухлина яєчника, гіпоплазія піхви, рак шийки матки, загин матки, опущення передньої стінки піхви, сечостатеви́й герпес, множинні кісти яєчників, лікування жіночого безпліддя, звичний викидень.

A.2. Разрыв маточной трубы, лечение миомы матки, злокачественная опухоль яичника, гипоплазия влагалища, рак шейки матки, загиб матки, опущение передней стенки влагалища, мочеполювой герпес, множественные кисты яичников, лечение женского бесплодия, привычный выкидыш.

B.1. Загроза викидня, кримінальний аборт, переношена вагітність, затримка розвитку плаценти, розрив маткової труби, внутрішньоутробна гіпоксія плода, косе положення плода, головне передлежання, уроджений набряк плода, ускладнення вагітності: токсикоз, водянка плода, набряклість, загострення захворювань нирок, анемії новонароджених.

B.2. Угроза выкидыша, криминальный аборт, переносенная беременность, задержка развития плаценты, разрыв маточной трубы, внутриутробная гипоксия плода, косое положение плода, головное предлежание, врожденный отек плода, осложнения беременности: токсикоз, водянка плода, отечность, обострение заболеваний почек, анемии новорожденных.

V.1. Патологічні пологи, розрив промежини, ускладнення при пологах, прирощення плаценти, ручне відділення плаценти, передчасні перейми, післяпологові перейми, внутрішньоматкове переливання крові, інтернальна асфіксія плода, великий плід, постгіпоксична енцефалопатія новонароджених.

V.2. Патологические роды, разрыв промежности, осложнение при родах, приращение плаценты, ручное отделение плаценты, преждевременные схватки, послеродовые схватки, внутриматочное переливание крови, интернатальная асфиксия плода, крупный плод, постгипоксическая энцефалопатия новорожденных.

Morbi pueriles

1. Перекладіть.

Переведите.

A. Morbi neonatorum, syndromum mortis subitae, phlegmone necrotica neonatorum, situs viscerum inversus, adipositas communis, diathesis exsudativa, exacerbatio stomatitidis haemorrhagicae, intertrigines plicarum inguinalium, defecatio irregularis, microclysmata et constipationes, spasmophilia chronica, curatio febris intermittens, invasio helminthica, expulsio heminthorum, retardatio mentalis, forma latens morbi, signa secundaria morbi, desquamatio cutis buccarum, hypotonia rachitica, purpura trombocytopenica, allergia medicamentosa, glaucoma juvenile, complicationes parotitidis, salivatio maxima, retentio testis seu criptorchismus, pemphigus neonatorum epidemicus, pertussis acuta, tussis convulsiva, trauma obstetricum capitis, excoaratio umbilici, motiones inordinatae, cutis marmorata.

Б.1. Прогресуюча гідроцефалія, лікування рахітичної міопатії, гемолітична хвороба новонароджених, фізіологічна жовтуха новонароджених, психогенна ніктурія, вологий кашель, лікування сухого хронічного кашлю, гіпоксичний акроціаноз кінцівок, гостра діарея, ацетонемічне блювання при діабеті, конвульсивний кашель, вдихання чужорідного тіла, інвагінація клубової кишки, уроджена кишкова непрохідність, хронічні запори, ціаноз дистальних відділів кінцівок, лущення шкіри щік при діатезі, підгострий рахіт, лікування скарлатини (кору, вітряної віспи), симптоми коклюшу: почервоніння ротової порожнини, хронічний конвульсивний кашель, жар, опухання глотки та мигдаликів, ацетонемічне блювання, гіпоксичний акроціаноз кінцівок, шлунково-стравохідний рефлюкс, інвагінація клубової кишки.

Б.2. Прогрессирующая гидроцефалия, лечение рахитической миопатии, гемолитическая болезнь новорожденных, физиологическая желтуха новорожденных, психогенная никтурия, влажный кашель, лечение сухого хронического кашля, гипоксический акроцианоз конечностей, острая диарея, ацетонемическая рвота при диабете, конвульсивный кашель, вдыхание инородного тела, инвагинация подвздошной кишки, врожденная кишечная непроходимость, хронические запоры, цианоз дистальных отделов конечностей, шелушение кожи щек при диатезе, подострый рахит, лечение скарлатины (кори, ветряной оспы), симптомы коклюша: покраснение ротовой полости, хронический конвульсивный кашель, жар, опухание глотки и миндалин, ацетонемическая рвота, гипоксический акроцианоз конечностей, желудочно-пищеводный рефлюкс, инвагинация подвздошной кишки.

Стійкі медичні вирази.

Устойчивые медицинские выражения

Anamnēsis morbi	анамнез хвороби; анамнез захворювання
Anamnesis vitae	анамнез життя; анамнез життя
Caput Medūsae	“голова Медузи”, фігура змієподібних розширених вен навколо пупка (спостерігається при цирозі печінки); “голова Медузы”, фігура змієподібних розширених вен навколо пупка (наблюдается при циррозе печени)
Casus (extra)ordinaries	не(звичайний) випадок; не(обычный) випадок
Causa mortis	причина смерті; причина смерті
Cetēris parībus	за інших рівних (умов); при прочих равных (умов)
Circūlus vitiōsus	хибне коло (безвихідне становище); порочний круг (безвыходное положение)
Cor bovīnum	“бичаче серце” (дуже різке зміщення меж серця у всі сторони при пороках серця, кардіосклерозі); “бычье сердце” (очень резкое смещение границ сердца во все стороны при пороках сердца, кардиосклерозе)
Decursus morbi	перебіг хвороби; течение болезни
Delirium tremens	“тремтяче марення”, загальне тримтіння як наслідок алкогольного психозу; “дрожательный бред”, общее дрожание как следствие алкогольного психоза (белая горячка);
Diagnōsis ex juvantibus	діагноз на основі допоміжних засобів; диагноз на основании вспомогательных средств
Diagnōsis ex nonentibus	діагноз за результатом шкідливої дії лікування; диагноз по результату вредного действия лечения
Diagnōsis ex observatiōne	діагноз на основі спостереження; диагноз на основе наблюдения
Diagnōsis praecox	ранній діагноз; ранний диагноз
Diagnōsis probabīli	діагноз попередній, приблизний; диагноз предварительный, предположительный
Diagnōsis sub operatiōne	діагноз при операції; диагноз при операции
Exītus letālis	смертельний кінець; смертельный исход
Facies Basedovīca	“Базедове обличчя”, обличчя хворого, який

	страждає на гіперфункцію щитоподібної залози; “Базедово лице”, лице больного, страдающего гиперфункцией щитовидной железы
Facies Hippocratica	“обличья Гипократа”, зміна рис обличчя, пов’язана з агонією; “ лицо Гиппократата”, изменение черт лица, связанное с агонией
Foetor ex ore	неприємний запах з рота; неприятный запах изо рта
Impotentia generandi	чоловіче безпліддя; мужское бесплодие
In loco dolente	у хворому місці; в больном месте
Intervalla lucida	світлі проміжки; проміжки, під час яких у душевнохворих відновлюється нормальне мислення; светлые промежутки; промежутки, в которые у душевнобольных восстанавливается нормальное мышление
Locus morbi	місце хвороби; место болезни
Mania grandiose	манія величі; мания величия
Nec mora est	негайно; немедленно
Non compos mentis	який не володіє розумом, не в здоровому глузді; не владеющий рассудком, не в здравом уме
Per os	через рот; через рот
Per rectum	через пряму кишку; через прямую кишку
Per vias naturales	через природні шляхи (про пологи); через естественные пути (о родах)
Post mortem	після смерті; после смерти
Pro analysi	для аналізу; для анализа
Pro diagnosi	для діагнозу; для диагноза
Pro narcosi	для наркозу; для наркоза
Probatio liquidissima	найочевидніший доказ; очевиднейшее доказательство
Prognosis bona	добрий прогноз; хороший прогноз
Prognosis dubia	сумнівний прогноз; сомнительный прогноз
Prognosis mala	поганий прогноз; плохой прогноз
Prognosis optima	найкращий прогноз; наилучший прогноз
Prognosis pessima	найгірший прогноз; наихудший прогноз
Ratio medendi	спосіб лікування; способ лечения
Restitutio ad integrum	відновлення в цілісності (повне видужання); восстановление в целости (полное выздоровление);
Retardatio mentalis	затримка розумового розвитку; задержка умственного развития

Risus sardonicus	“сардонічна посмішка”, скорочення мімичних м’язів обличчя при правці, судомна гримаса; “сардоническая улыбка”, сокращение мимических мышц лица при столбняке, судорожная гримаса
Rubor, tumor, calor, dolor et functio laesa (symptomata clinica inflammationis)	почервоніння, набряки, жар, біль і порушена функція (клінічні ознаки запалення); краснота, опухание, жар, боль и нарушенная функция (клинические признаки воспаления)
Signum morbi	ознака хвороби; признак болезни
Spes reconvalescendi	надія на одужання; надежда на выздоровление
Status communis	загальний стан; общее состояние
Status idem	стан той же; состояние то же самое
Status praesens (aegrōti)	теперішній стан (хворого); настоящее состояние (больного)
Sub operatiōne	під час операції; во время операции
Sui genēris	свого роду (своєрідний); своего рода
Syndrōmum abstinentiae	похмільний синдром; похмельный синдром
Ultima ratio	останній довід (на користь будь-чого); последний довод (в пользу чего-либо)
Veto	забороняю; запрещаю

Систематичний словник
Систематический словарь

1. Людина / Человек.

aesthesio-, *-aesthesia* – почуття, відчуття, чутливість; чувство, ощущение, чувствительность.

alg-, *-algia*, *-algisia* – хвороблива чутливість, біль; болезненная чувствительность, боль.

andro-, *-andria* – чоловік, чоловічий; мужчина, мужской.

anthropo- – людина; человек.

bio- – життя, життєві процеси; жизнь, жизненные процессы.

blasto-, *-blastus* – зародок, бласт (рання ембріональна стадія); зачаток; бласт (ранняя эмбриональная стадия).

cyto-, *-cytus* – клітина; клетка

ergo-, *-ergia*, *-urgia* – 1) той, що належить до дії; 2) діяльність; 1) относящийся к работе, действию; 2) деятельность.

geno-, *-genesis*, *-genesia*, *-genia* – народження, походження, розвиток; рождение, происхождение, развитие.

geri-, *gero-*, *geronto-* – старий, старечий; старик, старческий.

gyno-, *gynaeco-* – жінка, жіночий; женщина, женский.

-gnosis, *-gnosia* – 1) знання, наука; 2) здатність дізнаватися, знати; 1) знание, наука; 2) способность узнавать, знать.

-mnesia – пам'ять; память.

histo-, *histio-* – тканина; ткань.

paedio-, *paedo-* – дитина, дитя, дитячий; ребёнок, дитя, детский.

psycho-, *-psychia* – той, що належить до душевних, духовних властивостей; относящийся к душевным, духовным свойствам.

sphygmo-, *-sphygmia* – пульс; пульс.

toco- – пологи; роды.

2. Частини тіла / Части тела.

abdomino- – живіт; живот.

acro-, *-acria* – дистальний відділ частини тіла, кінцівка; дистальный отдел части тела, конечность.

arthro- – суглоб; сустав.

brachi- – плече; плечо.

cephalo-, *kephalo-*, *-cephalia*, *-kephalia* – голова; голова.

cervico- – шийка; шейка.
cheilo-, - *cheilia* – губа; губа.
cheiro-, *chiro-*, -*cheiria*, -*chiria* – рука; рука.
cyto-, -*cytus* – клітина; клетка.
dactylo- – палець; палець.
dermo-, *dermato-*, -*derma* – шкіра; кожа.
gnatho-, -*gnathia* – щелепа, верхня щелепа; челюсть, верхня челюсть.
gon(o)- – коліно; коліно.
-*genia* – нижня щелепа; нижня челюсть.
-*genia* – підборіддя; підборідок.
laparo- живіт, черево; живот, чрево, брюхо.
masto- – жіночі груди, молочна залоза; женская грудь, молочная железа.
omphalo- – пуп, пуповина; пупок, пуповина.
onycho-, -*onychia* – ніготь; ноготь.
peritoneo- – черево; брюшина.
podo-, -*podia* – стопа, нога; стопа, нога.
r(h)achi- – хребетний стовп; позвоночный столб.
splanchno- – внутрішні органи; внутренние органы.
spondylo- – хребець; позвонок.
stetho- – груди; грудь.
teno- – сухожилля; сухожилие.
thoraco- – грудна клітина; грудная клетка.
tricho-, -*trichia* – волосся; волоси.

3. Нормальний стан та функції / Нормальные состояния и функции.

aesthesio- – відчуття; чувство.
bio- – життя, життєві процеси; жизнь, жизненные процессы.
dolicho- – довгий, подовжений; длинный, удлинённый.
dynamo-, -*dynamia* – сила, зусилля; сила, усилие.
ergo-, -*ergia*, -*urgia* – 1) той, що належить до дії; 2) діяльність; 1) относящийся к работе, действию; 2) деятельность.
eu- – нормальна функція, правильний, у нормальному стані; нормальная функция, правильный, в хорошем состоянии.
geno-, -*genesis*, -*genesia*, -*genia* – народження, походження, розвиток; рождение, происхождение, развитие.
iso- – рівний, рівномірний, однаковий; равный, соразмерный, одинаковый.
lipo- – жир, жирний, жировий; жир, жирный, жировой.
macro- – великий, крупний; большой, крупный.
micro- – малий, маленький; малый, маленький.
morpho- – форма; форма.

morpho-, *-morph* – вигляд, форма, будова чого-небудь; вид, форма, строение чого-либо.

rachy- – щільний, ущільнений, твердий; плотный, уплотнённый, твёрдый.

phago-, *-phagia* – 1) ковтання; 2) поїдання, поглинання; 1) глотание; 2) поедание, поглощение

phrenico- – той, що належить до діафрагмального нерва; относящийся к диафрагмальному нерву.

toco- – пологи; роди.

tono-, *-tonia* – напруга, тонус; напряжение, тонус

tropo-, *-tropia* – напрям, той, що діє на що-небудь; направление, направленность, действующий на что-либо.

xero- – сухий, сухої.

-nesia – пам'ять; память.

-tensio – гідростатичний тиск у судинах, порожнистих органах; гидростатическое давление в сосудах, полых органах.

-op-, *-opt-*, *optico-*, *-opia*, *-opsia* – око, зір, зорове сприйняття; глаз, зрение, зрительное восприятие.

-phreno-, *-phrenia* – той, що належить до розума, психічних властивостей людини; относящийся к уму, психическим свойствам человека.

-pnoë, *-pnoea* – дихання; дыхание.

-po(i)esis, *-po(i)et* – вироблення чого-небудь; (крові, сечі); выработка чего-либо (крови, мочи).

4. Патологічні стани та функції / Патологические состояния и функции.

aetio- – той, що належить до причини хвороби; относящийся к причине болезни.

alg-, *-algia*, *-algesia* – хвороблива чутливість, біль; болезненная чувствительность, боль.

astheno- – слабкість, послаблення, астенія; слабость, ослабление, астения.

athero- – відкладення жиру, жироподібних речовин; отложение жира, жироподобных веществ.

carcino- – рак, ракова пухлина; рак, раковая опухоль.

hydro- 1) вода; 2) рідина, у поєднанні з найменуванням органу або хвороби – скупчення серозної рідини, рідкого вмісту; 1) вода; 2) жидкость, в сочетании с наименованием органа или болезни — скопление серозной жидкости, жидкого содержимого.

litho-, *-lithiasis* – наявність конкрементів, каменя; наличие конкрементов, камня.

logo- той, що належить до порушення мовлення; относящийся к нарушениям речи.

poso- – хвороба (певна, під індивідуальною або груповою назвою); болезнь (определённая, под индивидуальным или групповым названием)

onco- – 1) об'єм, маса; 2) пухлина, здуття; 1) объём, масса; 2) опухоль, вздутие.

patho-, *-pathia* – загальна назва страждань, хвороби; наиболее общее понятие страдания, болезни.

philo-, *-philia* – схильність, нахил до чого-небудь, любов; склонность, предрасположение к чему-либо, любовь.

phobo-, *-phobia* – страх, хвороблива відраза до чого-небудь; боязнь, болезненное отвращение к чему-либо.

pyr-, *pyro-*, *pyreto-* – жар, стан лихоманки; жар, лихорадочное состояние.

schiso-, *-schisis* – розщеплення органа; расщепление органа.

spasmo-, *-spasmus* – судома, спазм; судорога, спазм.

steno-, *-stenosis* – вузький, тісний, звуження, стеноз; узкий, тесный, сужение, стеноз.

-cele – грижа, здуття, набряк; грыжа, вздутие, выбухание.

-ectasia, *-ectasis* – розтягнення, розширення, ектазія; растяжение, расширение, эктазия.

-malacia – ненормальна м'якість, розм'якшення, маляція; ненормальная мягкость, размягченность, малация.

-odynia – хвороблива чутливість, біль; болезненная чувствительность, боль.

-plegia – удар, параліч; удар, паралич.

-ptosis – опущення, пониження органа донизу; опущение, снижение органа к низу.

-rhexis – розрив, руйнування органу; разрыв, разрушение органа.

-stasis – застій, природна зупинка, стаз (крові, жовчі, сечі); застой, естественная остановка, стаз (крови, желчи, мочи).

-penia – недолік, зменшення; недостаток, уменьшение.

-lysis, *-lyt* – 1) розчинення, руйнування, розплавлення, розсмоктування; 2) хірургічна операція звільнення органу – розсічення зрощень, спайок, рубців; 1) растворение, разрушение, расплавление, рассасывание; 2) хирургическая операция освобождения органа — рассечение сращений, спаек, рубцов

-cytosis (*cytus* + *-osis*) – підвищений вміст кількості клітин порівняно з нормою; повышение содержания количества клеток в сравнении с нормой.

-rrhagia – кровотеча з судин якого-небудь органу; кровотечение из сосудов какого-либо органа.

5. Серцево-судинна система / Сердечно-сосудистая система.

Орган / орган.

adeno- – 1) залоза, залозний епітелій; 2) лімфатичний вузол; 1) железа, железистый эпителий; 2) лимфатический узел

angio- – судина (переважно кровеносна); сосуд (преимущественно кровеносный).

aorto- – аорта; аорта.

arterio- – артерія; артерия.

cardio-, *-cardium* – серце, кардія, кардіальний отвір; сердце, кардия, кардиальное отверстие.

Середовище / среда.

chylo-, -chylia – той, що належить до лімфи, до гілюса – молочного соку; относящийся к лимфе, к хилусу – млечному соку.

haemo-, haemato, -aemia – кров; кровь.

lympho- – лімфа; лимфа.

Функція / функція.

sphygmo-, -sphygmia – пульс; пульс.

-rrhagia – кровотеча з судин якого-небудь органу; кровотечение из сосудов какого-либо органа.

phlebo- – вена; вена.

erythro- – 1) червоний; 2) той, що належить до еритроцитів; 1) красный; 2) относящийся к эритроцитам.

leuco- – 1) білий; 2) той, що належить до лейкоцитів; 1) белый; 2) относящийся к лейкоцитам

6. Травна система / Пищеварительная система.

Орган / орган.

cheilo-, -cheilia – губа; губа.

cholangio- – жовчні протоки; желчные протоки (проточки).

cholecysto- – жовчний міхур; желчный пузырь.

choleodocho- – загальна жовчна протока; общий желчный проток.

colo- – 1) товста кишка; 2) ободова кишка; 1) толстая кишка; 2) ободочная кишка.

duodeno- – дванадцятипала кишка; двенадцатиперстная кишка.

entero- – 1) кишка, кишечник; 2) тонка кишка; 1) кишка, кишечник; 2) тонкая кишка.

gastro-, -gastria – шлунок; желудок.

glosso-, -glossia – язик; язык.

gnatho-, -gnathia – щелепа, верхня щелепа; челюсть, верхня челюсть.

hepato- – печінка; печень.

ileo- – повздошна кишка; подвздошная кишка.

jejuno- – худа кишка; тощая кишка.

-genia – нижня щелепа; нижня челюсть.

melo- – щока; щека.

odonto-, -odontia – зуб; зуб.

pancreato- – підшлункова залоза; поджелудочная железа.

parotido- – привушна залоза; околоушная железа.

pharyngo- – глотка; глотка.

procto- – задній прохід, пряма кишка; задний проход, прямая кишка.

sigmoido- – сигмоподібна кишка; сигмовидная кишка.

stomato- – рот; рот.

typhlo- – сліпа кишка; слепая кишка.

ul-, ulo- – десна; десна.

irano- – піднебіння; нёбо.

Середовище / среда.

chole-, -cholia – жовч; желчь.

copro- – кал; кал.

sialo-, -sialia – слина; слюна.

sterco- – кал; кал.

Функція / функція.

-pepsia – травлення; пищеварение.

phago-, -phagia – 1) ковтання; 2) поїдання, поглинання; 1) глотание; 2) поедание, поглощение

7. Дихальна система / Дыхательная система

Орган / орган.

broncho- – бронх; бронх.

laryngo- – гортань; гортань.

pharyngo- – глотка; глотка.

pneumono-, pneumo- – легеня; лёгкое.

rhino- – ніс; нос.

stetho- – груди; грудь.

stomato- – рот; рот.

thoraco- – грудна клітина; грудная клетка

tracheo- – трахея; трахея.

Середовище / среда.

oxy-, oxugenio-, -oxia – 1) окиснений; 2) той, що належить до кисню;

1) окисленный; 2) относящийся к кислороду

aëro- – повітря, повітряний; воздух, воздушный.

pneumo-, pneumato- – повітря, газ, що знаходиться в органі; воздух, газ, находящийся в органе

Функція / функція.

-pnoë, -pnoea – дихання; дыхание.

phono-, -phonia – звук, голос; звук, голос.

spiro- – той, що належить до дихання; относящийся к дыханию, дыхательный.

8. Сечовидільна система / Мочевыделительная система.

Орган / орган.

cysto- – сечовий міхур; мочевого пузыря.

nephro- – нирка; почка.

pyelo- – ниркова миска; почечная лоханка.

uretero- – сечовід; мочеточник.

urethro- – сечовипускальний канал; мочеиспускательный канал.

Середовище / среда.

uro-, -uresis, -uria – сеча; моча.

xantho- – жовтий; жёлтый.

Функція / функція.

-po(i)esis, -po(i)et – вироблення чого-небудь; (крові, сечі); выработка чего-либо (крови, мочи).

9. Статева система / Половая система.

Чоловіча / Мужская.

andro-, -andria – чоловік, чоловічий; мужчина, мужской.

orchi-, orchidi-, -orchidia, -orchia – чоловіча статеві залоза, яєчко; мужская половая железа, яичко.

perineo- – промежина; промежность.

prostat- – передміхурова залоза; предстательная железа.

Жіноча / Женская.

colpo- – піхва; влагалище.

gyno-, gynaeco- жінка, жіночий; женщина, женский.

hystero- – матка; матка.

masto- – жіночі груди, молочна залоза; женская грудь, молочная железа.

metro-, -metra, -metrium – матка; матка.

oo- – яйце, яйцеклітина; яйцо, яйцеклетка.

oophoro- – яєчник; яичник.

perineo- – промежина; промежность.

salpingo- – 1) маточна труба; 2) слухова труба; 1) маточная труба; 2) слуховая труба

trachelo- – шийка матки; шейка матки.

vagino- – піхва; влагалище.

10. Опорно-руховий апарат / Опорно-двигательный аппарат.

Орган / орган.

acromio- – акроміон; акромион.

arthro- – суглоб; сустав.

chondro- – хрящ, хрящовий; хрящ, хрящевой.

cox- – тазостегновий (суглоб); тазобедренный (сустав).

myo-, -mysium – м'яз, м'язовий; мышца, мышечный.

osteo- – кістка; кость.

r(h)achi- – хребетний стовп; позвоночный столб.

spondylo- – хребець; позвонок.

teno- – сухожилля; сухожилие

Середовище / среда.

osteo- – кістка; кость.

Функція / функція.

dynamo-, *-dynamia* – сила, зусилля; сила, усилие.

ergo-, *-ergia*, *-urgia* – 1) той, що належить до дії; 2) діяльність;

1) относящийся к работе, действию; 2) деятельность.

11. Органи відчуттів / Органы чувств.

Орган / орган.

blepharo- – віко; веко.

dacryo- – сльоза; слеза.

dacryocysto- – сльозний мішок; слёзный мешок.

encephalo- – головний мозок; головной мозг.

ganglio- – нервовий вузол; нервный узел.

irido- – райдужна оболонка; радужная оболочка.

kerato- – 1) рогівка; 2) ороговіння; 1) роговица; 2) ороговение.

meningo- – мозкова оболонка; мозговая оболочка.

myelo-, *-myelia* – 1) спинний мозок; 2) кістковий мозок; 1) спинной мозг;

2) костный мозг

neuro-, *neuri-* – нерв, нервова система; нерв, нервная система.

ophthalmo-, *-ophthalmia* – око; глаз.

oto- – вухо; ухо.

-op-, *-opt-*, *optico-*, *-opia*, *-opsia* – око, зір, зорове сприйняття; глаз; зрение, зрительное восприятие.

phaco-, *-phakia* – кришталік; хрусталик.

polio- – 1) сірий; 2) той, що належить до сірої мозкової речовини; 1) серый;

2) относящийся к серому веществу головного мозга

retino- – сітківка (ока); сетчатка (глаза).

salpingo- – слухова труба; слуховая труба.

Середовище / среда.

sclero-, *-sclerosis* – 1) твердий, щільний, склероз, затвердіння; 2) той, що належить до склери (білкової оболонки ока); 1) твёрдый, уплотнённый, уплотнение, склероз, затвердение; 2) относящийся к склере (белочной оболочке глаза).

Функція / функція.

aesthesio-, *-aesthesia* – відчуття, чутливість; чувство, ощущение; чувствительность.

12. Нервова система / Nervная система.

Орган / орган.

-op-, *-opt-*, *optico-*, *-opia*, *-opsia* – око, зір, зорове сприйняття; глаз; зрение, зрительное восприятие.

blepharo- – віко; веко.

encephalo- – головний мозок; головной мозг.

ganglio- – нервовий вузол; нервный узел.

irido- – райдужна оболонка; радужная оболочка.

kerato- – 1) рогівка; 2) ороговіння; 1) роговица; 2) ороговение.

meningo- – мозкова оболонка; мозговая оболочка.

myelo-, -myelia – 1) спинний мозок; 2) кістковий мозок; 1) спинной мозг;

2) костный мозг

neuro-, neurī- – нерв, нервова система; нерв, нервная система.

ophthalmo-, -ophthalmia – око; глаз.

oto- – вухо; ухо.

phrenico- – той, що належить до діафрагмального нерва; относящийся к диафрагмальному нерву

polio- – 1) сірий; 2) той, що належить до сірої мозкової речовини; 1) серый;

2) относящийся к серому веществу головного мозга

Середовище / среда.

sclero-, -sclerosis – 1) твердий, щільний, склероз, затвердіння; 2) той, що належить до склери (білкової оболонки ока); 1) твёрдый, уплотнённый, уплотнение, склероз, затверждение; 2) относящийся к склере (белочной оболочке глаза).

Функція / функція.

aesthesio-, -aesthesia – відчуття, чутливість; чувство, ощущение, чувствительность.

-mnēsia – пам'ять; память.

philo-, -philia – схильність, нахил до чого-небудь, любов; склонность, предрасположение к чему-либо, любовь.

phobo-, -phobia – страх, хвороблива відраза до чого-небудь; боязнь, болезненное отвращение к чему-либо.

-phreno-, -phrenia – той, що належить до розума, психічних властивостей; относящийся к уму, психическим свойствам.

ergo-, -ergia, -urgia – 1) той, що належить до дії; 2) діяльність;

1) относящийся к работе, действию; 2) деятельность.

13. Методи дослідження, обстеження, лікування, операції /

Методы исследования, обследования, лечения, операции.

-centēsis – прокол, пункція; прокол, пункция.

-clasia – хірургічна операція з руйнування частини тіла, органа; хирургическая операция по разрушению части тела, органа.

-desis – хірургічна операція зі створення нерухомості, фіксація; хирургическая операция по созданию неподвижности, фиксация.

-ectomia – хірургічна операція видалення, розсікання чого-небудь; хирургическая операция удаления, иссечения какого-либо.

-eurynter – інструмент для розширення, ейринтер; инструмент для расширения, ейринтер.

-euryasis – прийом розширення органа; приём расширения органа.

-gramma – зображення, процес реєстрації сигналів; изображение, результат регистрации сигналов.

-graphia – процес запису зображення, графічна реєстрація; процесс записывания изображения, графическая регистрация.

-iatria, -iater – лікування великих груп людей, лікар; врачевание, лечение больших групп больных; врач.

-lysis, -lyt – 1) розчинення, руйнування, розтоплення, розсмокчування; 2) хірургічна операція звільнення органа – розсікання зрощень, спайок, рубців, 1) растворение, разрушение, расплавление, рассасывание; 2) хирургическая операция освобождения органа – рассечение сращений, спаек, рубцов.

-paedia – методи виправлення порушень, деформацій; методы исправления нарушений, деформаций.

-pexia – хірургічна операція прикріплення будь-якого внутрішнього органа; хирургическая операция прикрепления какого-либо внутреннего

-plastica – відновлююча пластична хірургічна операція; восстановительная пластическая хирургическая операция.

-rhapsia – хірургічна операція накладання шва, вшивання (грижі); хирургическая операция наложения шва, ушивания (грыжи).

-scopia – інструментальний огляд, спостереження, обстеження; инструментальный осмотр, наблюдение, обследование.

-stomia – хірургічна операція накладання штучного отвору; хирургическая операция наложения искусственного отверстия.

-therapia – лікування (нехірургічне); лечение (нехирургическое).

-tomia – хірургічна операція розсікання, розтин чого-небудь; хирургическая операция рассечения, вскрытия какого-либо.

Словник-довідник майбутнього лікаря
Словарь-справочник будущего врача

<i>аберрация</i>	отклонение от нормы в строении и функции
<i>аберація</i>	відхилення від норми в будові і функції
<i>абсцесс</i>	нарыв, гнойник, ограниченное скопление гноя в тканях или органах
<i>абсцес</i>	нарыв, гнійник, обмежене накопичення гною в тканинах або органах
<i>агония</i>	состояние, предшествующее наступлению смерти
<i>агонія</i>	стан, який передує настанню смерті
<i>анамнез</i>	сведения об условиях жизни, а также о начале и развитии заболевания (при расспросе); история развития болезни
<i>анамнез</i>	відомості про умови життя, а також про початок і розвиток захворювання (при розпиті); історія розвитку хвороби
<i>анасарка</i>	общие отеки подкожной клетчатки
<i>анасарка</i>	загальні набряки підшкірної клітковини
<i>анафилаксия</i>	состояние резко повышенной чувствительности организма (к введению чужеродных белков, сывороток)
<i>анафілаксія</i>	стан різко підвищеної чутливості організму (до введення чужорідних білків, сироваток)
<i>ангина</i>	сильное воспаление горла, вызванное инфекционным поражением, преимущественно небных миндалин
<i>ангіна</i>	сильне запалення горла, викликане інфекційним ураженням, здебільшого піднебінних мигдаликів
<i>аневризма</i>	расширение просвета кровеносного сосуда или полости сердца
<i>аневризма</i>	розширення просвіту кровоносної судини або порожнини серця
<i>анкилоз</i>	сращение костей в суставе, либо заращение его костной тканью, приводящее к суставной неподвижности
<i>анкілоз</i>	зрощення кісток у суглобі, або зарощення його кістковою тканиною, яке призводить до суглобової нерухомості
<i>апоплексия</i>	внезапно наступающий паралич, зависящий от кровоизлияния в мозг (“удар”)
<i>апоплексія</i>	раптово наступаючий параліч, який залежить від крововиливу в мозок (“удар”)

артефакт	искусственное постороннее образование
артефакт	штучне сторонне утворення
асептика	способ борьбы с инфекцией ран посредством обеззараживания физическими методами всех соприкасающихся с раной предметов
асептика	спосіб боротьби з інфекцією ран шляхом обеззаражування фізичними методами всіх предметів, що дотикаються до рани
астма	удушье, обусловленное нарушением проводимости бронхов
астма	задуха, зумовлена порушенням провідності бронхів
асцит	скопление серозной жидкости в брюшной полости, вызывающее увеличение живота
асцит	накопичення серозної рідини в черевній порожнині, яке викликає збільшення живота
атеросклероз	заболевание людей, преимущественно пожилого возраста, характеризующееся поражением всей артериальной системы (в артериях происходит отложение холестерина и разрастание соединительной ткани в виде бляшек, вызывающих сужение просвета артерий и ухудшение кровоснабжения органов)
атеросклероз	захворювання людей, переважно похилого віку, яке характеризується ураженням всієї артеріальної системи (в артеріях відбувається відкладання холестерину і розростання сполучної тканини у виді бляшок, які викликають звуження просвіту артерій та погіршення кровопостачання органів)
атетоз	непроизвольные движения (сокращения мышц конечностей)
атетоз	мимовільні рухи (скорочення м'язів кінцівок)
аускультация	диагностическое выслушивание звуков
аускультация	діагностичне вислуховування звуків
аутопсия	вскрытие трупа для установления причины смерти
автопсія	розтин трупа для встановлення причин смерті
аффект	душевное волнение, страсть – сильное душевное движение (нервно-психическое возбуждение с утратой волевого контроля)
аффект	душевнее хвилювання, пристрасть – сильний душевний рух нервово-психічне збудження зі втратою волевого контролю)
биопсия	получение небольшого количества болезненно

<i>біопсія</i>	измененной ткани у больного для микроскопического исследования в целях определения характера заболевания
<i>бленнорея</i>	отримання невеликої кількості хворобливо зміненої тканини у хворого для мікроскопічного вивчення в цілях визначення характеру захворювання
<i>бленнорея</i>	воспаление слизистой оболочки глаза, вызванное гонококком
<i>бленорея</i>	запалення слизової оболонки ока, викликане гонококом
<i>блокада</i>	выключение функций какого-либо органа
<i>блокада</i>	вимкнення функцій будь-якого органа
<i>бубон</i>	воспаление лимфатического узла паховой области
<i>бубон</i>	запалення лімфатичного вузла пахової області
<i>булимия</i>	патологическое усиление аппетита
<i>булімія</i>	патологічне посилення апетиту
<i>вертиго</i>	головокружение
<i>вертиго</i>	запаморочення
<i>витилиго</i>	депигментированное пятно на коже
<i>вітиліго</i>	депігментована пляма на шкірі
<i>габитус</i>	внешний облик
<i>габітус</i>	зовнішній вигляд
<i>гангрена</i>	омертвление ткани, органа, части тела вследствие нарушения кровоснабжения
<i>гангрена</i>	омертвіння тканини, органа, частини тіла внаслідок порушення кровопостачання
<i>гельминты</i>	глисты – черви, паразитирующие в различных органах и тканях человека и животных и вызывающие заболевания – гельминтозы
<i>гельмінти</i>	глисти – черви, які паразитують в різних органах і тканинах людини та тварин і викликають захворювання – гельмінтози
<i>гемодиализ</i>	метод прижизненного очищения крови больного посредством избирательной диффузии с помощью искусственной почки
<i>гемодіаліз</i>	метод прижиттєвого очищення крові хворого шляхом вибіркової дифузії за допомогою штучної нирки
<i>герпес</i>	пузырьковый лишай
<i>герпес</i>	пухирчастий лишай
<i>гидропс</i>	водяная болезнь, водянка
<i>гідропс</i>	водяна хвороба, водянка
<i>гипертония</i>	длительное повышение артериального давления

<i>гіпертонія</i>	тривале підвищення артеріального тиску
<i>гіпостаз</i>	застой крові в низко лежачих отделах органа
<i>гіпостаз</i>	застій крові в низько лежачих відділах органа
<i>гірсутизм</i>	мужской тип оволошення у женщин
<i>гірсутизм</i>	чоловічий тип оволосіння у жінок
<i>грыжа</i>	выпячивание органа или ткани из какой-либо полости тела
<i>грижа</i>	випинання органа або тканини з будь-якої порожнини тіла
<i>деонтологія</i>	учение о врачебном долге
<i>деонтологія</i>	вчення про лікарський обов'язок
<i>десенсибилизация</i>	метод снижения чувствительности к известному аллергену путем его введения через определенный период времени с постепенным увеличением его дозы, пока в организме не разовьется сопротивление к нему
<i>десенсибілізація</i>	метод зниження чутливості до відомого алергену шляхом його введення через визначений проміжок часу з поступовим збільшенням його дози, поки в організмі не розвинеться опір до нього
<i>десмургия</i>	наука о методах наложения повязок
<i>десмургія</i>	наука про методи накладення пов'язок
<i>дефекация</i>	эвакуация каловых масс из кишечника через прямую кишку и анус, испражнение
<i>дефекація</i>	евакуація калових мас із кишечника через пряму кишку і анус, випорожнення
<i>диабет</i> (мочезнурение)	любое нарушение обмена веществ, вызывающее сильную жажду и выделение большого количества мочи у человека
<i>диабет</i> (сечовиснаження)	будь-яке порушення обміну речовин, що викликає сильну спрагу і виділення великої кількості сечі у людини
<i>диагноз</i>	распознавание болезни и ее определение (название)
<i>діагноз</i>	розпізнавання хвороби та її визначення (назва)
<i>диарейя</i>	понос, частые жидкие испражнения
<i>діарейя</i>	пронос, часті рідкі випорожнення
<i>диастола</i>	расслабление отделов сердца, наступающее после сокращения
<i>діастола</i>	розслаблення відділів серця, яке наступає після скорочення
<i>диатез</i>	предрасположенность организма к некоторым

	заболеваниям или неадекватным реакциям на обычные раздражители
<i>діатез</i>	схильність організму до деяких захворювань або неадекватних реакцій на звичайні подразники
<i>дивертикул</i>	мешковидное выпячивание трубчатых и полых органов (например, пищевода, мочевого пузыря)
<i>дивертикул</i>	мішковидне випинання трубчастих або порожніх органів (наприклад, стравоходу, сечового міхура)
<i>диурез</i>	мочеотделение за определенный момент времени
<i>діурез</i>	сечовиділення за визначений момент часу
<i>дренаж</i>	отведение секрета (выделения) раны
<i>дренаж</i>	відведення секрету (виділення) рани
<i>зоб</i>	припухлость в области шеи, вызванная увеличением щитовидной железы
<i>зоб</i>	припухлість в області ший, викликана збільшенням щитоподібної залози
<i>имбибиция</i>	пропитывание тканей растворенными в жидкости веществами, кровью
<i>імбібіція</i>	просочення тканин розчиненими в рідині речовинами, кров'ю
<i>иммунитет</i>	невосприимчивость организма по отношению к возбудителям болезней или определенным ядам
<i>імунітет</i>	несприйнятливість організму по відношенню до збудників хвороб або визначених отрут
<i>инвагинация</i>	внедрение одной части кишки в другую (один из видов непроходимости кишок)
<i>інвагінація</i>	проникнення однієї частини кишки в іншу (один з видів непрохідності кишок)
<i>инвазия</i>	заражение животными паразитами (глистами)
<i>інвазія</i>	зараження тваринними паразитами (глистами)
<i>инстилляция</i>	вкапывание лекарств (например, в мочевой пузырь)
<i>інстиляція</i>	вкраплювання ліків (наприклад, в сечовий міхур)
<i>инсульт</i>	внезапно наступающее нарушение мозговой деятельности (“удар”)
<i>інсульт</i>	раптово наступаюче порушення мозкової діяльності (“удар”)
<i>интубация</i>	введение специальной трубки в гортань
<i>інкубація</i>	введення спеціальної трубки в гортань
<i>инфаркт</i>	очаг омертвения в органе (миокарде, легком, почке) вследствие стойкого прекращения притока крови

<i>інфаркт</i>	(тромбоз, емболия) осередок омертвіння в органі (міокарді, легені, нирці) внаслідок стійкого припинення притоку крові (тромбоз, емболия)
<i>инфильтрат</i>	скопление в ткани клеточных элементов, крови, лимфы и проч., сопровождающееся уплотнением и увеличением объема ткани
<i>інфільтрат</i>	накопичення в тканині клітинних елементів, крові, лімфи та ін., яке супроводжується ущільненням і збільшенням об'єму тканини
<i>инфлюэнца</i> <i>інфлюенца</i>	устаревшее название гриппа застаріла назва грипу
<i>ишемия</i>	нарушение кровоснабжения какой-либо части тела, вызванное сужением или непроходимостью снабжающих ее кровеносных сосудов
<i>ішемія</i>	порушення кровопостачання будь-якої частини тіла, викликане звуженням або непрохідністю кровоносних судин, що її постачають
<i>ишиас</i> <i>ішіас</i>	невралгия седалищного нерва невралгія сідничного нерва
<i>карбункул</i>	острое гнойно-некротическое воспаление нескольких расположенных рядом сальных желез и волосяных фолликулов, распространяющееся на окружающую кожу и подкожную клетчатку
<i>карбункул</i>	гостре гнійно-некротичне запалення декількох розміщених поряд сальних залоз і волосяних фолікулів, яке розповсюджується на оточуючу шкіру та підшкірну клітковину
<i>каталепсия</i>	оцепенение, застывание всего тела или конечностей в каком- либо положении, сопровождаемое потерей способности к произвольным движениям; наблюдается при гипнозе, летаргии, истерии
<i>каталепсія</i>	заціпеніння, застигання всього тіла або кінцівок в будь- якому положенні, яке супроводжується втратою здатності до довільних рухів, спостерігається при гіпнозі, летаргії, істерії
<i>катамнез</i>	совокупность сведений о состоянии больного, дальнейшем течении болезни после установления диагноза и выписки из стационара
<i>катамнез</i>	сукупність відомостей про стан хворого, подальший перебіг хвороби після встановлення діагнозу і виписки зі стаціонару

<i>катар</i>	воспаление слизистой оболочки какого-либо органа
<i>катар</i>	запалення слизової оболонки будь-якого органа
<i>катетер</i>	полая трубка для введения в каналы и полости тела для опорожнения или с диагностической целью
<i>катетер</i>	порожня трубка для введення в канали та порожнини тіла для опорожнення або з діагностичною метою
<i>кахексия</i>	состояние общего истощения организма, проявляется резким похуданием (развивается при голодании, авитаминозах, злокачественных опухолях, хронических инфекционных заболеваниях)
<i>кахексія</i>	стан загального виснаження організму, проявляється різким схудненням (розвивається при голодуванні, авітамінозах, злоякісних пухлинах, хронічних інфекційних захворюваннях)
<i>киста</i>	заполненная жидкостью полость с плотными стенками
<i>кіста</i>	заповнена рідиною порожнина зі щільними стінками
<i>кифоз</i>	искривление позвоночника выпуклостью кзади с образованием горба
<i>кіфоз</i>	викривлення хребта опуклістю назад з утворенням горба
<i>коагуляция</i>	свертывание (крови)
<i>коагуляція</i>	зсідання (крові)
<i>коллапс</i>	остро возникающее резкое ослабление кровообразования, острая сосудистая недостаточность
<i>коллапс</i>	гостро виникаюче різке ослаблення кровоутворення, гостра судинна недостатність
<i>кома</i>	состояние глубокого угнетения функций ЦНС, напоминающее глубокий сон. Крайне тяжелое состояние: потеря сознания, утрата реакции на внешние раздражители, нарушение кровообращения, дыхания, процессов обмена (например, при сахарном диабете, уремии, черепно-мозговой травме и др.)
<i>кома</i>	стан глибокого пригнічення функцій ЦНС, який нагадує глибокий сон. Дуже тяжкий стан: втрата свідомості, втрата реакції на зовнішні подразники, порушення кровообігу, дихання, процесів обміну (наприклад, при цукровому діабеті, уремії, черепно - мозковій травмі та ін.)
<i>конвульсия</i>	сильная судорога всего тела
<i>конвульсія</i>	сильна судома всього тіла

<i>контрактура</i>	стойкое ограничение нормальной подвижности в суставе вследствие его поражения, а также повреждения мышц, кожи, связок, фасций или нервов
<i>контрактура</i>	стійке обмеження нормальної рухливості в суглобі внаслідок його ураження, а також ушкодження м'язів, шкіри, зв'язок, фасцій або нервів
<i>краснуха</i>	острая инфекционная болезнь, передающаяся воздушно-капельным путем; характеризуется кратковременной лихорадкой, кореподобной сыпью и увеличением затылочных лимфатических узлов
<i>краснуха</i>	гостра інфекційна хвороба, яка передається повітряно-крапельним шляхом; характеризується короткочасною лихоманкою, короткочасним висипом і збільшенням потиличних лімфовузлів
<i>крепитация</i>	своеобразный звук (хруст), прослушиваемый в легких при некоторых болезненных процессах, а также возникающий при трении друг о друга костных обломков в местах переломов или в суставах при отложении в них солей и т.д.
<i>крепітація</i>	своєрідний звук (хруст), який прослуховується в легнях при деяких хворобливих процесах, а також виникає при терті один об інший кісткових уламків в місцях переломів або в суглобах при відкладенні в них солей
<i>кризис</i>	переломная точка в ходе заболевания, после которой у больного наступает или улучшение, или ухудшение состояния
<i>криза</i>	переломний момент в перебізі захворювання, після якого у хворого настає або покращення, або погіршення стану
<i>лабильный</i>	нестойкий, неустойчивый, изменчивый
<i>лабільний</i>	нестійкий, мінливий
<i>летальный</i>	смертельный
<i>летальный</i>	смертельный
<i>лигатура</i>	нить для перевязки сосуда
<i>лігатура</i>	нитка для перев'язування судини
<i>лихорадка</i>	повышение температуры тела по сравнению с нормой
<i>лихоманка</i>	підвищення температури тіла у порівнянні з нормою
<i>лишай</i>	кожное заболевание, сопровождающееся сильным очаговым зудом
<i>лишай</i>	шкірне захворювання, яке супроводжується сильним осередковим свербжежем
<i>лордоз</i>	изгиб позвоночника выпуклостью вперед

<i>лордоз</i>	вигин хребта випуклістю вперед
<i>люмбаго</i>	боли в поясничной области, преимущественно у лиц, занимающихся тяжелым физическим трудом, а также при переохлаждении и острых инфекционных заболеваниях (“прострел”)
<i>люмбаго</i>	болі в поперековій області, здебільшого в осіб, які займаються важкою фізичною працею, а також при переохолодженні та гострих інфекційних захворюваннях (“простріл”)
<i>мания</i>	болезненное пристрастие, влечение к чему-либо
<i>манія</i>	хвороблива пристрасть, потяг до будь-чого
<i>маразм</i>	угасание жизнедеятельности организма, сопровождающееся крайним истощением, упадком сил, почти полным прекращением психической деятельности (развивается в глубокой старости или вследствие длительной болезни)
<i>маразм</i>	згасання життєдіяльності організму, яке супроводжується надзвичайним виснаженням, занепадом сил, майже повним припиненням психічної діяльності (розвивається в глибокій старості або внаслідок тривалої хвороби)
<i>метастаз</i>	перенос болезнетворного начала (например, частицы опухоли) из первичного очага в другое место организма через кровеносную или лимфатическую систему
<i>метастаз</i>	переніс хвороботворного початку (наприклад, частинки пухлини) з первинного осередку в інше місце організму через кровеносну або лімфатичну систему
<i>метеоризм</i>	пучение, вздутие живота скопившимися кишечными газами
<i>метеоризм</i>	здимання, здуття живота кишковими газами, що накопичились
<i>мигрень</i>	головные боли (обычно одной половины головы) в виде повторяющихся приступов, часто с тошнотой и рвотой
<i>мігрень</i>	головні болі (звичайно однієї половини голови) у вигляді повторюваних приступів, часто з нудотою і блюванням
<i>миопия</i>	близорукость
<i>міопія</i>	короткозорість
<i>мокрота</i>	откашливаемое из дыхательных путей вещество
<i>мокротиння</i>	речовина, що відкашлюється з дихальних шляхів
<i>нанизм</i>	карликовый рост, ненормально низкий рост человека (для мужчин ниже 130 см, для женщин ниже 120 см), обусловленный поражением желез внутренней секреции

<i>нанізм</i>	карликовий ріст, ненормально низький ріст людини (для чоловіків нижче 130 см, для жінок нижче 120см), зумовлений ураженням залоз внутрішньої секреції
<i>облитерація</i>	заращение полости или просвета какого-либо внутреннего органа, канала, кровеносного или лимфатического сосуда
<i>облітерація</i>	зарощення порожнини або просвіту будь-якого внутрішнього органа, каналу, кровоносної або лімфатичної судини
<i>обморок</i>	внезапная кратковременная потеря сознания, сопровождающаяся резкой бледностью, ослаблением дыхания и кровообращения (проявление острой гипоксии головного мозга)
<i>непритомність</i>	раптова короткочасна втрата свідомості, яка супроводжується блідістю, послабленням дихання і кровообігу (прояв гострої гіпоксії головного мозку)
<i>обстипация</i>	запор
<i>обстипація</i>	запор
<i>обструкция</i>	заграждение, непроходимость
<i>обструкція</i>	загородження, непрохідність
<i>обтурация</i>	закупорка
<i>обтурація</i>	закупорка
<i>озена</i>	зловонный насморк
<i>озена</i>	смердючий нежить
<i>отек</i>	скопление избыточного количества жидкости в тканях
<i>набряк</i>	накопичення надлишкової кількості рідини в тканинах
<i>паллиатив</i>	полумера; средство, временно облегчающее болезнь (но не излечивающее её)
<i>паліатив</i>	півзахід; засіб, яким тимчасово полегшує хворобу (але невиліковує її)
<i>пальпация</i>	ощупывание с диагностической целью
<i>пальпація</i>	ощупування з діагностичною метою
<i>папула</i>	плотный, выдающийся над кожей узелок
<i>папула</i>	щільний вузлик, який видається над шкірою
<i>паралич</i>	выпадение функции какого-либо органа вследствие нарушения иннервации
<i>параліч</i>	випадіння функції будь-якого органа внаслідок порушення іннервації
<i>парез</i>	неполный паралич
<i>парез</i>	неповний параліч
<i>парентеральный</i>	способ введения лекарств, минуя желудочно-кишечный

<i>(способ)</i>	канал (например, подкожно)
<i>парентеральный</i>	спосіб введення ліків, обминаючи шлунково- кишковий
<i>(способ)</i>	канал (например, підшкірно)
<i>паркинсонизм</i>	болезнь Паркинсона (J. Parkinson, 1755-1824, англ. врач) – болезненное состояние, связанное с поражением головного мозга, чаще при энцефалите, атеросклерозе сосудов мозга и др.; выражается в дрожании и скованности мышц
<i>паркінсонізм</i>	хвороба Паркінсона (J. Parksnsnson, 1755-1824, англ. лікар) – хворобливий стан, пов'язаний з ураженням головного мозку, частіше при енцефаліті, атеросклерозі судин мозку та ін.; виражається в тремтінні та скутості м'язів
<i>пароксизм</i>	припадок, приступ болезни; обострение болезненного процесса, проявляющееся внезапно
<i>пароксизм</i>	припадок, приступ хвороби; загострення хворобливого процесу, яке проявляється раптово
<i>пастозность</i>	отечность тканей, выражающаяся в их побледнении, уменьшении эластичности, тестоватости при ощупывании
<i>пастозність</i>	набряклість тканин, яка виражається в їх побіднінні, зменшенні еластичності, тістуватості при ощупуванні
<i>патогенный</i>	болезнетворный
<i>патогенний</i>	хвороботворний
<i>педикулез</i>	заражение вшами
<i>педикульоз</i>	зараження вошами
<i>период</i>	промежуток времени от момента заражения до
<i>инкубационный</i>	появления первых симптомов заболевания
<i>період</i>	проміжок часу від моменту зараження до появи
<i>інкубаційний</i>	перших симптомів захворювання
<i>перкуссия</i>	простукивание (обычно грудной клетки) с диагностической целью
<i>перкусія</i>	простукування (звичайно грудної клітини) з діагностичною метою
<i>перфорация</i>	прободение
<i>перфорация</i>	прорив, прокол
<i>подагра</i>	хроническое заболевание, вызываемое нарушением обмена веществ и недостаточным выделением из организма мочекислых солей; характеризуется острыми приступами боли и воспалительными явлениями в суставах
<i>подагра</i>	хронічне захворювання, викликане порушенням обміну речовин і недостатнім виділенням із організму сечокислих

	солей, характеризується гострими приступами болей і запальними явищами в суглобах
<i>полип</i>	вид опухоли на слизистих оболочках
<i>поліп</i>	вид пухлини на слизових оболонках
<i>превентивный</i>	предохранительный, предупреждающий
<i>превентивний</i>	запобіжний, попереджаючий
<i>провокация</i>	искусственное возбуждение каких-либо признаков болезни
<i>провокація</i>	штучне збудження будь-яких ознак хвороби
<i>прозектор</i>	врач, патологоанатом, производящий вскрытие трупов с целью установления посмертного диагноза
<i>прозектор</i>	лікар, патологоанатом, який проводить розтин трупів з метою встановлення посмертного діагнозу
<i>пролежень</i>	изъязвление участка кожи, образующееся при его раздражении и длительном постоянном давлении на него части тела
<i>пролежень</i>	виразковість ділянки шкіри, яка утворюється при її подразненні та постійному тривалому тиску на неї частини тіла
<i>профилактика</i>	предупредительно-оздоровительные мероприятия
<i>профілактика</i>	попереджувально-оздоровчі заходи
<i>псориаз</i>	хроническое кожное заболевание, характеризующееся образованием на коже локтевой, коленной областей, головы и других частей тела зудящихся розовых чешуйчатых бляшек
<i>псориаз</i>	хронічне шкірне захворювання, яке характеризується утворенням на шкірі ліктьової, колінної областей, голови та інших частин тіла сверблячих рожевих лускатих бляшок
<i>пустула</i>	гнойный пузырек
<i>пустула</i>	гнійний пухирець
<i>рамоли</i>	старчески расслабленный, впавший в слабоумие человек
<i>рамолі</i>	старечо розслаблена людина, яка впала в слабоумство
<i>реанимация</i>	оживление организма
<i>реанімація</i>	оживлення організму
<i>ревматизм</i>	любое заболевание, сопровождающееся болью в мышцах и суставах
<i>ревматизм</i>	будь-яке захворювання, що супроводжується болем у м'язах та суглобах
<i>резистенция</i>	сопротивляемость, упругость
<i>резистенція</i>	опірність, пружність
<i>ремиссия</i>	временное улучшение состояния

<i>ремісія</i>	тимчасове покращення стану
<i>реституція</i>	восстановление
<i>реституція</i>	відновлення
<i>ретенція</i>	задержка (например, мочи)
<i>ретенція</i>	затримка (наприклад, сечі)
<i>рефлюкс</i>	обратный ток, затекание жидкости в противоположном направлении
<i>рефлюкс</i>	зворотня течія, затікання рідини у протиприродному напрямку
<i>рецидив</i>	возвращение симптомов болезни после выздоровления человека или ухудшение его состояния после некоторого улучшения во время заболевания
<i>рецидив</i>	повернення симптомів хвороби після видужання людини або погіршення її стану після деякого покращення під час захворювання
<i>ригидность</i>	негибкость, неподатливость, оцепенелость, обусловленные напряжением мышц
<i>ригідність</i>	негнучкість, непіддатливість, заціпенілість, зумовлені напруженням м'язів
<i>саливация</i>	слюноотечение
<i>салівація</i>	слинотеча
<i>свищ</i>	то же, что фистула; патологический или искусственный канал, при помощи которого полость или выводной проток какого-либо органа соединяется с поверхностью тела; естественными фистулами являются врожденные или приобретенные свищи, искусственные фистулы (трубочки) делаются по медицинским показаниям
<i>свищ</i>	те, що і фістула; патологічний або штучний канал, за допомогою якого порожнина або вивідний проток будь-якого органа з'єднується з поверхнею тіла; природними фістулами є вроджені або набуті свищі, штучні фістули (трубочки) роблять за медичним показанням
<i>сепсис</i>	общее заражение крови, вызванное гноеродными и другими патогенными микроорганизмами
<i>сепсис</i>	загальне зараження крові, викликане гнієтворними та іншими патогенними мікроорганізмами
<i>симптом</i>	характерное проявление, признак болезни
<i>симптом</i>	характерний прояв, ознака хвороби
<i>синдром</i>	сочетание симптомов, имеющих общий механизм

	возникновения и характеризующих определенное болезненное состояние организма
<i>синдром</i>	сукупність симптомів, що мають спільний механізм виникнення та характеризують визначений хворобливий стан організму
<i>систола</i>	ритмически повторяющееся сокращение мышцы сердца, наступающее вслед за ее расслаблением (диастолой)
<i>систола</i>	ритмічно повторюване скорочення м'язу серця, що настає після його розслаблення (діастоли)
<i>склероз</i>	уплотнение органа, обусловленное заменой его погибших функциональных элементов соединительной (обычно фиброзной) тканью
<i>склероз</i>	ущільнення органа, обумовлене заміною його загиблих функціональних елементів
<i>сколиоз</i>	боковое искривление позвоночника
<i>сколіоз</i>	бічне викривлення хребта
<i>стерильный</i>	1. обеспложенный, лишенный способности к оплодотворению; 2. свободный от бактерий
<i>стерильний</i>	1. знепліднений, позбавлений можливості до запліднення; 2. вільний від бактерій
<i>стриктура</i>	сужение трубчатых органов
<i>стриктура</i>	звуження трубчастих органів
<i>ступор</i>	острое инфекционное заболевание, поражающее нервную систему
<i>ступор</i>	гостре інфекційне захворювання, що вражає нервову систему
<i>судорога</i>	непроизвольное сокращение мышц
<i>судома</i>	мимовільне скорочення м'язів
<i>суспекция</i>	подозрение
<i>суспекція</i>	підозра
<i>тетанія</i>	спазм и судорожные подергивания мышц, особенно лица, кистей и стоп (причиной является обычно уменьшение содержания ионов кальция в крови)
<i>тетанія</i>	спазм і судомні посмикування м'язів, особливо обличчя, кистей і стоп (причиною звичайно є зменшення вмісту іонів кальцію в крові)
<i>толерантность</i>	полное или частичное отсутствие иммунологической реактивности, то есть потеря (или снижение) организмом способности к выработке антител в ответ на антигенное раздражение

толерантність	повна або часткова відсутність імунологічної реактивності, тобто втрата (або зниження) організмом здатності до вироблення антитіл у відповідь на антигенне подразнення
тотальний	полный, целый, всеохватывающий
тотальний	повний, цілий, всеохоплюючий
тремор	непроизвольные движения конечностей, век – при некоторых нервных заболеваниях, хроническом алкоголизме, тиреотоксикозе и др.
тремор	мимовільні рухи кінцівок, повік – при деяких нервових захворюваннях, хронічному алкоголізмі, тиреотоксикозі та ін.
трепанация	хирургическая операция: образование отверстия в костной ткани с целью доступа к подлежащей полости
трепанация	хірургічна операція: утворення отвору в кістковій тканині з метою доступу до підлеглої порожнини
тризм	судорожное сжатие челюстей
тризм	судомне стиснення щелеп
тургор	состояние наполненности (упругости) тканей
тургор	стан наповненості (пружності) тканин
фекалии	испорожнения
фекалії	випорожнення
флегмона	разлитое воспаление рыхлой клетчатки
флегмона	розлите запалення пухкої клітковини
фурункул	острое гнойное некротическое воспаление волосяного фолликула и окружающей его соединительной ткани
фурункул	гостре гнійне некротичне запалення волосяного фолікулу та оточуючої його сполучної тканини
хронический	долго длящийся
хронічний	довготривалий
цирроз	разрастание плотной соединительной ткани в каком-либо органе, замещающей его специфические элементы с исходом в сморщивание
цироз	розростання щільної сполучної тканини у будь-якому органі, яка заміщує його специфічні елементи з кінцем у зморщування
шок	своеобразная реакция организма на воздействие чрезвычайных раздражителей (при травме, ожоге, инфаркте миокарда, почечной колике, введении чужеродного белка, несовместимой крови, психической травме), выражающаяся тяжелыми расстройствами кровообращения, дыхания,

	обмена веществ, обусловленными резким нарушением нервной регуляции жизненных процессов
<i>шок</i>	своєрідна реакція організму на вплив надзвичайних подразників (при травмі, опіку, інфаркті міокарду, нирковій коліці, введенні чужорідного білка, несумісної крові, психічній травмі), яка виражається важкими розладами кровообігу, дихання, обміну речовин, що зумовлені різким порушенням нервової регуляції життєвих процесів
<i>эвакуация</i>	удаление, опорожнение
<i>евакуація</i>	видалення, опорожнення
<i>экссудат</i>	жидкость, выделяемая из стенок сосудов при воспалительных процессах
<i>ексудат</i>	рідина, яка виділяється зі стінок судин при запальних процесах
<i>экзема</i>	кожное заболевание аллергического характера
<i>екзема</i>	шкірне захворювання алергічного характеру
<i>эмболия</i>	закупорка кровеносного сосуда частицами, переносимыми с током крови
<i>емболія</i>	закупорка кровеносної судини частинками, що переносяться з течією крові
<i>эмпатия</i>	ощущение понимания и сопереживания психологического состояния другого человека
<i>емпатія</i>	відчуття розуміння та співпереживання психологічного стану іншої людини
<i>эмпиема</i>	значительное скопление гноя в какой-либо полости тела или в полном органе
<i>емпієма</i>	значне скупчення гною будь-якій порожнині тіла або в порожньому органі
<i>эмфизема</i>	повышенное содержание воздуха
<i>емфізема</i>	підвищений вміст повітря
<i>энантема</i>	сыпь любого вида и происхождения на слизистых оболочках, в том числе и внутренних органов
<i>енантема</i>	висип будь-якого виду та походження на слизових оболонках, в тому числі й внутрішніх органів
<i>эрозия</i>	поверхностное изъязвление
<i>ерозія</i>	поверхнева виразковість
<i>язва</i>	дефект кожи, распространяющийся на все ее слои, или плохо заживающий дефект слизистой оболочки пищеварительного тракта
<i>выразка</i>	дефект шкіри, який розповсюджується на всі її

ятрогенія	шари, або погано заживаючий дефект слизової оболонки травного тракту неблагоприятное воздействие на больного со стороны врача или другого лица из числа медицинских работников, являющееся следствием их неосторожных высказываний или поступков
ятрогенія	несприятливий вплив на хворого з боку лікаря або іншої особи з числа медичних робітників, що є наслідком їхніх необережних висловлювань або вчинків
ячмень	острое гнойное воспаление сальных желез, расположенных около волосяных сумок ресниц, причиной которого обычно является бактериальная инфекция
ячмінь	гостре гнійне запалення сальних залоз, розташованих навколо волосяних сумок вій, причиною якого звичайно є бактеріальна інфекція

Латинсько-українсько-російський словник

Латинско-украинско-русский словарь

A

abdōmen, inis n	живіт / живот
abdominālis, e	черевний / брюшной
ablatio, ōnis f	абляція, відділення, відшарування / абляция, отделение, отслойка
abortus, us m	аборт / аборт
<i>a. criminalis</i>	кримінальний (злочинний) аборт / криминальный (преступный) аборт
<i>a. spontaneus</i>	викидень / выкидыш
abscessus, us m	абсцес / абсцесс
absolūtus, a, um	абсолютний, повний / абсолютный, полный
abstinentia, ae f	стриманість / воздержание
accessus, us m	припадок / припадок
accretio, ōnis f	приріст / приращение
acidōsis, is f	ацидоз, збільшення вмісту кислих речовин у крові і тканинах / ацидоз, увеличение содержания кислых веществ в крови и тканях
acne, es f	вугор (шкіряний) / угорь (кожный)
acquisītus, a, um	придбаний / приобретенный
actīvus, us m	активний / активный
actus, us m	акт, дія / акт, действие
acūtus, a, um	гострий / острый
ad (<i>прийм. з Acc.</i>)	до, для, при / до, для, при
adenomatōsis, is f	аденоматоз / аденоматоз
adenovirālis, e	аденовірусний / аденовирусный
adipositas, ātis f	ожиріння / ожирение
adipōsus, a, um	жировий, жирний / жировой, жирный
adnexītis, īdis f	аднексит, запалення придатків матки / аднексит, воспаление придатков матки
aegrōtus, i m	хворий, пацієнт / больной, пациент
aequālis, e	рівний, однаковий / равный, одинаковый
aēr, aēris m	повітря / воздух
agenesia, ae f	агенезія, природжена відсутність або недорозвинення органу або частини тіла / агенезия, врожденное отсутствие или недоразвитие органа или части тела
agger, ēris m	потовщення, ущільнення / утолщение, уплотнение
aggravatio, ōnis f	аггравация, перебільшення хворобливих явищ / аггравация, преувеличение болезненных явлений
albinismus, i m	альбінізм, депігментація / альбинизм, депигментация
alimentarius, a, um (<i>alimentāris, e</i>)	аліментарний, харчовий, поживний / алиментарный, пищевой, питательный
allergia, ae f	алергія, незвичайна реакція організму / аллергия, необычная реакция организма
allergīcus, a, um	алергічний / аллергический
allergōsis, is f	алергоз / аллергоз
alternans, ntis	той, що чергується, переміжний / чередующийся, перемежающийся
altus, a, um	високий / высокий

albinismus, i m	альбінізм, депігмертація / альбинизм, депигментация
amelia, ae f	амелія, вроджена відсутність кінцівки або її частини / амелия, врожденное отсутствие конечности или её части
amphorophonia, ae f	амфорофонія, дихальний шум, що має металевий відтінок / амфорофония, дыхательный шум, имеющий металлический оттенок
amputatio, ōnis f	ампутація, відсікання кінцівки, її частини або деяких органів / ампутация, отсечение конечности, её части или некоторых органов
anaemia, ae f	анемія, недокрів'я / анемия, малокровие
angīna, ae f	ангіна / ангина
angiogēnus, a, um	ангіогенний, викликаний судинною патологією / ангиогенный, вызванный сосудистой патологией
angiostenōsis, is f	ангіостеноз, звуження судини / ангиостеноз, сужение сосуда
angūlus, i m	кут / угол
ankylōsis, is f	анкілоз / анкилоз
anorexia, ae f	анорексія, відсутність апетиту / анорексия, отсутствие аппетита
anosmia, ae f	аносмія, відсутність нюху / anosmia, отсутствие обоняния
anoxia, ae f	аноксія, киснєве голодування / аноксия, кислородное голодание
anthropometria, ae f	антропометрія, вимірювання людського тіла / антропометрия, измерение человеческого тела
antirabīcus, a, um	антирабічний, спрямований проти сказу / антирабический, направленный против бешенства
antitetanīcus, a, um	протиправцевий / противостолбнячный
anus, i m	анус, задній прохід / анус, задний проход
aorta, ae f	аорта / аорта
apertus, a, um	відкритий / открытый
aplasia, ae f	аплазія, повне або часткове недорозвинення будь якого органу або тканини / аплазия, полное или частичное недоразвитие какого-либо органа или ткани
aplastīcus, a, um	апластичний / апластический
arcus, us m	дуга / дуга
arteria, ae f	артерія / артерия
arteriītis, īdis f	артеріїт / артериит
articulatio, ōnis f	суглоб / сустав
artificālis, e	штучний / искусственный
ascariđōsus, a, um	аскаридозний / аскаридозный
ascītes, ae m	асцит / асцит
asphyxia, ae f	асфіксія, ядуха / асфиксия, удушье
asphyxīcus, a, um	асфіксічний / асфиксический
aspiratio, ōnis f	аспірація, вдихання / аспирация, вдыхание
assimilatio, ōnis f	засвоєння, пристосування / усвоение, приспособление
asthenīcus, a, um	астенічний / астенический
asthma, ātis n	астма / астма
asthmaticus, a, um	астматичний / астматический
asystolia, ae f	асистолія, різке послаблення скорочень серцевого м'язу / асистолия, резкое ослабление сокращений сердечной мышцы
atelectāsis, is f	ателектаз, спадання легкого / ателектаз, спадение легкого
atherosclerōsis, is f	атеросклероз / атеросклероз
athetōsis, is f	атеоз / атетоз
atonia, ae f	атонія, відсутність тону / атония, отсутствие тонуса
atresia, ae f	атрезія, відсутність природного отвору / атрезия, отсутствие естественного отверстия

atrium, i n	передсердя / предсердие
atrophia, ae f	атрофія, відсутність харчування / атрофия, отсутствие питания
atypicus, a, um	атиповий, незвичайний / атипический, необычный
auscultatio, ōnis f	ауксультация / аускультация
avitaminōsis, is f	авітаміноз, вітамінна недостатність / авитаминоз, витаминная недостаточность

В

bacillus, i m	паличка / палочка
b. dysentericus	дизентерійна паличка / дизентерийная палочка
bacteriālis, e	бактеріальний / бактериальный
benignus, a, um	доброякісний / доброкачественный
bicornis, e	двурогий / двурогий
bigemīnus, a, um	подвійний, здвоєний / двойной, сдвоенный
bilaterālis, e	двосторонній / двухсторонний
biliāris, e	жовчний / желчный
bilirubinaemia, ae f	білірубінемія, вміст жовчного пігменту в крові / билирубинемия, содержание желчного пигмента в крови
biopsia, ae f	біопсія / биопсия
blennorrhoea, ae f	бленорея / бленнорея
brachialis, e	плечовий / плечевой
bradysystolia, ae f	брадисистолія, уповільнене серцебиття у фазі скорочення / брадисистолія, замедление сердцебиения на фазе сокращения
bronchiālis, e	бронхіальний / бронхиальный
bronchiolītis, īdis f	бронхіоліт, запалення бронхіол / бронхиолит, воспаление бронхиол
bronchītis, īdis f	бронхіт / бронхит
bucca, ae f	щока / щека
bulimia, ae f	булімія / булимия
bulla, ae f	булла, водяна бульбашка / булла, водяной пузырек
bursītis, īdis f	бурсит, запалення суглобної сумки / бурсит, воспаление суставной сумки

С

cachexia, ae f	кахексія, виснаження / кахексия, истощение
caecitas, ātis f	сліпота / слепота
cancer, cri m	рак / рак
caput, ītis n	голова / голова
carcinōma, ātis n	карцинома, ракова пухлина / карцинома, раковая опухоль
carcinomatōsus, a, um	карціноматозний, раковий / карциноматозный, раковый
cardiopulmonālis, e	серцево-легеневий / сердечно-легочный
cardiovasculāris, e	серцево-судинний / сердечно-сосудистый
caries, ēi f	карієс, костоїда, руйнування кісткової тканини зуба / кариес, костоеда, разрушение костной ткани зуба
catarrhālis, e	катаральний / катаральный
catarrhus, i m	катар / катар
cavernōsus, a, um	кавернозний, печеристий / авернозный, пещеристый
celer, ēris, ěre	швидкий / быстрый, скорый
cerebrālis, e	церебральний, мозковий / церебральный, мозговой

cerebrospinalis, e	спинномозковий / спинномозговой
cerēbrum, i n	великий головний мозок / большой головной мозг
cervix, icis f	шия, шийка / шея, шейка
choledōchus, a, um	жовчний (про протоку) / желчный (о протоке)
cholelithiāsis, is f	холелітіаз, жовчнокам'яна хвороба / холелитиаз, желчекаменная болезнь
chondromatōsis, is f	хондроматоз / хондроматоз
chronīcus, a, um	хронічний / хронический
chroniosepsis, is f	хроніосепсис, повільно плинне септичне захворювання / хроніосепсис, медленно протекающее септическое заболевание
cibus, i m	їжа / еда, пища
cirrhōsis, is f	цироз / цирроз
claudicatio, ōnis f	кульгавість / хромота
clausus, a, um	закритий / закрытый
clavus, i m	мозоль / мозоль
climacterīcus, a, um	клімактеричний / климактерический
clunis, is f	сідниця, таз / ягодица, таз
clunes praeviae	сідничне передлежання / ягодичное предлежание
coagulūm, i n	згусток / сгусток
colīca, ae f	коліка / колика
collapsus, us m	колапс / коллапс
collum, i n	шия, шийка / шея, шейка
colon, i n	ободова кишка / ободочная кишка
columna, ae f	стовп / столб хребетний стовп,
c. vertebrālis	хребет / позвоночный столб, позвоночник
coma, ātis n	кома / кома
commotio, ōnis f	струс / сотрясение
commūnis, e	загальний, звичайний, простий / общий, обыкновенный, простой
complētus, a, um	повний / полный
complicatio, ōnis f	ускладнення / осложнение
compressio, ōnis f	компресія, утиск, стиснення / компрессия, сжатие, ущемление
congenītus, a, um	вроджений / врождённый
congestīvus, a, um	застійний / застойный
conjunctivītis, īdis f	кон'юктивіт, запалення сполучної оболонки ока / конъюнктивит, воспаление соединительной оболочки глаза
conservatīvus, a, um	консервативний, той, що зберігає / консервативный, сохраняющий
constipatio, ōnis f	запор / запор
constitutio, ōnis f	конституція, будова / конституция, строение
constitutionālis, e	коституціональний / конституциональный
continuus, a, um	постійний / постоянный
contra (npuīm. з Acc)	проти / против
contractura, ae f	контрактура / контрактура
contratussīvus, a, um	протикашльовий / противокашлевый
contusio, ōnis f	контузія, удар / контузия, ушиб
cor, cordis n	серце / сердце
cornuālis, e	роговий / роговой
coronarius, a, um	коронарний, вінцевий / коронарный, венечный
corpus (ōris n) alienum	чужорідне тіло / инородное тело
corticālis, e	кірковий / корковый
crepitatio, ōnis f	крепітація / крепитация

crimīnālis, e	кримінальний, злочинний / криминальный, преступный
crōppōsus, a, um	крупо́зний / крупозный
crus, cruris n	гомілка / голень
cryptorchismus, i m	крипторхізм, затримання яєчка в черевній порожнині / крипторхизм, задержание яичка в брюшной полости
curābilis, e	виліковний, той, що підлягає лікуванню / излечимый, подлежащий лечению
curatio, ōnis f	лікування / лечение
cutanēus, a, um	шкірний / кожный
cutis, is f	шкіра / кожа
cyānoticus, a, um	синюшний / синюшный
cyclus, i m	цикл / цикл
cysta, ae f	кіста / киста
D	
decubitus, us m	пролежень / пролежень
decurrens, ntis	той, що протікає, поточний / протекающий, текущий
decursus, us m	перебіг, проходження, розвиток / течение, прохождение, развитие
defecatio, ōnis f	дефекація / дефекация
deficiens, ntis	недостатній, неповний / недостаточный, неполный
deformans, ntis	деформуючий / деформирующий
dehelminthisatio, ōnis f	дегельмінтизація, вигнання глистів / дегельминтизация, изгнание глистов
dementia, ae f	слабоумство / слабоумие
descensus, us m	опущення / опущение
desensibilisatio, ōnis f	десенсибілізація / десенсибилизация
desmurgia, ae f	десмургія / десмургия
desquamatio, ōnis f	десквамація, злущування, лущення / десквамация, слущивание, шелушение
deviatio, ōnis f	девіація, викривлення / девиация, искривление
diabētes, ae m	діабет / диабет
diabeticus, a, um	діабетичний / диабетический
diagnōsis, is f	діагноз / диагноз
diaphragmālis, e	діафрагмальний, що відноситься до діафрагми / диафрагмальный, относящийся к диафрагме
diarrhoea, ae f	діарея / диарея
diathēsis, is f	діатез / диатез
differens, ntis	диферентний, що розрізняються / дифферентный, различающийся
difficultas, ātis f	утруднення / затруднение
diffusus, a, um	дифузний, поширений, розлитий / диффузный, распространенный, разлитой
dilatatio, ōnis f	розширення, розтягнення / расширение, растяжение
diphtheria, ae f	дифтерія / дифтерия
discus, i m	диск / диск
disseminātus, a, um	розсіяний / рассеянный
dissimilātus, a, um	той, що відрізняється, різноманітний / отличающийся, несходный
distractio, ōnis f	розтягнення, розширення / растяжение, расширение

diverticulum, i n	дивертикул / дивертикул
divīnus, a, um	божественний / божественный
<i>morbus d.</i>	падуча хвороба, епілепсія / падучая болезнь, эпилепсия
dolor, ōris m	біль, хворобливість / боль, болезненность
dolorōsus, a, um	больовий, болісний / болевой, болезненный
ductus, us m	протока / проток
duodenogastrālis, e	дванадцятипало-шлунковий / двенадцатиперстно-желудочный
duodēnum, i n	дванадцятипала кишка / двенадцатиперстная кишка
duplex, ĩcis	подвійний / двойной
durus, a, um	твердий, міцний / твёрдый, крепкий
dysbacteriōsis, is f	дизбактеріоз, порушення бактеріальної флори кишечника / дизбактериоз, нарушение бактериальной флоры кишечника
dysenteria, ae f	дизентерія, розлад кишечника / дизентерия, расстройство кишечника
dyspepsia, ae f	дисперсія, розлади травлення / диспепсия, расстройство пищеварения
dysplasia, ae f	дисплазія, порушення розвитку / дисплазия, нарушение развития
dystonia, ae f	дистонія, порушення тонусу / дистония, нарушение тонуса

E

eczēma, ātis n	екзема / экзема
elephantiāsis, is f	елефантіаз, слоновість / элифантиаз, слоновость
emboliformis, e	емболіформний, пробковидний / эмболиформный, пробковидный
emēsis, is f	блювота / рвота
emetīcus, a, um	блювотний / рвотный
enanthēma, ātis n	енантема / энантема
encephalītis, ĩdis f	енцефаліт / энцефалит
<i>e. acarinarum</i>	кліщовий енцефаліт / клещевой энцефалит
encephālon, i n	головний мозок / головной мозг
endaortītis, ĩdis f	ендаортит, запалення внутрішньої стінки артерії / эндаорит, воспаление внутренней стенки артерии
endogēnus, a, um	ендогенний, той, що виникає всередині організму / эндогенный, возникающий внутри организма
epicrīsis, is f	епікриз / эпикриз
epidemīcus, a, um	епідемічний / эпидемический
epileptīcus, a, um	епілептичний / эпилептический
epistāxis, is f	носова кровотеча / носовое кровотечение
epithelium, i n	епітелій / эпителий
equinus, a, um	кінський / конский
erosio, ōnis f	ерозія, роз'їдання / эрозия, разъедание
eruptio, ōnis f	висип, висипання / сыпь, высыпание
erysipēlas, ātis n	рожа, рожисте запалення шкіри / рожа, рожистое воспаление кожи
erysipelatōsus, a, um	бешиховий / рожистый
erythēma, atis n	еритема / эритема
et (сполучник)	і / и
eutrophia, ae f	еуротрофія, здоровий зовнішній вигляд / эутрофия, здоровый

eutrophicus, a, um	внешний вид
evacuatio, ōnis f	еуротрофічний / эуτροφический
evolutio, ōnis f	евакуація, видалення / эвакуация, удаление
evulsio, ōnis f	розвиток / развитие
exacerbatio, ōnis f	вивих / вывих
examinatio, ōnis f	загострення / обострение
excoriatio, ōnis f	обстеження, дослідження / обследование, исследование
exogēnus, a, um	кровоточивість / кровоточивость
	екзогенний, що виникає впливом зовнішніх факторів / экзогенный,
	возникающий под влиянием внешних факторов
exophthalmus, i m	екзофтальм, витрішкуватість / экзофтальм, пучеглазие
expectoratio, ōnis f	відхаркування / отхаркивание
expulsio, ōnis f	вигнання / изгнание
exsiccōsis, is f	зневоднення / обезвоживание
exsudatio, ōnis f	виділення ексудату / выделение экссудата
exsudatīvus, a, um	ексудативний, пов'язаний з виділенням ексудату / экссудативный, связанный с выделением экссудата
	розтягнення / растяжение
extensio, ōnis f	екстирпація, повне видалення органу, викорінення /
extirpatio, ōnis f	экстирпация, полное удаление органа, искоренение
	витяг / извлечение
extractio, ōnis f	екстрасистола, додатковий (передчасне) скорочення серця /
extrasystole, es f	экстрасистола, добавочное (преждевременное) сокращение сердца
	позаматковий / внематочный
extrauterīnus, a, um	крововилив, кровотеча / кровоизлияние, кровотечение
extravasatio, ōnis f	виразковий / язвенный, изъязвленный
exulcerans, ntis	

F

facies, ēi f	обличчя / лицо
fastidium, i n	огида, неприйняття / отвращение, неприятие
febris, is f	лихоманка / лихорадка
ferīnus, a, um	гавкаючий / лающий
fibrillatio, ōnis f	фібриляція, мерехтіння / фибриляция, мерцание
fibrinōsus, a, um	фібринозний, волокнистий / фибринозный, волокнистый
fistūla, ae f	фістула, свищ / фистула, свищ
flavus, a, um	жовтий / желтый
focālis, e	вогнищевий / очаговый
focus, i m	вогнище, центр / очаг, центр
foetor, ōris m	поганий запах, сморід / дурной запах, вонь
f(o)etus, us m	плід / плод
fontaneus, a,	фонтанний, рясний, неприборканий / фонтанный, обильный,
	неукротимый
umfractūra, ae f	перелом / перелом
<i>f. aperta</i>	відкритий перелом / открытый перелом

<i>f. clausa</i>	закритий перелом / закрытый перелом
<i>f. complicāta</i>	ускладнений перелом / осложненный перелом
fremītus, us m	шум, шепіт, бурмотання / шум, шепот, бормотание
<i>f. vocalis</i>	голосове тремтіння / голосовое дрожание
functionālis, e	функціональний / функциональный
fungicīdus, a, um	протигрибковий / противогрибковый
furunculōsis, is f	фурункулез / фурункулез
furuncūlus, i m	фурункул / фурункул
fuscus, a, um	темний, чорно-бурий, чорнуватий / темный, черно-бурый, черноватый

G

gangraena, ae f	гангрена / гангрена
gestatio, ōnis f	вагітність / беременность
gaster, tris f	шлунок / желудок
gastroesophagēus, a, um	шлунково-стравохідний / желудочно-пищеводный
genu, us n	коліно / колено
gibbus, i m	горб / горб
gingīva, ae f	десна / десна
glandūla, ae f	залоза / железа
<i>g. suprarenalis</i>	наднирник / надпочечник
glaucomā, atis n	глаукома / глаукома
gravatio, ōnis f	скрута, тяжкість / затруднение, тяжесть
gravīda, ae f	вагітна (жінка) / беременная (женщина)
graviditas, atis f	вагітність / беременность
grippus, i m	грипп; інша назва / грипп; = <i>influenza, ae f</i>
gustatorius, a, um	смаковий / вкусовой
gynaekologīcus, a, um	гінекологічний / гинекологический

H

habituālis, e	звичний / привычный
habitus, us m	габітус, зовнішній вигляд, зовнішність, статура / габитус, внешний вид, внешность, телосложение
haematogēnus, a, um	гематогенний / гематогенный
haemolyticus, a, um	гемолітичний / гемолитический
haemoptoë, ës f	гемоптоє, кровохаркання / гемоптоє, кровохарканье
haemorrhagicus, a, um	геморагічний / геморрагический
hecticus, a, um	виснажуючий / истощающий
helminthicus, a, um	глистовий / глистный
helminthus, i m	гельмінт, глист / гельминт, глист
hepar, ātis n	печінка / печень
hepatītis, īdis f	гепатит / гепатит

hereditarius, a, um	спадковий / наследственный
hernia, ae f	грижа / грыжа
herpes, ětis m	герпес / герпес
herpetĭcus, a, um	герпетичний / герпетический
herpetiformis, e	герпетиформний / герпетиформный
hordeolum, i n	ячмінь / ячмень
horizontālis, e	горизонтальний / горизонтальный
humĭdus, a, um	вологий / влажный
humor, ōris m	волога, рідина / влага, жидкость
hydrops, opis m	водянка / водянка
hyperglycaemicus, a, um	гіперглікемічний / гипергликемический
hyperreflexio, ōnis f	гіперрефлексія / гиперрефлексия
hypertrophia, ae f	гіпертрофія / гипертрофия
hypophysarius, a, um	гіпофізарний / гипофизарный
hypoxia, ae f	гіпоксія, кисневе голодування / гипоксия, кислородное голодание

I

iatrogēnus, a, um	див./ см. iatrogēnus
ichthyōsis, is f	іхтіоз, зроговіння шкіри / ихтиоз, ороговение кожи
ictērus, i m	жовтяниця / желтуха
ictus, us m	удар, повштовх / удар, толчок
ileum, i n	клубова кишка / подвздошная кишка
ileus, i m	кишкова непрохідність / кишечная непроходимость
immatūrus, a, um	незрілий; тут: недоношений / незрелый; здесь: недоношенный
imminens, ntis	загрозливий / угрожающий
imminentia, ae f	загроза / угроза
immobilitas, ātis f	імобільність, нерухомість / иммобильность, неподвижность
impetĭgo, ĩnis f	імпетиго / импетиго
implantatio, ōnis f	імплантація, впровадження, вживлення / имплантация, внедрение, вживление
implēnus, a, um	неповний / неполный
impressio, ōnis f	вдавлення / вдавление
incarceratio, ōnis f	обмеження, защемлення / ущемление, защемление
incisio, ōnis f	різь / резь
incĭsus, a, um	різаний / резаный
incomplētus, a, um	неповний / неполный
incubatĭvus, a, um	інкубаційний / инкубационный
incurabĭlis, e	що не підлягає лікуванню, невиліковний / не подлежащий лечению, неизлечимый
induratio, ōnis f	затвердіння / затвердение, отвердение
indurātus, a, um	ущільнений, щільний / уплотненный, плотный
inedia, ae f	голодування / голодание
inertia, ae f	інерція, бездіяльність, млявість / инерция, бездействие, вялость
<i>i.uterĭna</i>	слабкість родової діяльності / слабость родовой деятельности
infantĭlis, e	інфальтивний, дитячий / инфантильный, детский
infantilismus, i m	інфантилізм / инфантилизм
infarctus, us m	інфаркт / инфаркт
infectio, ōnis f	інфекція, зараження / инфекция, заражение
infectiōsus, a, um	інфекційний / инфекционный

inflammatio, ōnis f	запалення / воспаление
inguinālis, e	паховий / паховый
inoperabilis, e	інооперабельний, той, що не підлягає операції / иноперабельный, не подлежащий операции
inordinātus, a, um	безладний, мимовільний / беспорядочный, произвольный
inspectio, ōnis f	огляд / осмотр
insufficiētia, ae f	недостатність / недостаточность
insultus, us m	інсульт / инсульт
intermittens, ntis	інтермітуючий, переміжний / интермиттирующий, перемежающийся
internus, a, um	внутрішній / внутренний
intertrigo, ĩnis f	попрілість / опрелость
interventriculāris, e	міжшлуночковий / межжелудочковый
intervertebrālis, e	міжхребетний / межпозвоночный
intoxicatio, ōnis f	інтоксикація, отруєння / интоксикация, отравление
intracraniālis, e	внутрішньочерепний / внутричерепной
intubatio, ōnis f	інтубація / интубация
invaginatio, ōnis f	інвагінація / инвагинация
invasio, ōnis f	інвазія, впровадження, вторгнення / инвазия, внедрение, вторжение
inversus, a, um	зворотний, оборотний / обратный, оборотный
inveterātus, a, um	застарілий / застарелый
irregulāris, e	нерегулярний, нестабільний / нерегулярный, нестабильный
ischaemia, ae f	ішемія / ишемия
ischaemicus, a, um	ішемічний / ишемический
ischuria, ae f	ішурія, затримка сечі / ишурия, задержка мочи

J

jatrogēnus, a, um	ятрогенний, що виник в результаті впливу на хворого словом або дією лікаря / ятрогенный, возникший в результате воздействия на больного словом или действием врача
juvenilis, e	юнацький / юношеский

K

kyphosis, is f	кіфоз / кифоз
-----------------------	---------------

L

labium, i n	губа / губа
labor, ōris m	праця, робота; тут: перейми / труд, работа; здесь: схватка
<i>labores parturientes</i>	родові перейми / родовые схватки
lac, lactis n	молоко / молоко
lacerātus, a, um	рваний / рваный
laesio, ōnis f	порушення, пошкодження / нарушение, повреждение
laesus, a, um	порушений / нарушенный
laryngotracheitis, ĩdis f	ларинготрахеїт / ларинготрахеит
latens, ntis	латентний, прихований / латентный, скрытый
lentus, a, um	повільний, тут: затяжний / медленный; здесь: затяжной
leptomeningitis, ĩdis f	лептоменінгіт / лептоменингит

leucocytōsis, is f	лейкоцитоз, множинність лейкоцитів у крові, (білокрів'я) / лейкоцитоз, множественность лейкоцитов в крови, (белокровие)
leucolŷsis, is f	лейколиз, руйнування лейкоцитів / лейколиз, разрушение лейкоцитов
lichen, ēnis m	лишай / лишай
lipōma, ātis n	ліпома / липома
liquor, ōris m	рідина / жидкость
lobāris, e	частковий, односторонній / долевой, односторонний
longitudinālis, e	поздовжній / продольный
lordōsis, is f	лордоз / лордоз
lumbāgo, ĩnis f	люмбаго / люмбаго
lumbālis, e	поперековий / поясничный
lupus, i m	вовк, тут: вовчак / волк; здесь: волчанка
<i>l. erythematōsus</i>	червоний вовчак / красная волчанка
luxatio, ōnis f	вивих / вывих

M

macūla, ae f	пляма / пятно
magnus, a, um	великий, тут: рясний / большой; здесь: обильный
major, jus	великий, більший / большой, больший
malignus, a, um	злякисний / злокачественный
mamma, ae f	молочна залоза / молочная железа
manuālis, e	мануальний, ручний / мануальный, ручной
marasmus, i m	маразм / маразм
marmorātus, a, um	мармуровий / мраморный
massa, ae f	маса / масса
massīvus, a, um	масивний, рясний, поширений, множинний / массивный, обильный, распространенный, множественный,
mastītis, ĩdis f	мастит, запалення молочної залози / мастит, воспаление молочной железы
matufīnus, a, um	ранковий / утренний
medicamentōsus, a, um	медикаментозний / медикаментозный
medicamentum, i n	медикамент, ліки / медикамент, лекарство
medicinālis, e	медичний, лікувальний / медицинский, лечебный
medicōsus, a, um	лікувальний / лечебный
medius, a, um	середній / средний
<i>otītis media</i>	запалення середнього вуха / воспаление среднего уха
membrana, ae f	мембрана, перетинка / мембрана, перепонка
<i>m. tympanīca</i>	барабанна перетинка / барабанная перепонка
membrum, i n	член, кінцівка / член, конечность
mentālis, e	ментальний, розумовий / ментальный, умственный
mercurialismus, i m	меркуріалізм, отруєння ртуттю / меркуриализм, отравление ртутью
microclysma, ātis n	мікроклізма / микроклизма
mitrālis, e	мітральний, двустулковий / митральный, двустворчатый
mobilītās, ātis f	мобільність, рухливість / мобильность, подвижность
mollis, e	м'який / мягкий
mongolismus, i m	монголізм, застаріла назва хвороби Дауна / монголизм, устаревшее название болезни Дауна
morbidītās, ātis f	захворюваність / заболеваемость

morbili, ōrum m	кір / корь
morbus, i m	хвороба, захворювання / болезнь, заболевание
<i>m. Botkini</i>	хвороба Боткіна / болезнь Боткина
mors, mortis f	смерть / смерть
morsus, a, um	вкушений / укушенный
mortuositas, ātis f	смертність / смертность
motio, ōnis f	рух / движение
mucōsa, ae f	слизова (оболонка) / слизистая (оболочка)
multiplex, ĩcis	множинний / множественный
murmur, ōris n	шум, бурмотання / шум, бормотание
musculus, i m	м'язи / мышца
myocardium, i n	міокард, серцевий м'яз / миокард, сердечная мышца

N

naevus, i m	невус, рідна пляма / невус, родимое пятно
nanismus, i m	нанізм / нанизм
nanus, i m	карлик / карлик
naturālis, e	натуральний, природний / натуральный, естественный
nausēa, ae f	нудота / тошнота
necrōsis, is f	некроз, омертвіння / некроз, омертвление
necroticus, a, um	некротичний / некротический
neonātus, i m, f	немовля / новорожденный
nephrōsis, is f	нефроз / нефроз
neurodermītis, ĩdis f	нейродерміт / нейродермит
neuropathicus, a, um	невропатичний / невропатический
neurotoxicus, a, um	нейротоксичний / нейротоксический
neurotrōpus, a, um	нейротропний / нейротропный
nodulōsus, a, um	вузликовий / узелковый
nodus, i m	вузол / узел
normālis, e	нормальний / нормальный
nycturia, ae f	ніктурія, нічне нетримання сечі / никтурия, ночное недержание мочи

O

obesitas, ātis f	надмірна повнота, ожиріння / чрезмерная тучность, ожирение
obligātus, a, um	обов'язковий / обязательный
obliteratio, ōnis f	зрощення / заращение
obnubilatio, ōnis f	помутніння / помрачение, помутнение
obstipatio, ōnis f	запор / запор
obstructio, ōnis f	обструкція / обструкция
obstructivus, a, um	обструктивний, утруднений / обструктивный, затрудненный
obtūsus, a, um	ослаблений / ослабленный
occipitālis, e	потиличний / затылочный
occlusio, ōnis f	оклюзія, замикання, закривання / окклюзия, запираение, закрывание
ocūlus, i m	око / глаз
odor, ōris m	запах / запах
oedēma, ātis n	набряк / отёк
olfactorius, a, um	нюховий / обонятельный
operabilis, e	операції

orgānon, i n	орган / орган
os, oris n	рот / рот
os, ossis n	кістка / кость
osseus, a, um	кістковий / костный
ostium, i n	гирло / устье
ovarium, i n	яєчник / яичник
oxaluria, ae f	оксалурія, виділення з сечею оксалатів / оксалурія, выделение с мочой оксалатов
ozaena, ae f	озена / озена

P

pallidus, a, um	блідий, білий / бледный, белый
pallor, ōris m	блідність / бледность
palpatio, ōnis f	пальпація / пальпация
palpēbra, ae f	віко / веко
papilla, ae f	сосочок / сосочек
papulōsus, a, um	папульозний / папулезный
paralŷsis, is f	параліч / паралич
parenterālis, e	парентеральний / парентеральный
parēsis, is f	парез, неповний параліч / парез, неполный паралич
parotītis, īdis f	паротит, свинка, запалення привушних залоз / паротит, свинка, воспаление околоушных желез
partiālis, e	парціальный, частковий / парциальный, частичный
partus, us m	пологи / роды
<i>p. matūrus</i>	зрілі (своечасні) пологи / зрелые (своевременные) роды
<i>p. praematurus</i>	незрілі (передчасні ранні) пологи / незрелые (преждевременные)
<i>(immaturus, praecox)</i>	ранние) роды
<i>p. rapīdus</i>	швидкі пологи / быстрые роды
<i>p. spontaneus</i>	спонтанні (мимовільні) пологи / спонтанные
<i>p. serotīnus</i>	(самопроизвольные) роды
pastosītas, ātis f	запізнілі пологи / запоздалые роды
pathologia, ae f	пастозність / пастозность
pathologīcus, a, um	патологія / патология
pediculōsis, is f	патологічний / патологический
pendūlus, a, um	педиккульоз / педикулез
per (<i>прийм. з Acc.</i>)	висячий / висячий
percussio, ōnis f	через, за допомогою / через, посредством
perforans, ntis	перкусія / перкуссия
perforatio, ōnis f	прободаючий / прободающий
pericarditis, īdis f	перфорація, прорив / перфорация, прободение, прорывание
perinatālis, e	перикардит / перикардит
perineum, i n	перинатальний, внутрішньоутробний / перинатальный, внутриутробный
periōdus, i f	промежина / промежность
permanens, ntis	період / период
pernicies, ēi f	перманентний, постійний, постійно повторюваний /
pertussis, is f	перманентный, постоянный, постоянно повторяющийся
petechia, ae f	загибель / гибель
pharyngītis, īdis f	коклюш / коклюш
phasis, is f	потехія, точковий крововилив / петехия, точечное
	кровоизлияние
	фариніт, запалення глотки / фарингит, воспаление глотки
	фаза, стадія, період / фаза, стадия, период

phlegmōne, es f	флегмона / флегмона
phthisīcus, a, um	фтізичний, сухотний / фтизический, чахоточный
placenta, ae f	плацента, дитяче місце / плацента, детское место
planus, a, um	плоский / плоский
plasma, ātis n	плазма, щось розвинуте, утворення / плазма, нечто развившееся, образование
plenus, a, um	повний, наповнений / полный, наполненный
plexus, us m	сплетіння / сплетение
plica, ae f	складка / складка
pneumectasia, ae f	пневмектазія / пневмэктазия
pneumonia, ae f	пневмонія, запалення легенів / пневмония, воспаление лёгких
<i>p. croupōsa</i>	крупозна пневмонія / крупозная пневмония
<i>p. lobulāris (focālis)</i>	вогнищева пневмонія / очаговая пневмония
<i>p. dextra (sinistra)</i>	пневмонія правостороння (лівостороння) / пневмония правосторонняя (левосторонняя)
<i>p. bilaterālis</i>	двустороння пневмонія / двухсторонняя пневмония
<i>p. aspirans</i>	аспіраційна пневмонія / аспирационная пневмония
<i>p. interstitiālis</i>	інтерстиціальна (застійна) пневмонія / интерстициальная (застойная) пневмония
<i>p. segmentaria</i>	сегментарна пневмонія / сегментарная пневмония
polliakiuria, ae f	мочеиспускание
pollinōsis, is f	поліноз, сінна лихоманка / поллиноз, сенная лихорадка
polypus, i m	поліп / полип
polytopīcus, a, um	множинний, поширений / множественный, распространенный
post (npuīm. з Acc.)	після / после
postabortīvus, a, um	постабортивний, що відбувся після (внаслідок) аборту / постабортативный, произошедший после (вследствие) аборта
posthaemorrhagīcus, a, um	постгеморагічний / постгеморрагический
posthypoxīcus, a, um	постгіпоксичний / постгипоксический
postmortālis, e	посмертний / посмертный
postoperatīvus, a, um	післяопераційний / послеоперационный
posttraumatīcus, a, um	посттравматичний / посттравматический
praecox, ōcis	ранній, передчасний / ранний, преждевременный
praefebrīlis, e	префібрильний, предліхорадний / префебрильный, предлихорадочный
praeinfarcīcus, a, um	передінфарктний / предынфарктный
praematurus, a, um	недостиглий, передчасний / незрелый, преждевременный
praemortālis, e	передсмертний / предсмертный
praepatellāris, e	препателлярний, що знаходиться перед колінною чашкою / препателлярный, находящийся перед коленной чашечкой
primarius, a, um	первинний / первичный
probabīlis, e	попередній, ймовірний / предварительный, вероятный
professionālis, e	професійний / профессиональный
profundus, a, um	глибокий / глубокий
prognōsis, is f	прогноз, попереднє впізнавання / прогноз, предварительное узнавание
progressīvus, a, um	прогресивний / прогрессивный
prolapsus, us m	пролапс / пролапс
propendens, ntis	звішуватися, відвислий / свешивающийся, отвислый
prophylactīcus, a, um	профілактичний / профилактический
protractus, a, um	переношений / переносенный
protrusio, ōnis f	протрузія, випинання / протрузия, выпячивание
prurīgo, īnis f	почесуха / чесуха

pseudocēle, es f	псевдо грижа / ложная грыжа
psoriāsis, is f	псоріаз / псориаз
psychogenus, a, um	психогенний, зумовлений психікою / психогенный обусловленный психикой
pubertas, ātis f	статеве дозрівання, статева зрілість / половое созревание, половая зрелость
puer, ĕri m	дитина, дитя; хлопчик / ребёнок, дитя; мальчик
puerīlis, e	дитячий / детский
puerperālis, e	родовий, той, що належить до пологів / родовой, относящийся к родам
pulmo, ōnis m	легке / лёгкое
pulsans, ntis	пульсуючий / пульсирующий
pulsus, us m	пульс / пульс
<i>p. celer</i>	швидкий пульс / быстрый пульс
<i>p. tardus</i>	повільний пульс / медленный пульс
<i>p. rarus</i>	рідкий пульс / редкий пульс
<i>p. (ir)regulāris</i>	(не)регулярний пульс / (не)регулярный пульс
<i>p. plenus</i>	повний (гарного наповнення) пульс / полный (хорошего наполнения) пульс
<i>p. vacuus (inānis)</i>	порожній (поганого наповнення) пульс / пустой (плохого наполнения) пульс
<i>p. altus</i>	високий пульс / высокий пульс
<i>p. durus</i>	твердий пульс / твердый пульс
<i>p. mollis</i>	м'який пульс / мягкий пульс
<i>p. magnus</i>	сильний пульс / сильный пульс
<i>p. parvus</i>	слабкий пульс / слабый пульс
<i>p. bigemīnus</i>	подвійний пульс / двойной пульс
<i>p. alternans</i>	змінний пульс / изменяющийся пульс
<i>p. aequālis</i>	рівний пульс / ровный пульс
<i>p. diffērens</i>	нерівний (аретмічний) пульс / неровный (аритмичный) пульс
punctātus, a, um	точковий / точечный
punctio, ōnis f	пункція, прокол / пункция, прокол
punctus, a, um	колотий / колотый
purpūra, ae f	пурпура, множинні крововиливи в шкірі / пурпура, множественные кровоизлияния в коже
purulentus, a, um	гнілий / гнойный
pus, puris n	гній / гной
pustūla, ae f	пустула / пустула
putrīdus, a, um	гнильний / гнилостный

R

r(h)achitīcus, a, um	рахітичний / рахитический
r(h)achītis, idis f	рахіт / рахит
rabies, ĕi f	каз / бешенство
radiohumerālis, e	променоплечовий / лучеплечевой
ramus, i m	гілка / ветвь
rapīdus, a, um	швидкий / быстрый, скорый
rarus, a, um	рідкісний / редкий

recidivus, a, um	рецидивний, відновлюючий / рецидивный, возобновляющийся
rectum, i n	пряма кишка / прямая кишка
recurrens, ntis	рекурентний, поворотний / рекуррентный, возвратный
reflectorius, a, um	рефлекторний / рефлекторный
reflexus, us m	рефлекс, реакція у відповідь / рефлекс, ответная реакция
refluxus, us m	рефлюкс / рефлюкс
remedium, i n	засіб / средство
remissio, ōnis f	ремісія / ремиссия
ren, renis m	нирка / почка
renālis, e	нирковий / почечный
renoprivus, a, um	ренопривний, зумовлений відсутністю нирки / ренопривный, обусловленный отсутствием почки
repositio, ōnis f	вправлення / вправление
resectio, ōnis f	резекція, видалення частини органу чи анатомічного утворення / резекция, удаление части органа или анатомического образования
respiratio, ōnis f	респірація, дихання / респирация, дыхание
respiratorius, a, um	дихальний / дыхательный
retardatio, ōnis f	ретардація, уповільнення / ретардация, замедление
retentio, ōnis f	ретенція, затримка / ретенция, задержка
reticulāris, e	сітчастий / сетчатый
retropharyngēus, a, um	заглотковий / заглотоочный
rheumaticus, a, um	ревматичний / ревматический
rheumatismus, i m	ревматизм / ревматизм
rheumocarditis, ĩdis f	ревмокардит / ревмокардит
rigiditas, ātis f	ригідність / ригидность
r(h)onchus, i m	хрип / хрип
roseus, a, um	рожевий / розовый
rubeola, ae f	краснуха / краснуха
ruber, bra, brum	червоний / красный
ruptura, ae f	розрив / разрыв

S

salivatio, ōnis f	салівація, слинотеча / саливация, слюноотечение
saturnismus, i m	сатурнізм, отруєння свинцем / сатурнизм, отравление свинцом
scabies, ēi f	короста / чесотка
scapula, ae f	лопатка / лопатка
scarlatina, ae f	скарлатина / скарлатина
sclerōsis, is f	склероз / склероз
sclopetarius, a, um	вогнепальний / огнестрельный
scoliōsis, is f	сколіоз / сколиоз
scorbutus, i m	скорбут, цинга / скорбут, цинга
scrotum, i n	мошонка / мошонка

secretio, ōnis f	секреція, виділення / секреция, выделение
sectio, ōnis f	розтин, розріз / сечение, вскрытие, разрез
s. caesarea	кесарів розтин / кесарево сечение
secundarius, a, um	вторинний / вторичный
seminifer, ěra, ěrum	насіenneвий / семенной
senilis, e	старечий / старческий
sensibilitas, ātis f	чутливість / чувствительность
separatio, ōnis f	відділення, від'єднання / отделение, отсоединение
sepsis, is f	сепсис / сепсис
septicus, a, um	септичний / септический
septum, i n	перегородка / перегородка
serōsus, a, um	серозний, сироватковий / серозный, сывороточный
serotinus, a, um	пізній / поздний
serum, i n	сироватка / сыворотка
seu (сполучник)	або / или
siccus, a, um	сухий / сухой
sideroprivus, a, um	сідеропривний, залізодефіцитний / сидеропривный, железодефицитный
siderōsis, is f	сідероз, відкладення заліза в тканинах / сидероз, отложение железа в тканях
sigmoideus, a, um	сигмовидний / сигмовидный
signum, i n	знак, ознака / знак, признак
similis, e	схожий / похожий
singultus, us m	гикавка / икота
situs, us m	розташування / расположение
somnolentia, ae f	сонливість / сонливость
sonor, ōris m	звук, шум / звук, шум
sonōrus, a, um	низький, звучний / низкий, звучный
spasmus, i m	спазм, судома / спазм, судорога
sphaerocyticus, a, um	сфероцитарний / сфероцитарный
spontaneus, a, um	спонтанний, мимовільний / спонтанный, самопроизвольный
spurius, a, um	помилковий / ложный
sputum, i n	мокротиння / мокрота
stadium, i n	стадія, період / стадия, период
staphylococcicus, a, um	стафілококовий / стафилококковый
stasis, is f	стаз, застій, зупинка / стаз, застой, остановка
status, us m	статус, положення, стан / статус, положение, состояние
stenōsis, is f	стеноз, звуження / стеноз, сужение
sterilitas, ātis f	стерильність, безплідність / стерильность, бесплодие
stomatomycōsis, is f	стоматомікоз, молочниця слизової рота / стоматомикоз, молочница слизистой рта
strabismus, i m	страбізм, косоокість / страбизм, косоглазие
streptococcicus, a, um	стрептококовий / стрептококковый
stressus, us m	стрес, потрясіння, струс / стресс, потрясение, встряска
struma, ae f	зоб / зоб
stupor, ōris m	ступор, заціпеніння / ступор, оцепенение
subacutus, a, um	підгострий / подострый
subcutaneus, a, um	підшкірний / подкожный
subicterus, i m	жовтушність легкого ступеня / желтушность легкой степени
subilans, ntis	високий (про звуки) / высокий (о звуках)
subitus, a, um	раптовий, несподіваний / внезапный, неожиданный

subluxatio, ōnis f	підвивих / подвывих
sudorifer, ěra, ěrum	потовий / потовый
superior, ius	верхній / верхний
supravaginālis, e	надпiхвова / надвлагалищный
surditas, ātis f	глухота / глухота
surdomutitas, atis f	глухонімота / глухонемота
symptōma, ātis n	симптом / симптом
syncōpe, es f	непритомність / обморок
syndrōmum, i n	синдром / синдром
systēma, ātis n	система / система

T

tachysystolia, ae f	тахісістолія, почастишання серцевого ритму на фазі скорочення / тахисистолия, учащение сердечного ритма на фазе сокращения
talocrurālis, e	гомiлковостопний / голеностопный
tardus, a, um	пізній / поздний
tensio, ōnis f	напруга, тонус / напряжение, тонус
testis, is m	ячко / яичко
tetania, ae f	тетанія / тетания
tetānus, i m	правець / столбняк
textus, us m	тканина / ткань
thrombocytopenīcus, a, um	тромбоцитопенічний, зумовлений неоліком тромбоцитів крові / тромбоцитопенический, обусловленный недостатком тромбоцитов крови
thorax, ācis m	груди, грудна клітка / грудь, грудная клетка
thymus, i m	тимус, вилокочова залоза / тимус, вилокочовая железа
thyreoprīvus, a, um	тіреопривний / тиреопривный
tonsillītis, īdis f	тонзиліт / тонзиллит
tonsurans, ntis	стригучий / стригущий
totālis, e	загальний, повний / общий, полный
toxicōsis, is f	токсикоз / токсикоз
toxīcus, a, um	токсичний / токсический
trachea, ae f	трахея / трахея
tractus, us m	тракт, шлях, хід / тракт, путь, ход
transfusio, ōnis f	переливання / переливание
transmurālis, e	трансмуральний / трансмуральный, чрезстеночный
transplantatio, ōnis f	трансплантація, пересадка тканини або органу / трансплантация, пересадка ткани или органа
trauma, ātis n	травма, пошкодження / травма, повреждение
traumatīcus, a, um	травматичний / травматический
tremor, ōris m	тремор / тремор
trepanatio, ōnis f	трепанация / трепанация
trophīcus, a, um	трофічний / трофический
tropīcus, a, um	тропічний / тропический
tubālis, e	трубний / трубный
tuberculōsis, is f	туберкульоз / туберкулёз
tuberculōsus, a, um	туберкульозний / туберкулезный
tumor, ōris m	пухлина, припухлість, набрякання / опухоль, припухлость,
turgor, ōris m	тургор / тургор
tussis, is f	кашель / кашель

typhus, i m

тиф / тиф

ulceratio, ōnis f
ulcerōsus, a, um
ulcus, ěris n
undulātus, a, um
unguiformis, e
unilaterālis, e
universālis, e
urethra, ae f
urīna, ae f
urticaria, ae f
utĕrus, i m

виявлення / изъязвление
виразковий / язвенный
виразка / язва
хвилеподібний / волнообразный
когтевідний / когтевидный
односторонній / односторонний
універсальний, загальний / универсальный, общий
уретра, сечівник / уретра, мочеиспускательный канал
сеча / моча
кропив'янка / крапивница
матка / матка

V

vaccinālis, e
vaccinatio, ōnis f

vaccīnum, i n
vacuus, a, um
vaginōsis, is f
valva, ae f
valvŭla, ae f
varicella, ae f
varix, ĩcis m, f

vasculāris, e
vasculītis, ĩdis f
vasculōsus, a, um
vegetovasculōsus, a, um
vena, ae f
venter, tris m
ventriculāris, e
ventricŭlus, i m
vermiformis, e
verrŭca, ae f
verrucōsus, a, um
verus, a, um
via, ae f
vibex, ĩcis f
virālis, e
viscus, ěris n
vitiligo, ĩnis f
vītium, i n
vīvus, a, um
volvŭlus, i m
vomītus us m
vulgāris, e
vulneratio, ōnis f

вакцинальний / вакцинальный
вакцинація, постановка щеплень / вакцинация, постановка прививок
вакцина / вакцина
порожній, порожнистий / пустой, полый
вагіноз / вагиноз
клапан / клапан
заслінка / заслонка
вітряна віспа / ветряная оспа
варікс, розширена вена, венозний вузол / варикс, расширенная вена, венозный узел
судинний / сосудистый
васкуліт, запалення судин / васкулит, воспаление сосудов
судинний / сосудистый
вегетосудинний / вегетососудистый
вена / вена
живіт, черево / живот, брюхо
шлуночковий / желудочковый
шлунок / желудок
червоподібний / червеобразный
бородавка / бородавка
бородавчатий / бородавчатый
істинний / истинный
шлях, дорога / путь, дорога
вібекс, червона пляма / вибекс, багровое пятно
вірусний / вирусный
нутрощі / внутренности
вітіліго / витилиго
порок / порок
живий / живой
заворот кишок / заворот кишок
блювота / рвота
вulgарний, звичайний / vulgarный, обыкновенный
поранення / ранение

vulnus, ěris n

v. punctum

v. incĭsum

v. lacerātum

v. morsum

v. sclopetarium

vulva, ae f

vulvĭtis, ĭdis f

рана / рана

колота рана / колотая рана

різана рана / резаная рана

рвана рана / рваная рана

укушена рана / укушенная

вогнепальна рана / огнестрельная рана

вульва, жіночі зовнішні статеві органи / вульва, женские

наружные половые органы

вульвіт, запалення органів промежини / вульвит, воспаление
органов промежности

X

xiphoideus, a, um

мечеподібний / мечевидный

Z

zoster, ěris

оперізуєчий / опоясывающий

Російсько-українсько-латинський словник
Русско-украинско-латинский словарь

A

аберація – аберація	aberratio, ōnis f
аборт – аборт	abortus, us m
абсцесс – абсцесс	abscessus, us m
агонія – агонія	agonia, ae f
акропатія – акропатія	acropathia, ae f
акроцианоз, синюшність кінечностей – акроцианоз, синюшність кінцівок	acrocyanosis, is f
акт – акт	actus, us m
акустический – акустичний	acusticus, a, um
алиментарный – аліментарний	alimentarius, a, um
аллергический – алергічний	allergicus, a, um
анамнез – анамнез	anamnēsis, is f
анатоксин – анатоксин	anatoxinum, i n
анафилактический – анафілактичний	anaphylacticus, a, um
ангина – ангіна	angina, ae f
ангиопатический – ангиопатичний	angiopathicus, a, um
анемия – анемія	anaemia, ae f
анкилоз – анкілоз	ankylōsis, is f
антропометрический – антропометричний	anthropometricus, a, um
аорта – аорта	aorta, ae f
апатический – апатичний	apathicus, a, um
апластический – апластичний	aplasticus, a, um
апоплексический – апоплексичний	apoplecticus, a, um
аритмия – аритмія	arrhythmia, ae f
артериальный – артеріальний	arterialis, e
артефакт – артефакт	artefactum, i n
артрит – артрит	arthrit̄is, idis f
асептический – асептичний	asepticus, a, um
асистолия – асистолія	asystolia, ae f
астенический – астенічний	asthenicus, a, um
астма – астма	asthma, ātis n
астматический – астматичний	asthmaticus, a, um
асфиксический – асфіксичний	asphyxicus, a, um
асфиксия – асфіксія	asphyxia, ae f
асцит – асцит	ascites, ae m
ательктаз, спадение легкого – ательктаз, спадіння легень	atelectasis, is f
атеросклероз – атеросклероз	atherosclerōsis, is f
атетоз – атетоз	athetōsis, is f
атрезия – атрезія	atresia, ae f
атрофия – атрофія	atrophia, ae f
аускультация – аускультация	auscultatio, ōnis f
аффект – аффект	affectus, us m
ацетонемический – ацетонемічний	acetonaemicus, a, um

Б

бактериальный – бактерійний
бальнеотерапия – бальнеотерапія
бедро – стегно
беременность – вагітність
бесплодие – безпліддя
биопсия – біопсія
бледность – блідість
бленнорея – бленнорея
блефарит – блефарит
болезнь – хвороба
боль – біль
бронх – бронх
бронхиальный – бронхіальний
бронхит – бронхіт
брюшной – черевний
бубон – бубон
булимия – булімія
булла, водяной пузырек – булла, водяна бульбашка

bacteriālis, e
balneotherapia, ae f
femur, ōris n
graviditas, atis f
gestatio, ōnis f
biopsia, ae f
pallor, ōris m
blennorrhoea, ae f
blepharītis, īdis f
morbus, i m
dolor, ōris m
bronchus, i m
bronchiālis, e
bronchītis, īdis f
abdominālis, e; ventrālis, e
bubo, ōnis m
bulimia, ae f
bulla, ae f

В

в, на – у, на
васкулит – васкуліт
вдыхание – вдихання
вертиго – вертиго
верхний – верхній
ветряная оспа – вітряна віспа
вирусный – вірусний
висцеральный, обращенный к внутренностям/вісцелярний, звернений до нутрощів
витилиго – вітиліго
влагалище – піхва
влажный – вологий
внебрюшинный – внебрюшинний
внезапный – раптовий
внутренний – внутрішній
внутривенный – внутрішньовенний
внутриматочный – внутрішньоматочний

внутриутробный – внутрішньоутробний
внутричерепной – внутрічерепний
вода, жидкость – вода, рідина
водянка – водянка
возвратный – поворотний
волчанка – вовчак
воспаление – запалення
врожденный – природжений
всасывание – всмоктування

in
vasculitis, idis f
aspiratio, ōnis f
vertigo, īnis f
superior, ius
varicella, ae f
virālis, e
viscerālis, e

vitiligo, īnis f
vagīna, ae f
humidus, a, um
extraperitoneālis, e
subītus, a, um
internus, a, um
intravenōsus, a, um
intrauterīnus, a, um
perinatālis, e; celiācus, a, um
intrauterīnus, a, um
intracranīālis, e
aqua, ae f; humor, ōris m
hydrops, ōpis m
recurrens, ntis
lupus, i m
inflammatio, ōnis f
congenītus, a, um
insorptio, ōnis f;
resorptio, ōnis f

вскрытие, разрез, рассечение – розтин, розріз
вторичный – вторинний
вывих – вивих
выкидыш – викидень
выпадение – випадання
выслушивание – вислухування
высокий – високий
высыпание – висипання

Г

габитус – габітус
гангрена – гангрена
гастрит – гастрит
гельминт – гельмінт
гематома – гематома
гемодиализ – гемодіаліз
гемолиз – гемоліз
гемолитический – гемолітичний
геморрагический – геморагічний
гепатит – гепатит
гепатогенный – гепатогенний
герпес – герпес
герпетиформный – герпетиформний
гидрос, водянка – гідрос, водянка
гингивит – гінгівіт
гипертензия – гіпертензія
гипертония – гіпертонія
гипертрихоз – гіпертрихоз
гипертрофический – гіпертрофічний
гипоксический – гіпоксичний
гипоксия – гіпоксія
гипостаз – гіпостаз
гипотрофия – гіпотрофія
гирсутизм – гірсутизм
глаз – око
глаукома – глаукома
глистный – глистовий
глотка – глотка
глоточный – глотковий
глухота – глухота
гнойный – гнійний
голеностопный – гомілковостопний
голень – гомілка
головной мозг – головний мозок
граница – кордон
грипп – грип
грудная клетка – грудна клітка
грыжа – грижа
губной – губний

sectio, ōnis f
secundarius, a, um
luxatio, ōnis f; evulsio, ōnis f
abortus (us) spontaneus
prolapsus, us m
auscultatio, ōnis f
altus, a, um
eruptio, ōnis f

habitus, us m
gangraena, ae f
gastritis, idis f
helminthus, i m
haematōma, ātis n
haemodialysis, is f
haemolysis, is f
haemolyticus, a, um
haemorrhagicus, a, um
hepatitis, idis f
hepatogēnus, a, um
herpes, ētis m
herpetiformis, e
hydrops, opis m
gingivitis, idis f
hypertensio, ōnis f
hypertonia, ae f
hypertrichosis, is f
hypertrophicus, a, um
hypoxicus, a, um
hypoxia, ae f
hypostāsis, is f
hypotrophia, ae f
hirsutismus, i m
ocūlus, i m
glaucōma, ātis n
helminthicus, a, um
pharynx, ngis m
pharyngēus, a, um
surditas, ātis f
purulentus, a, um
talocruralis, e
crus, cruris n
encephālon, i n
margo, inis m
grippus, i m; influenza, ae f
thorax, ācis m
hernia, ae f
labialis, e

Д

дактилоскопия – дактилоскопія
 двухсторонний – двосторонній
 девиация – девіація
 деонтология – деонтологія
 десенсибилизация – десенсибілізація
 десмургия – десмургія
 детский – дитячий
 дефекация – дефекація
 деформирующий – що деформує
 диабет – діабет
д.сахарный
д.несахарный
д.солевой
 диагноз – діагноз
 диарея – діарея
 диастола – діастола
 диатез – діатез
 дивертикул – дивертикул
 дисплазия – дисплазія
 дистальный – дистальний
 дистония – дистонія
 диурез – діурез
 дифтерия – дифтерія
 диффузный, распространенный, разлитой – дифузний, поширений, розлитий
 доброкачественный – доброякісний
 долевой – дольовий
 дыхательный – дихальний

dactyloscopia, ae f
bilateralis, e
deviatio, ōnis f
deontologia, ae f
desensibilisatio, ōnis f
desmurgia, ae f
puerilis, e; infantilis, e
defecatio, ōnis f
deformans, ntis
diabētes, ae m
d. mellitus
d. insipidus
d. salinus
diagnōsis, is f
diarrhoea, ae f
diastōle, es f
diathēsis, is f
diverticūlum, i n
dysplasia, ae f
distalis, e
dystonia, ae f
diuresis, is f
diphtheria, ae f
diffusus, a, um

benignus, a, um
lobaris, e
respiratorius, a, um

Ж

жар – жар
 железа – залоза
 железodefицитный – залізодефіцитний
 желтуха – жовтяниця
 желчный – жовчний
 женский – жіночий
 жидкость – рідина

calor, ōris m
glandūla, ae f
sideroprivus, a, um
ictērus, i m
choledōchus, a, um; biliāris, e
feminīmus, a, um
liquor, ōris m; humor, ōris m

З

заболевание – захворювання
 загиб – загин
 заглоточный – заковтувальний
 задержка – затримка
 задний проход, анус – задній прохід, анус
 закрытие – закриття
 закрытый – закритий
 замедление – уповільнення

morbus, i m
retroflexio, ōnis f
retropharyngēus, a, um
retentio, ōnis f
anus, i m
occlusio, ōnis f
clausus, a, um
retardatio, ōnis f;
(задержка) retentio, ōnis f

запор – запор
заращение – зарощування
застойный – застійний
затруднение – скруга
затяжной – зтяжний
злокачественный – злоякісний
зоб – зоб

obstipatiō, ōnis f;
obliteratio, ōnis f
inveterātus, a, um
difficultas, ātis f
chronicus, a, um; tardus, a, um
malignus, a, um
struma, ae f

И

и (союз) – і (союз)
извлечение – витягання
изъязвление – виразка
или – або
имбибиция – імбібіція
иммунитет – імунітет
инвагинация – інвагінація
инвазия – інвазія
инородное тело – чужорідне тіло
инстиляция – інстиляція
инсульт – інсульт
интернатальный – інтернатальний
интерстициальный – інтерстиціальний
интубация – інтубація
инфантилизм – інфантилізм
инфаркт – інфаркт
инфекционный – інфекційний
инфекция – інфекція
инfiltrат – інфільтрат
инъекция – ін'єкція
истерический – істеричний
истинный – достеменний
ишемический – ішемічний
ишемия – ішемія
ишиас – ішіас

et
extractio, ōnis f
ulceratio, ōnis f
seu
imbibitio, ōnis f
immunitas, ātis f
invaginatio, ōnis f
invasio, ōnis f
corpus (ōris) aliēnum
instillatio, ōnis f
insultus, us m
internatālis, e
interstitiālis, e
intubatio, ōnis f
infantilismus, i m
infarctus, us m
infectiōsus, a, um
infectio, ōnis f
infiltrātum, i n
injectio, ōnis f
hystericus, a, um
verus, a, um
ischaemicus, a, um
ischaemia, ae f
ischias, ādis f

К

кавернозный – кавернозний
кандидамикоз – кандидамікоз
кардиальный – кардіальний
кардиоваскулярный – кардіоваскулярний

кардиологический – кардіологічний
кардиопатический – кардіопатичний
кариес – карієс
каталепсия – каталепсія
катанез – катанез
катар – катар
катаральный – катаральний
кахексия – кахексія
кашель – кашель

cavernōsus, a, um
candidamycōsis, is f
cardiālis, e
cardiovasculōsus, a, um;
cardiovasculāris, e
cardiologicus, a, um
cardiopathicus, a, um
caries, ei f
catalepsis, is f
catamnēsis, is f
catarrhus, i m
catarrhālis, e
cachexia, ae f
tussis, is f

киста – кіста
 кистозный – кістозний
 кифоз – кіфоз
 кишечная непроходимость – кишкова непрохідна
 крупный, большой – великий, великий
 клизма, промывание – клізма, промивання
 коагуляция – коагуляція
 колика – коліка
 колит – коліт
 коллапс – коллапс
 кольцевидный – кільцеподібний
 кома – кома
 конвульсивный – конвульсивний
 конвульсия, судорога – конвульсія, судома
 конечность – кінцівка
 конституциональный – конституціональний
 контрактура – контрактура
 конъюнктивит – кон'юнктивіт
 коронарный – коронарний
 корь – кір
 косой – косий
 костный мозг – кістковий мозок
 край, граница – край, кордон
 крепитация – крепітація
 кризис – криза
 криминальный – кримінальний
 кровавый – кривавий
 кровоизлияние – крововилив

 кровоточивость – кровоточивість

cysta, ae f
 cystōsus, a, um
 kyphōsis, is f
 ileus, i m
 valva (valvūla), ae f
 clyisma, ātis n
 coagulatio, ōnis f
 colīca, ae f
 colītis, īdis f
 collapsus, us m
 an(n)ulāris, e
 coma, ātis n
 convulsīvus, a, um
 convulsio, ōnis f
 membrum, i n
 constitutionālis, e
 contractūra, ae f
 conjunctivītis, īdis f
 coronarius, a, um
 morbilli, ōrum m (plur.)
 obliquus, a, um
 medulla(ae) ossium
 margo, īnis m
 crepitatio, onis f
 crisis, is f
 criminālis, e
 cruentus, a, um
 extravasatio, ōnis f
 excoriatio, ōnis f
 haemoptoë, ës f

Л

лабильный – лабільний
 лапаротомия – лапаротомія
 ларингоспазм – ларингоспазм
 латентный, скрытый – латентний, прихований
 лёгкое – легеня
 легочный – легеневий
 лейкоцитоз – лейкоцитоз
 летальный – летальний
 лечебный – лікувальний
 лечение – лікування
 лимфатический – лімфатичний
 лихорадка – лихоманка
 лихорадочный – гарячковий
 лицо – обличчя
 лишай – лишай
 ложносыфилитический – псевдосифілітичний
 ложный – помилковий
 лордоз – лордоз
 люмбаго – люмбаго

labīlis, e
 laparotomia, ae f
 laryngospasmus, i m
 latens, ntis
 pulmo, ōnis m
 pulmonālis, e
 leucocytōsis, is f
 letālis, e
 medicinālis, e; medicātus, a, um
 curatio, ōnis f; sanatio, ōnis f
 lymphaticus, a, um
 febris, is f
 febrīlis, e
 facies, ēi f
 lichen, ēnis m
 pseudosyphiliticus, a, um
 spurius, a, um
 lordōsis, is f
 lumbāgo, īnis f

М

мазь – мазь
маниакальный – маниакальний
мания – манія
маразм – маразм
матка – матка
маточный – матковий
медикаментозный – медикаментозний
менингит – менінгіт
метастаз – метастаз
метастатический – метастатичний
метеоризм – метеоризм
мизинец – мізинець
микотический – мікотичний
микросфероцитарный – мікросфероцитарний
миокард – міокард
миокардит – міокардит
миома – міома
миопия – міопія
митральный – мітральний
множественный – множинний
мозг – мозок
мозговой – мозковий
мокрота – мокрота
молочная железа – молочна залоза
мочеполовой – сечостатевий
мышца – м'яз
мягкость – м'якість

unguentum, i n
maniacālis, e
mania, ae f
marasmus, i m
utērus, i m
uterīnus, a, um
medicamentōsus, a, um
meningītis, īdis f
metastāsis, is f
metastatīcus, a, um
meteorismus, i m
digītus(i) minīmus
mycotīcus, a, um
microsphaerocytīcus, a, um
myocardium, i n
myocardītis, īdis f
myōma, ātis n
myopia, ae f
mitrālis, e
polytopīcus, a, um
cerēbrum, i n
cerebrālis, e
sputum, i n
mamma, ae f
urogenitālis, e
muscūlus, i m
mollicies, eī f

Н

наджелудочковый – надшлуночковий
нанизм – нанізм
наружный – зовнішній
наследственный – спадковий
неврастения – неврастенія
невус, родимое пятно – невус, рідна пляма
недостаточность – недостатність
неизлечимый – невиліковний
нейродермит – нейродерміт
нейротоксический – нейротоксичний
некротический – некротичний
неподвижность – нерухомість
неполный – неповний

непроходимость кишечная – непрохідна кишкова
неспецифический – неспецифічний
неукротимый, обильный – неприборканий, рясний

нижний – нижній

supraventriculāris, e
nanismus, i m
externus, a, um
hereditarius, a, um
neurasthenia, ae f
naevus, i m
insufficiētia, ae f
incurabīlis, e; resistens, ntis
neurodermītis, īdis f
neurotoxīcus, a, um
necrotīcus, a, um
immobilitas, ātis f
implēnus, a, um;
incomplētes, a, um
ileus, i m
non specificus, a, um
magnus, a, um;
fontaneus, a, um
inferior, ius

никтурия, ночное недержание мочи – ніктурія, нічне нетримання сечі
новорожденный – новонароджений

nycturia, ae f
neonātus, i m, f

О

обезвоживание – зневоднення
облитерация – облітерація
обморожение – обмороження
обморок – непритомність
оболочка – оболонка
обострение – загострення
обстипация – обстипація
обструктивный – обструктивний
обструкция – обструкція
обтурация, закупорка – обтурація, закупорка
общий – загальний

огнестрельный – вогнестрільний
односторонний – однобічний
ожирение – ожиріння
ожог – опік
озена – озена
опоясывающий – опоясуючий
опухоль, опухание – пухлина, опухання
опущение – опущення
ортостатический – ортостатичний
осложнение – ускладнення
осложненный – ускладнений
оспа – віспа о. натуральная

остеоартроз – остеоартроз
остеоартропатия – остеоартропатія
остеома – остеома
остеопороз – остеопороз
острый – гострий
отдел, часть – відділ, частина
отделение – відділення
отек – набряк
отечность, пастозность – набряклість, пастозність
отит – отит
открытый – відкритий
отхаркивание – відкашлювання
офтальмит – офтальміт
ощупывание – обмацування

exsiccōsis, is f
obliteratio, ōnis f
congelatio, ōnis f
syncōpe, es f
tunīca, ae f
exacerbatio, ōnis f
obstipatio, ōnis f
obstructīvus, a, um
obstructio, ōnis f
obturātio, ōnis
universālis, e; commūnis, e;
(всеобщий, полный) totālis, e f
sclopetarius, a, um
unilaterālis, e
adipositas, ātis f
combustio, ōnis f
ozaena, ae f
zoster, ēris
tumor, ōris m
descensus, us m
orthostatīcus, a, um
complicatio, ōnis f
complicātus, a, um
variōla, ae f
variōla vera (major)
osteoarthrōsis, is f
osteoarthropathia, ae f
osteōma, ātis n
osteoporōsis, is f
acūtus, a, um
pars, partis f
ablatio, onis f; secretio, ōnis f
oedēma, ātis n
pastositas, ātis f
otītis, īdis f
apertus, a, um
expectoratio, ōnis f
ophthalmītis, īdis f
palpatio, ōnis f

П

палочка – паличка
пальпация – пальпація
панкреатит – панкреатит
папула – папула
паралич – параліч

bacillus, i m
palpatio, ōnis f
pancreatītis, īdis f
papūla, ae f
paralýsis, is f

парез – парез
 парентеральный – парентеральний
 паркинсонизм – паркінсонізм
 пароксизм – пароксизм
 частичный, частичный – парціальний, частковий
 пастозность – пастозність
 патогенный – патогенний
 патологический – патологічний
 педикулёз – педикульоз
 первичный – первинний
 передний – передній
 переливание – переливання
 перемежающийся – переміжний
 переносенный – переносений
 период – період
 п. инкубационный
 перитонзиллярный – перитонзиллярний
 перкуссия – перкусія
 перфорация – перфорація
 печеночный – печінковий
 печень – печінка
 пигментный – пігментний
 пиелонефрит – піелонефрит
 плацента – плацента
 плеврит – плеврит
 плод – плід
 плоский – плоский
 пневмоартроз – пневмоартроз
 пневмония – пневмонія
 подагра – подагра
 подвздошный – клубовий
 п. кишка
 подвижность – рухливість
 подкожный – підшкірний
 подострый – підгострий
 покраснение – почервоніння
 полиартрит – поліартрит
 полидактилия, многопалось – полідактилія, многопалось
 полиомиелит – поліомієліт
 полип – поліп
 полиурия – полиурія
 полный – повний
 половой – статевий
 положение, расположение – положення, розташування
 полость – порожнина
 поперечный – поперечний
 порок – порок
 послеродовой – післяпологовий
 постгеморрагический – постгеморагічний
 постгипоксический – постгипоксичний
 постоперативный – постоперативний

parēsis, is f
 parenterālis, e
 parkinsonismus, i m
 paroxysmus, i m
 partiālis, e
 pastositas, ātis f
 pathogēnus, a, um
 pathologicus, a, um
 pediculōsis, is f
 primarius, a, um
 anterior, ius
 transfusio, ōnis f
 intermittens, ntis
 protractus, a, um
 periōdus, i f
 periōdus incubatīva
 peritonsillāris, e
 percussio, ōnis f
 perforatio, ōnis f
 hepaticus, a, um
 hepar, ātis n
 pigmentōsus, a, um
 pyelonephritis, īdis f
 placenta, ae f
 pleuritis, īdis f
 f(o)etus, us m
 planus, a, um
 pneumarthrosis, is f
 pneumonia, ae f
 podāgra, ae f
 iliācus, a, um
 ileum, i n
 mobilitas, ātis f
 subcutanēus, a, um
 subacūtus, a, um
 rubor, ōris m
 polyarthritīs, īdis f
 polydactylia, ae f
 poliomyelitis, īdis f
 polypus, i m
 polyuria, ae f
 complētus, a, um
 genitālis, e
 situs, us m
 cavum, i n; cavitas, ātis f
 transversus, a, um
 vitium, i n
 postnatālis, e
 posthaemorrhagicus, a, um
 posthypoxicus, a, um
 postoperativus, a, um

постоянный – постійний

посттравматический – посттравматичний

потеря аппетита, анорексия – втрата апетиту, анорексія

почесуха – почесуха

почечный – нирковий

почка – нирка

поясничный – поперековий

превентивный – превентивний

предлежание головное – передлежання головне

предсердие – передсердя

преждевременный – передчасний

при (предлог) – при (прийм)

привычный – звичний

признак – ознака

прикорневой – прикореневий

приобретенный – придбаний

припадок – припадок

приращение – приріст

прободение – прорив

провокация – провокація

прогрессивный – прогресивний

прогрессирующий – що прогресує

прозектор – прозектор

прокол, пункция – прокол, пункція

пролапс, выпадение – пролапс, випадання

пролежень – пролежень

промежность – промежина

простукивание – простукування

против (предлог) – проти (прийм)

противогрибковый – протигрибковий

противодифтерийный – протидифтерійний

проток – протока

профилактика – профілактика

психический – психічний

психогенный – психогенний

психотропный – психотропний

псориаз – псоріаз

пункция, прокол – пункція, прокол

пустула – пустула

путь – дорога

permānens, ntis;

continuus, a, um

posttraumaticus, a, um

anorexia, ae f

prurīgo, īnis f

renālis, e

ren, renis

lumbālis, e

praeventīvus, a, um

**praesentatio (ōnis) capītis
(caput praevium)**

atrium, i n

praecox, ōcis;

immaturus, a, um;

praematurus, a, um

ad

habituālis, e

symptōma, ātis n;

signum, i n

periradicālis, e

acquisītus, a, um

accessus, us m

accretio, ōnis f

perforatio, ōnis f

provocatio, ōnis f

progressīvus, a, um

progrediens, ntis

prosector, ōris m

punctio, ōnis f

prolapsus, us m

decubītus, us m

perinaeum, i n

percussio, ōnis f

contra

fungicīdus, a, um

antidiphtherīcus, a, um

ductus, us m

prophylaxis, is f

psychīcus, a, um

psychogēnus, a, um

psychotrōpus, a, um

psoriāsis, is f

punctio, ōnis f

pustūla, ae f

ductus, us m; tractus, us m

P

развитие – розвиток

разрез – розріз

разрыв – розрив

рак – рак

evolutio, ōnis f; decursus, us m

sectio, ōnis f

ruptūra, ae f

cancer, cri m

рана – рана
 ранение – поранення
 распространенный – поширений
 рассечение – розтин
 растяжение – розтягування
 расширение – розширення
 рахитический – рахітичний
 рвота – блювота
 рвотный – блювотний
 реанимация – реанімація
 ребро – ребро
 ревматизм – ревматизм
 ревматический – ревматичний
 ревмокардит – ревмокардит
 резистенция – резістенція
 миссия – ремісія
 респираторный – респіраторний
 реституция – реституція
 ретенция – ретенція
 рефлюкс – рефлюкс
 рецидив – рецидив
 рецидивирующий – рецидивуючий
 ригидность – ригідність
 ринит – риніт
 риноскоп – риноскоп
 родовой (о родах) – родовий (про пологи)

роды – пологи
 розовый – рожевий
 рот – рот
 ручной – ручний

vulnus, ěris n
 vulneratio, ōnis f
 diffusus, a, um
 sectio, ōnis f
 extensio, ōnis f
 dilatatio, ōnis f
 rachiticus, a, um
 vomitus, us m; emēsis, is f
 vomiticus, a, um;
 reanimatio, ōnis f
 costa, ae f
 rheumatismus, i m
 rheumaticus, a, um
 rheumocarditis, ĩdis f
 resistentia, ae f
 remissio, ōnis f
 respiratorius, a, um
 restitutio, ōnis f
 retentio, ōnis f
 refluxus, us m
 recidivum, i n
 recidivus, a, um
 rigiditas, ātis f
 rhinitis, ĩdis f
 rhinoscōpus, i m
 puerperālis, e; partuālis, e;
 (родовспомогательный,
 акушерский) obstetricus, a,
 um; (общий) generālis, e
 partus, us m
 roseus, a, um
 os, oris n
 manuālis, e

С

сустав – суглоб
 саливация – салівація
 санация, лечение – санація, лікування
 саркома – саркома
 сахарный диабет – цукровий діабет
 свистящий – свистячий
 свищ – свищ
 связка – зв'язка
 сдавливание – здавлення
 сепсис – сепсис
 сердечный – сердечний
 сердце – серце
 сидеропричный – сидеропривний
 симпатический – симпатичний
 симптом – симптом

articulatio, ōnis f
 salivatio, ōnis f
 sanatio, ōnis f
 sarcōma, ātis n
 diabētes(ae) mellitus
 sibilans, ntis
 fistūla, ae f
 ligamentum, i n
 compressio, ōnis f
 sepsis, is f
 cardiācus, a, um; cardiālis, e
 cor, cordis n
 sideroprivus, a, um
 sympathicus, a, um
 symptōma, ātis n

симптоматический – симптоматичний
 синдром – синдром
 скарлатина – скарлатина
 складка – складка
 сколиоз – сколіоз
 скрытый – прихований
 слабоумие – недоумство
 слизистая (оболочка) – слизова (оболонка)
 слюнотечение – слинотеча
 смертность – смертність
 смерть – смерть
 солевой диабет – сольовий діабет
 соматический – соматичний
 соматогенный – соматогенний
 состояние – стан
 сосуд – судина
 сосудистый – судинний
 сотрясение – струс
 сохраняющийся – той, що зберігається

 спазм – спазм
 спинномозговой – спинномозковий
 сплетение – сплетення
 спондилит – спондиліт
 спондилома – спонділома
 средний – середній
 средство – засіб
 стадия – стадія
 старческий – старечий
 стенка – стінка
 стеноз, сужение – стеноз, звуження
 стерильный – стерильний
 стетоскоп – стетоскоп
 столбняк – правець
 стоматит – стоматит
 стоматолог – стоматолог
 стопа, нога – стопа, нога
 стрептококковый – стрептококовий
 стриктура – стриктура
 ступор – ступор
 субфебриотный – субфебриотний
 судорога – судома
 судорожный – судорожний
 суспекция – суспекция
 суставной – суглобовий
 сухой – сухий
 схватка – перейми
 родовые схватки – пологові перейми
 послеродовые схватки – післяпологові перейми
 сыровотка – сировотка
 сыпь – висип

symptomāticus, a, um
syndrōmum, i n
scarlatīna, ae f
plica, ae f
scoliōsis, is f
latens, ntis
dementia, ae f
mucōsa, ae f
salivatio, ōnis f
mortuositas, ātis f
mors, mortis f
diabētes (ae) salinus
somatīcus, a, um
somatogēnus, a, um
status, us m
vas, vasis n
vasculōsus, a, um; vasculāris, e
commotio, ōnis f
permānens, ntis;
conservatīvus, a, um;
spasmus, i m
cerebrospinalis, e
plexus, us m
spondylītis, īdis f
spondylōma, ātis n
medius, a, um; mediālis, e
remedium, i n
stadium, i n
senilis, e
paries, ētis m; murus, i m
stenōsis, is f
sterilis, e f
stethoscōpus, i m
tetānus, i m
stomatītis, īdis
stomatolōgus, i m
pes, pedis m
streptococcīcus, a, um
strictūra, ae f
stupor, ōris m
subfebrīlis, e
spasmus, i m
spastīcus, a, um
suspectio, ōnis f
articulāris, e
siccus, a, um
labor, ōris m
labores parturientes
labores post partum
serum, i n
eruptio, ōnis f

Т

тазобедренный – тазостегновый
т. сустав
тахикордия – тахикордія
тело – тіло
инородное тело – чужерідне тіло
телосложение – статура
тетания – тетанія
тиреопривный – тиреопривний
тиф – тиф
токсикоз – токсикоз
токсический – токсичний
толерантность – толерантність
тонзиллит – тонзиліт
тотальный, полный – тотальний, повний
травма – травма
травматический – травматичний
тремор – тремор
трепанация, сверление – трепанація, свердління
тризм – тризм
труба – труба
туберкулезный – туберкульозний
тургор – тургор

coxa, ae f
coxofemorālis, e
tachycardia, ae f
corpus, ōris n
c. aliēnum
habītus, us m
tetania, ae f
thyreoprīvus, a, um
typhus, i m
toxicōsis, is f
toxicus, a, um
tolerantia, ae f
tonsillītis, īdis f
totālis, e
trauma, ātis n
traumatīcus, a, um
tremor, ōris m
trepanatio, ōnis f
trismus, i m
tuba, ae f
tuberculōsus, a, um
turgor, ōris m

У

угрожающий – загрозливий
угроза – загроза
удаление – видалення
узловатый – вузлуватий

усвоение – засвоєння
ухо – вухо
ушиб – забив

imminens, ntis
imminentia, ae f
amputatio, ōnis f
ablatio, ōnis f
nod(ul)ōsus, a, um
adaptatio, ōnis f
auris, is f
contusio, ōnis f

Ф

фагоцит – фагоцит
фарингит – фарингіт
фациальный, лицевой – фаціальний, ліцевой
фетальный, плодный – фетальний, плодовый
физиологический – фізіологічний
флегмона – флегмона
фониатр – фоніатр
фонтанный – фонтан
фтизический – фтізичний
фурункул – фурункул
фурункулезный – фурункульозний

phagocytus, i m
pharyngītis, idis f
faciālis, e
f(o)etālis, e
physiologīcus, a, um
phlegmōne, es f
phoniāter, tri m
fontaneus, a, um
phthisīcus, a, um
furuncūlus, i m
furunculōsus, a, um

X

хейлит – хейліт
 хироскоп – хироскоп
 хороший – хороший
 хрип – хрип
 хромота – кульгавість
 хронически – хронічно

cheilitis, is f
chiroscōpus, i m
bonus, a, um
r(h)onchus, i m
claudicatio, ōnis f
chronīcus, a, um

Ц

церебральный – церебральний
 цианоз, синюшность – ціаноз, синюшность
 цирроз – цирроз

cerebrālis, e
cyanōsis, is f
cirrhōsis, is f

Ч

частичный – частковий
 черепно-мозговой – черепномозковий
 чесотка – короста
 чувство – відчуття

partiālis, e
craniocerebrālis, e
scabies, ēi f
sensus, us m

Ш

шелушение – лущення
 шея, шейка – шия, шийка

desquamatio, ōnis f
collum, i n; cervix, icis f

Щ

щека – щока

bucca, ae f

Э

эвакуация – евакуація
 экзема – екзема
 экссудат – екссудат
 экссудативный – екссудативний
 эмболия – емболія
 эмпиема – емпієма
 эмфизема – емфізема
 энантема – енантема
 эндокардит – ендокардит
 энтеровирусный – ентеровірусний
 энтероколит – ентероколіт
 энцефалопатия – енцефалопатія
 эпидемический – епідемічний
 эпикриз – епікриз
 эпилептический – епілептичний
 эритема – еритема
 эрозия – ерозія

evacuatio, ōnis f
eczēma, ātis n
exsudātum, i n
exsudatīvus, a, um
embolia, ae f
empyēma, ātis n
emphysēma, ātis n
enanthēma, ātis f
endocarditis, idis f
enterovirālis, e
enterocolitis, idis f
encephalopathia, ae f
epidemīcus, a, um
epicrīsis, is f
epileptīcus, a, um
erythēma, ātis n
erosio, ōnis f

Ю

юношеский – юнацький

juvenilis, e

Я

ягодичный – сідничний

язва – виразка

язвенный – виразковий

яичник – яєчник

ятрогения – ятрогенія

glutaeus, a, um

ulcus, ěris n

ulcerōsus, a, um

ovarium, i n

iatrogenia, ae f

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ И РЕКОМЕНДУЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Арнаутов Г.Д. Медицинская терминология : словарь на пяти языках / Г.Д. Арнаутов. – 4-е изд., испр. – София : Медицина и физкультура, 1979. – 944 с.
2. Бабичев Н.Т. Словарь латинских крылатых слов / Н.Т. Бабичев, Я.М. Боровский. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Русский язык, 1999. – 784 с.
3. Козовик І.Я. Латинська мова : підручник для студ. мед. вузів / І.Я. Козовик, Л.Д. Шипайло. – 2-е вид., перероб. – К. : Вища школа, 1993. – 243 с.
4. Краковецька Г.О. Латинська мова : Рецепттура. Клінічна термінологія : підручник для медичних вузів / Г.О. Краковецька, В.М. Бобирьов, О.М. Беляєва. – К. : Здоров'я, 1999. – 356 с.
5. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = *Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium* : підручник / О.М. Беляєва, В.Г. Синиця, Л.Ю. Смольська, М.І. Гуцол ; за ред. О.М. Беляєвої. – К. : ВСВ “Медицина”, 2015. – 496 с.
6. Нечай М.Н. Латинский язык для лечебных факультетов : учеб. пособие / М.Н. Нечай. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 476 с.
7. Ривкин В.Л. Медицинский толковый словарь / В.Л. Ривкин. – М. : Медпрактика, 1999. – 208 с.
8. Смольська Л.Ю. Латинська мова і основи медичної термінології : підручник для студ. вищих навч. закл. / Л. Ю. Смольська [та ін.] ; ред. Л. Ю. Смольська. – К. : Медицина, 2008. – 358 с.
9. Шабанова Н.Ф. Клиническая терминология (методическое пособие для студентов I курса лечебного и педиатрического факультетов) / Н.Ф. Шабанова, И.Г. Крамаренко, М. Н. Нечай. – Тюмень, 1998. – 103 с.
10. Цимбалюк Ю.В. Крилаті латинські вислови / Ю.В. Цимбалюк, Г.О. Краковецька. – К. : Вища школа, 1976. – 191 с.
11. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы медицинской терминологии / М.Н. Чернявский. – М. : Медицина, 2004. – 448 с.

Підписано до друку 03.06.2015 р.
Папір офсетний. Друк - ризограф.
Умов. друк. арк. 6,2
Наклад 10 прим. Зам. № 6483
Оригінал-макет виконаний в ЦКТВЗ ЗДМУ
69035, г. Запоріжжя, пр-т Маяковського 26,
тел. (061) 239-33-01

Видавництво ЗДМУ
69035, Запоріжжя, пр. Маяковського, 26